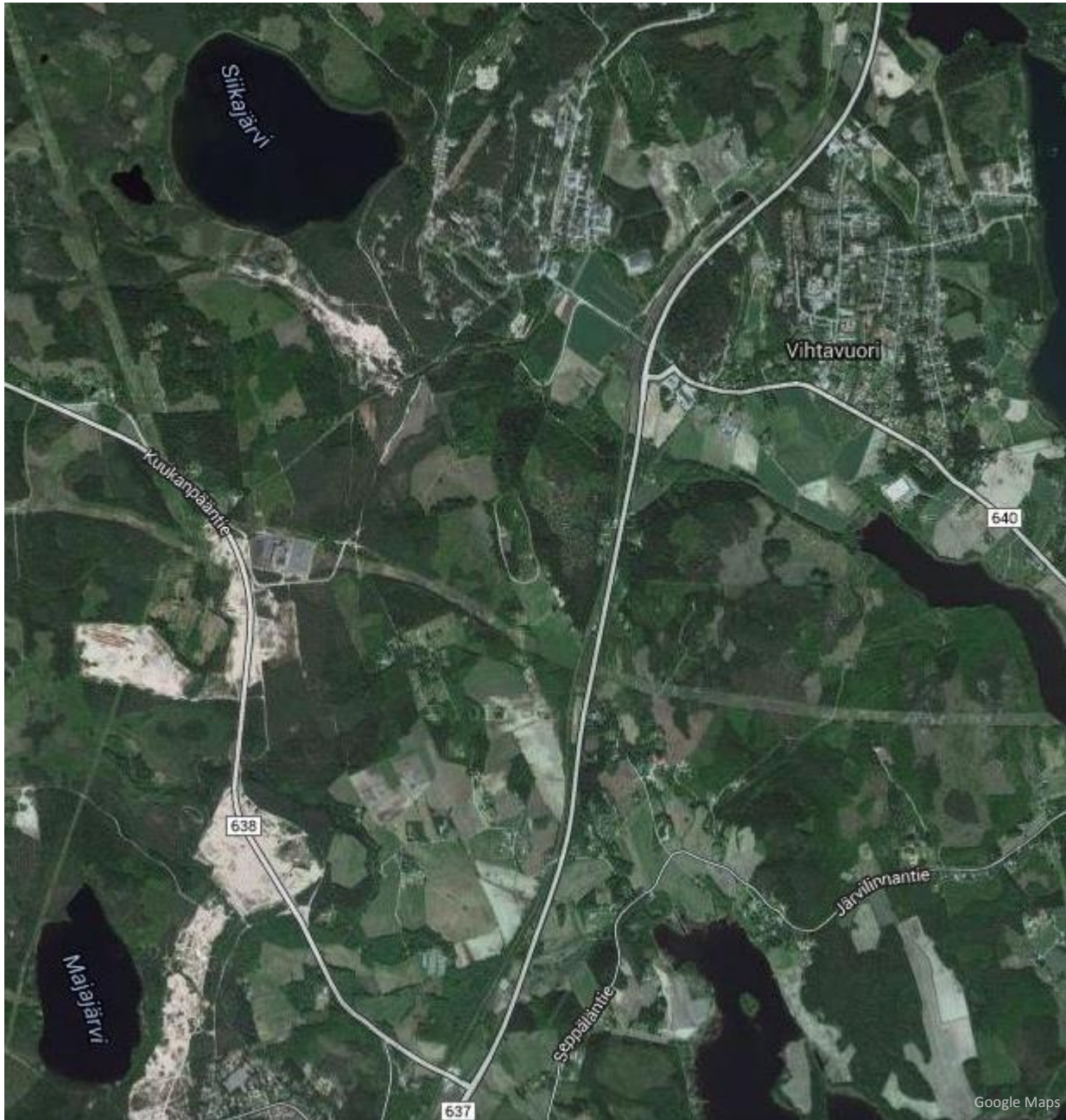

LAUKAAN KUNTA

KESKI-LAUKAAN YLEISKAAVAN POHJOISOSA

Osa-alue I: Horonpohja-Piilopohja–Kuukkala

KAAVASELOSTUS

22.2.2021

LAUKAAN KUNTA

Keski-Laukaan yleiskaavan pohjoisosa
Osa-alue I: Horonpohja-Piilopohja–Kuukkala
(oikeusvaikutteinen yleiskaava)

KAAVASELOSTUS

Tämä kaavaselostus koskee 22.2.2021 päivättyä yleiskaavakarttaa sekä merkintöjen selityksiä ja kaavamääräyksiä.

Kaavavaiheet

Kaava on tullut vireille vuonna 2002

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä 22.5. - 5.6.2003, 5/2012

Kaavaluonnos- ja valmisteluvaiheen aineistot nähtävillä 24.9.-26.10.2015

Kaavaehdotus nähtävillä 14.12.2017-15.1.2018 ja 19.6.-16.8.2019

Laukaan kunnanvaltuusto on hyväksynyt Keski-Laukaan yleiskaavan pohjoisosan osa-alueen I: Horonpohja-Piilopohja–Kuukkala 26.4.2021 §8

Voimaantulo: . . .202

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	1
2. KAAVAPROSESSI	3
2.1 VIREILLETULO- JA VALMISTELUVAIHE	3
2.2 KAAVAEHDOTUS- JA HYVÄKSYMISVAIHE	4
3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	5
3.1 SUUNNITTELUALUEEN SIJAINTI JA RAJAUS	5
3.2 SUUNNITTELUALUEEN YLEISKUVAUS	6
3.3 SUUNNITTELUTILANNE	7
3.3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	7
3.3.2 Keski-Suomen strategia 2040	7
3.3.3 Maakuntakaava	8
3.3.4 Jyväskylän seudun rakennemalli 20X0	10
3.3.5 Jyväskylän Seudun Liikenne 2025	11
3.3.6 Kuntastrategia; Laukaa - Sydäntä ja elinvoimaa 2013-2016	12
3.3.7 Yleiskaavat	14
3.3.8 Asemakaavat	16
3.3.9 Muut aluetta koskevat suunnitelmat, selvitykset ja päätökset	18
3.3.10 Rakennusjärjestys	20
3.3.11 Rakennuskiellot	20
3.3.12 Pohjakartta ja suunnitteluaineisto	20
4. MAANOMISTUS	20
5. VÄESTÖ JA ASUMINEN	20
6. RAKENNETTU YMPÄRISTÖ	21
6.1 KOKONAISRAKENNE	21
6.2 KULTTUURIYMPÄRISTÖ	22
6.2.1 Leppäveden rakennusinventointi	22
6.2.2 Kiinteät muinaisjännökset	24
6.3 PALVELUT JA ELINKEINOTOIMINTA	24
6.3.1 Julkiset palvelut	24
6.3.2 Kirkolliset palvelut	25
6.3.3 Kaupalliset palvelut	25
6.3.4 Matkailu ja lomarakentaminen	25
6.3.5 Turkistarhaus	25
6.3.6 Maa- ja metsätalous	26
6.4. YHDYSKUNTATEKNINEN HUOLTO	26
6.4.1 Vesihuolto	26
6.4.2 Viemärointi ja jätevedenkäsittely	26
6.4.3 Energiahuolto	26
7. LIIKENNE	30
7.1 MAANTIELIIKENNE	30
7.2 RAIDELIIKENNE	31
7.3 KEVYT LIIKENNE JA ULKOILUREITIT	31
7.4 JOUKKOLIIKENNE	32
8. LUONNONYMPÄRISTÖ	33
8.1 MAASTORAKENNE	33
8.2 KALLIO- JA MAAPERÄ	34
8.3 PINTAVEDET	35
8.4 POHJAVESIALUEET	36
8.5 LUONNONSUOJELUALUEET JA NATURA 2000 -ALUEET	36
8.6 MAISEMA, MAISEMARAKENNE JA KASVILLISUUS	36

8.7 ELÄIMET JA KASVIT	38
8.8 MUUT ARVOKKAAT LUONTOKOHEET	40
8.9 EKOLOGINEN VERKOSTO	43
9. YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT	43
9.1 SORANOTTOALUEET	43
9.2 TURKISTARHAUS	43
9.3 LIIKENTEEN MELU JA TÄRINÄ.....	44
9.4 PILAANTUNEET MAA-ALUEET	44
9.5 VIHTAVUOREN TEHTAIDEN KOETOIMINTA.....	45
10. YLEISKAAVOITUKSEN TAVOITTEET JA MITOITUSPERIAATTEET	45
10.1 OHJAUSVAIKUTUS JA YLEISTAVOITTEET.....	45
10.2 VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET	46
10.3 MAAKUNNALLISET TAVOITTEET	47
10.4 LÄHTÖKOHTA-AINEISTOJEN ASETTAMAT TAVOITTEET.....	48
10.4.1 Rakennetun ympäristön selvitykset	48
10.4.2 Luontoselvitys	48
10.4.3 Kaavaprosessin aikana laaditut selvitykset	48
10.5 KAAVALLE ASETETUT TAVOITTEET	48
10.5.1 Yhdyskuntarakenne	49
10.5.2 Väestö ja asuminen	50
10.5.3 Elinkeino ja työpaikat	50
10.5.4 Palvelut	50
10.5.5 Luonto ja ympäristö.....	50
10.5.6 Virkistys	51
10.5.7 Liikenne.....	51
10.5.8 Yhdyskuntateknikka.....	51
10.6 MITOITUSPERIAATTEET	52
11. YLEISKAAVAN MAANKÄYTTÖRATKAISU	55
11.1 LUONNOSVAIHEEN OSALLISPALAUTTEEN HUOMIOIMINEN KAAVARATKAISUSSA	55
11.1.1 Viranomaisten lausunnot	55
11.1.2 Mieliapiteet	56
11.1.3 Muut muutokset.....	56
11.2 EHDOTUSVAIHEEN OSALLISPALAUTTEEN HUOMIOIMINEN KAAVARATKAISUSSA	56
11.2.1 Viranomaisten lausunnot	57
11.2.2 Muistutukset	59
11.3 KAAVAPROSESSIN AIKANA LAADITTUJEN SELVITYSTEN HUOMIOIMINEN	60
11.3.1 Kaavaehdotuksen valmisteluvaiheessa laaditut selvitykset	60
11.3.2 Kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen laaditut selvitykset	60
11.4 MITOITUS.....	61
11.5 YLEISPERUSTEET	62
11.6 KOKONAISRAKENNE.....	63
11.7 RAKENTAMISALUEET	64
11.7.1 Asuntoalueet.....	65
11.7.2 Teollisuus- ja työpaikka-alueet sekä kaupallisten palvelujen alueet	66
11.7.3 Kotieläintalouden yksikkö.....	67
11.8 LIIKENNEALUEET JA –YHTEYDET	68
11.9 YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUEET.....	68
11.10 VIRKISTYSALUEET JA –YHTEYDET SEKÄ SUOJAVIHERALUEET	68
11.11 MAA- JA METSÄTALOUSVALTAISET ALUEET.....	69
11.12 LUONNONYMPÄRISTÖN ERITYISPIIRTEET.....	71
11.13 RAKENNETUN YMPÄRISTÖN ERITYISPIIRTEET.....	72
11.14 LIIKENNE	73
11.14.1 Maantieliikenne	73
11.14.2 Raideliikenne	74
11.14.3 Joukkoliikenne	74
11.14.4 Kävely ja pyöräily.....	75
11.15 YMPÄRISTÖÄ HÄIRITSEVÄT TOIMINNOT.....	75

11.15.1 Melu ja värinä	75
11.15.2 Voimajohtojen ja muuntamoiden alueet	76
11.15.3 Turkistarhan alue.....	76
11.15.4 Vihtavuoren ruutitehdas ja Seveso-vyöhyke	77
11.15.5 Tikkakosken varalaskupaikan suojavyöhyke.....	78
12. YLEISKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	79
12.1 LUONNONYMPÄRISTÖ	79
12.2 RAKENNETTU YMPÄRISTÖ JA KIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET	80
12.2.1 Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaisjäännökset.....	80
12.2.2 Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne.....	81
12.3 SOSIAALISET VAIKUTUKSET	82
12.4 YHDYSKUNTATALOUDELLISET VAIKUTUKSET.....	83
12.5 VAIKUTUKSEN LIIKENTEeseen	83
12.6 MUUT VAIKUTUKSET.....	85
12.6.1 Melu ja värinä	85
12.6.2 Turkistarhan eläimet ja hajuhaitta	85
12.6.3 Vihtavuoren tehtaiden toimintaedellytykset.....	86
12.6.4 Vihtavuoren tehtaiden lähiympäristön maanomistajat.....	86
13. OIKEUSVAIKUTUKSET	87
14. TOTEUTTAMINEN	88
LIITTEET	
1. Mitoitustaulukko, Emätila- ja tilakohtainen raken nusoikeus	
2. Mitoituskartta	
3. Keski-Laukaan Pohjoisosan yleiskaavan luonto- ja maisematarkennus, Ari Jäntti 2009	
4. Keski-Laukaan yleiskaavan luontoselvitys, FCG suunnittelu ja tekniikka Oy, 2012	
5. Luontokohteiden tarkistus, FCG suunnittelu ja tekniikka Oy, 2016	
6. Liikenneselvitys Piilopohja-Kuukkala ja maantie 637; Laukaa, Ramboll Finland Oy, 2017	
7. Liikennemeluselvitys osayleiskaavoitusta varten, Laukaa, Meluselvitys, Ramboll Finland Oy, 2017	
8. Kartta arvokkaista luontoalueista	
 Erillinen liite:	
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	

1. JOHDANTO

Laukaan sijainti Jyväskylän seudulla on luonut pohjaa väkiluvun kasvulle vuosikymmenien ajan. Laukaan kuntarakenne perustuu tehokkaaseen maapolitiikkaan, hyviin liikenneyhteyksiin sekä taajamien ja kylien muodostamiin nauhamaisiin kokonaisuuksiin pääteiden suunnassa. Kuntastrategia Laukaa – Sydäntä ja elinvoimaa 2013 – 2016 sekä kunnan maankäytön rakennemalli Viuhka ohjaavat koko Laukaan kunnan kehittämistä. Nämä ovat myös valtuuston tärkeimpiä kunnan kehittämistä ohjaava työkaluja, kuntastrategia vuoteen 2020 asti ja maankäytön rakennemalli Viuhka vuoteen 2040 saakka. Lisäksi maankäyttöä ohjaavana selvityksenä voidaan pitää Jyväskylän seudun 20X0 rakennemallia, jonka tavoitteena on ohjata seudun väestönkasvua ja siihen liittyvää maankäyttöä hallitusta, yhdyskuntarakennetta kehittäen. Myös Jyväskylän Seudun Liikenne 2025 -selvitystyö sekä maakuntakaava ohjaavat osaltaan kaavasunnittelua.

Oikeusvaikutteisen Keski-Laukaan yleiskaavan laatiminen on alun perin käynnistynyt vuonna 2002. Yleiskaavaluonnos oli nähtävillä kesä-heinäkuussa 2004. Suunnittelutyön edetessä yleiskaava jaettiin hallinnollisista syistä kahteen osaan, eteläosan yleiskaavaan ja pohjoisosan yleiskaavaan, jotka ovat edenneet eri aikataululla. Keski-Laukaan eteläosan yleiskaava on saanut jo lainvoiman keväällä 2009. Keski-Laukaan pohjoisosan yleiskaava on ollut ehdotuksena nähtävillä loppuvuodesta 2007.

Yleiskaavan pohjoisosan laatiminen jatkui talvella 2012. Tässä vaiheessa alkuperäinen pohjoisosan kaava-alue jaettiin edelleen hallinnollisesti kolmeen osaan; osa-alue I Horonpohja-Piilopohja –Kuukkala, osa-alue II Leppävesi-Vihtasilta ja osa-alue III Kirkonkylä-Vihtavuori. Nämä alueet on niiden ominaisuuksien sekä niihin kohdistuvien tavoitteiden vuoksi selkeä suunnitella omina kokonaisuuksina kaava-alueiden jakamisen yhteydessä myös kaavalle asetettuja tavoitteita tarkennettiin ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma päivitettiin. Osa-alueen I Horonpohja-Piilopohja-Kuukkala, osalta kaavaluonnosvaihe käynnistettiin uudelleen vuoden 2013 aikana.

Keski-Laukaan yleiskaavan pohjoisosan osa-alue I, Horonpohja-Piilopohja-Kuukkala, sijaitsee Jyväskylätien länsipuolella ja rajoittuu etelässä Leppäveden taajamaan. Pohjoisessa kaava-alue ulottuu Vihtavuoren taajaman länsipuolelle. Osa-alueen pinta-ala on 639 ha. Kaava laaditaan yleispiirteisenä kaavana, niin sanottuna taajamayleiskaavana, jossa pääpaino on asutuksella, unohtamatta kuitenkin palvelujen ja työpaikka-alueiden järjestämistä. Alueen suunnittelussa varaudutaan alueen sisäistä käyttöä palvelevien kulkuyhteyksien huomioimiseen. Osayleiskaavalla pyritään osaltaan edistämään alueen liikenteen ohjautumista Vihtavuoren ja Kuukanpääntien alikulkujen kautta Jyväskyläntielle, jolloin näiden alikulkujen välillä olevia tasoristeyksiä ja samalla liittyviä Jyväskyläntielle voidaan mahdollisesti karsia liikenneturvallisuuden edistämiseksi.

Horonpohja-Piilopohja-Kuukkalan alueen asumiseen liittyvinä vetovoimatekijöinä voidaan nähdä erinomainen sijainti Leppäveden ja Vihtavuoren taajamien välittömässä läheisyydessä sekä osaltaan sitä kautta mahdollistuva taajama- ja maaseutu-alueiden kehittyminen. Asumismahdollisuuksien vetovoimaisuuteen vaikuttavat lisäksi toimivat palvelut sekä tonttitarjonnan monipuolisuus ja erilaiset asumisvaihtoehdot. Lisäksi alueella on toimivat liikenneyhteydet niin julkisen kuin yksityisen liikenteenkin osalta.

Alueelle on luonteenomaista maaseutumainen ympäristö, jonne on viime vuosikymmeninä muodostunut paikoitellen taajaakin omakotiasutusta. Alueen sijainti Jyväskylän ja Laukaan puolivälissä asutuskeskuksien läheisyydessä, hyvien liikenneyhteyksien varrella, on kasvattanut suosiota rauhallisena, mutta kuitenkin hyvät kulkuyhteydet mahdollistavana alueena. Maankäytön suunnittelu yleiskaavalla edesauttaa alueen hallittua rakentumista ja ominaispiirteiden säilymistä sekä mahdollistaa myös vesihuoltoverkoston kehittymisen suunnitellusti.

Yleiskaava mahdollistaa noin 1400 uuden asukkaan sijoittumisen alueelle. Tehokkaamman rakentamisen uudet asuinalueet sijoittuvat kaava-alueen eteläisimpään osaan. Tämä alue välittömästi Leppäveden taajaman pohjoispuolella, molemmin puolin seututietä 638 on tarkoitus suunnitella asemakaavalla tarkemmin yleiskaavan valmistumisen jälkeen. Pientalovaltaisen asutusalueen lisäksi asemakaavoitettavaksi alueeksi on osoitettu työpaikka-alueita, kaupallisten palvelujen alue sekä teollisuusalueita. Yleiskaavaprosessin aikana jo laadittu Sorajyvän teollisuusalueen asemakaava sekä Lintumäen ja Korpelan alueen asemakaava.

Muilla kuin asemakaavoitettavilla rakentamisalueilla yleiskaavaa voidaan käyttää suunnittelutarveratkaisujen myöntämisen perusteena. Alueelta on haettu selkeät kylämäiset vyöhykkeet, joilla rakentaminen voi olla paikoin tavanomaista haja-asutusmaista rakentamista tiiviimpääkin. Tällaisia alueita ovat erityisesti Piilopohja-Kuukkalan alueet. Kyläalueilla, kuten myös niiden ulkopuolisilla haja-asutusalueilla, on asuinrakennusoikeuden määrä laskettu kiinteistökohtaisesti pinta-alan perustuen. Yleiskaavan mitoitusperusteen mukainen asuinrakennusoikeus on osoitettu kaavakartalle, kun rakennusoikeus on voitu osoittaa kiinteistö- ja maanomistusolen puolesta kaavan mukaisille kyläalueille. Niiden kiinteistöjen alueet, joilta mitoitusperusteen mukaista asuinrakennusoikeutta ei ole ollut mahdollista sijoittaa kaavan kyläalueille, on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi (M-1). Yleiskaavan kyläalueille (AT) on osoitettu yhteensä 51 uutta asuinrakennuspaikkaa ja M-1- alueilla on kolmen asuinrakennuspaikan rakennusoikeus.

Laukaan kunnan ja samalla suunnittelualueen kehittämisen lähtökohtia ovat olleet alueella olevien taajamien hallittu laajeneminen ensisijaisesti uuden asumisen suhteen, kuten myös elinkeinoelämän ja kaupan vaatimuksien ja yleisten tarpeiden osalta. Kaava-alueen sijoittuminen Horonpohjan ja Piilopohjan alueiden osalta laajasti Vihtavuoren tehtaiden suojavyöhykkeelle on vaatinut uusien asuinrakennuspaikkojen ja myös muun maankäytön suunnittelussa erityistä huomiota. Näiden lisäksi alueen kehittämisessä on huomioitu alueen erityismahdollisuudet sekä alueen arvot myös ympäristöllisesti. Yleiskaava tukeutuu kirkonkylän, Vihtavuoren ja Leppäveden taajamien toimintoihin ja palveluihin siten, että palvelutaso ei heikkene uusillakaan asuinalueilla.

2. KAAVAPROSESSI

Oikeusvaikutteisen Keski-Laukaan yleiskaavan laatiminen on alun perin käynnistynyt vuonna 2002 ja yleiskaavan vireilletulovaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 28.10.2002. OAS oli nähtävillä 22.5.-5.6.2003 ja yleiskaavaluonnos kesä-heinäkuussa 2004. Suunnittelutyön edetessä Keski-Laukaan yleiskaava jaettiin hallinnollisista syistä kahteen osaan, Keski-Laukaan eteläosan yleiskaavaan ja Keski-Laukaan pohjoisosan yleiskaavaan. Nämä kaava-alueet ovat edenneet eri aikataululla, ja Keski-Laukaan eteläosan yleiskaava sai lainvoiman keväällä 2009. Keski-Laukaan pohjoisosan yleiskaava oli ehdotuksena nähtävillä loppuvuodesta 2007.

Keväällä 2010 kunta järjesti kyselyn Kuukkalan ja Piilopohjan alueen (yleiskaavan osa-alue I) maanomistajille maankäytöllisistä tavoitteista. Varsinainen Keski-Laukaan yleiskaavan pohjoisosan laatiminen jatkui talvella 2012. Tässä vaiheessa alkuperäinen pohjoisosan kaava-alue jaettiin edelleen hallinnollisesti kolmeen osaan; osa-alue I Horonpohja- Piilopohja –Kuukkala, osa-alue II Leppävesi-Vihtasilta ja osa-alue III Kirkonkylä-Vihtavuori (Kaavan nimi on tarkentunut kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen ja nimeä on täydennetty Horonpohjalla). Nämä alueet on niiden ominaisuuksien sekä niihin kohdistuvien tavoitteiden vuoksi selkeä suunnitella omina kokonaisuuksina. Kaava-alueiden jakamisen yhteydessä myös kaavalle asetettuja tavoitteita tarkennettiin ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma päivitettiin. Osa-alueen I Horonpohja-Piilopohja-Kuukkala, osalta kaavaluonnosvaihe käynnistettiin uudelleen vuoden 2013 aikana.

Yleiskaavan päätavoitteena on mm. muodostaa alueesta suunnitelmallinen kokonaisuus, jossa on huomioitu valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maakunta-kaava sekä ylempitasoiset strategiset suunnitelmat, liikenneverkot ja joukkoliikennekäytävät sekä valtuuston hyväksymä kuntastrategia Laukaa – Sydäntä ja elinvoimaa 2013 – 2016 sekä maankäytön rakennemalli Viuhkan tavoitteet. Yleiskaavan yhteydessä huomioidaan myös alueen luonnonarvot alueen maaseutumaisen ilmeen ja maiseman ominaispiirteiden säilyttämiseksi. Lisäksi huomioidaan mm. ympäristönsuojelun ja -hoidon näkökohdat ja rakennetun ympäristön arvot niin, että niitä tarvittaessa suojellaan kaavoituksen keinoin.

2.1 Vireilletulo- ja valmisteluvaihe

Kevät 2012	Alkuperäinen pohjoisosan kaava-alue jaettiin hallinnollisesti kolmeen osaan, osa-alueet I-III. OAS nähtävillä on ollut nähtävillä 5/2012
2013	Luonnosvaiheen uudelleen käynnistys osa-alueen I osalta
9.12.2014	Viranomaisten työneuvottelu Keski-Laukaan pohjoisosan osa-alueen I osalta
16.9.2015	Kaavoitus- ja rakennuslautakunnan käsittely
24.9.-26.10.2015	Kaavaluonnos nähtävillä Kaavaluonnos ja muut valmisteluvaiheen aineistot pidettiin yleisesti nähtävillä. Viranomaisilta pyydettiin lausunnot ja osallisilla oli mahdollisuus ilmaista aineistosta mielipiteensä. Kaavaluonnoksesta saatiin Keski-Suomen ELY-keskuksen, Keski-Suomen liiton, Keski-Suomen museon, Liikenneviraston, Puolustusvoimien, Turvallisuus- ja kemikaaliviraston, Jyväskylän kaupunkirakennelautakunnan ja Jyväskylän

	joukkoliikennejaoksen lausunnot. Lisäksi kaavasta jätettiin neljä mielipidettä.
--	---

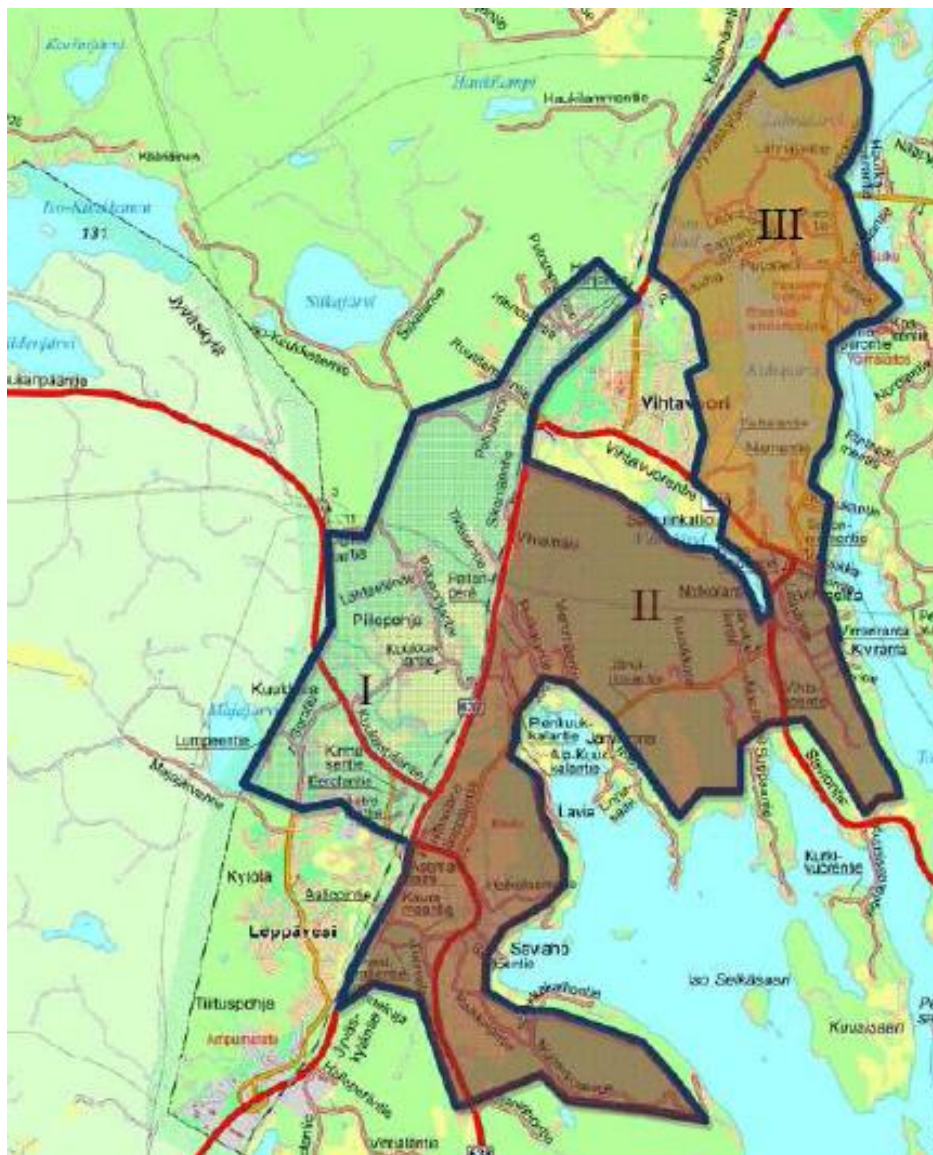
2.2 Kaavaehdotus- ja hyväksymisvaihe

2016-2017	Luontokohteiden tarkistuksen ja liikenne- ja meluselvityksen valmistuminen
20.11.2017	Kaavaehdotuksen käsittely kunnanhallituksessa
14.12.2017- 15.1.2018	Kaavaehdotus nähtävillä. Suomen Turvallisuusverkko Oy, Liikennevirasto, Keski-Suomen museo, Keski-Suomen liitto, Fingrid Oyj, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), Liikenteen turvallisuusvirasto (Trafi), Puolustusvoimat (3. Logistiikkarykmentti Esikunta) ja Keski-Suomen ELY- keskus antoivat lausunnon kaavaehdotuksesta. Kaavaehdotuksesta esitettiin seitsemän muistutusta.
27.3.2018	Viranomaisneuvottelu. Neuvotteluun osallistuivat Keski-Suomen ELY- keskuksen, Keski-Suomen liiton, Keski-Suomen pelastuslaitoksen, Vihtavuoren tehtaiden, Jyky Oy:n, Laukaan kunnan ja kaavan laatijan edustajat.
3.6.2019	Uuden kaavaehdotuksen käsittely kunnanhallituksessa.
19.6.-16.8.2019	Kaavaehdotus toisen kerran nähtävillä. Suomen Turvallisuusverkko Oy, Fingrid Oyj, Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom), Puolustusvoimat (3. Logistiikkarykmentti Esikunta), Keski-Suomen pelastuslaitos, Keski-Suomen museo, Keski-Suomen liitto ja Keski-Suomen ELY- keskus antoivat lausunnon kaavaehdotuksesta. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) ilmoitti, että se ei anna lausuntoa, koska Tukes on antanut lausunnon samasta kaava- alueesta aiemmin ja lausunnossa mainitut asiat on huomioitu tässä uudessa kaavaehdotuksessa. Vihtavuoren tehtaas ja kahdeksan yksityistä maanomistajaa tekivät muistutuksen kaavaehdotuksesta.
23.10.2019	Viranomaisneuvottelu. Neuvotteluun osallistuivat Keski-Suomen ELY- keskuksen, Keski-Suomen pelastuslaitoksen, Vihtavuoren tehtaiden (Nammo Vihtavuori Oy, Nammo Lapua Oy Vihtavuoren tehdas, Oy Forcit Ab Vihtavuoren tehdas), Laukaan kunnan ja kaavan laatijan edustajat.
10-11/2020	MRA 32 §:n mukainen erilliskuuleminen muutosesityksistä nähtävillä olleeseen kaavaehdotukseen. Kuulemisessa esitettiin neljä muistutusta.
22.2.2021	Osayleiskaavan hyväksymisvaiheen käsittely kunnanhallituksessa.

3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

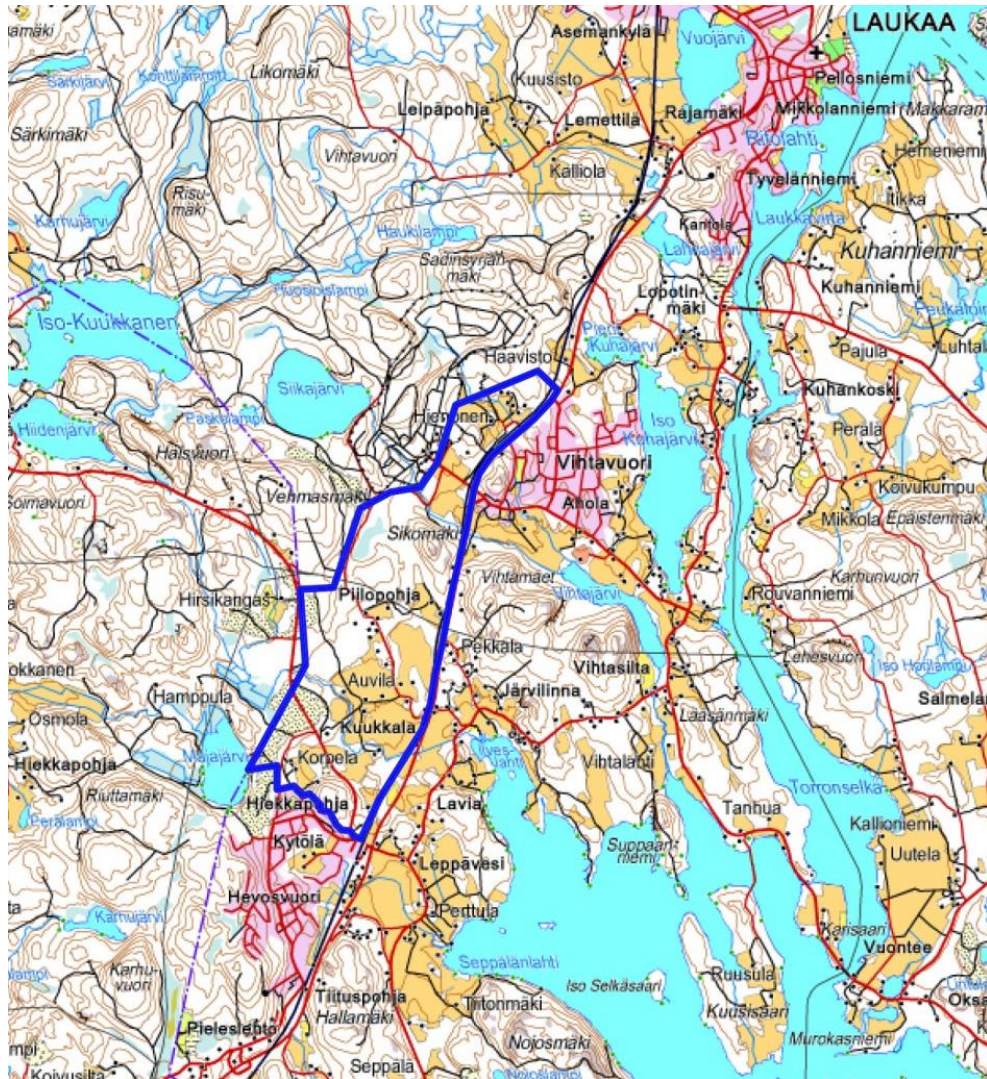
3.1 Suunnittelualan sijainti ja rajaus

Alkuperäinen Keski-Laukaan pohjoisosan yleiskaavan oli laaja, sijoittuen Laukaan kirkonkylän eteläpuolelle Jyväskylätien, Leppäveden ja Saraveden väliselle alueelle. Tämän vuoksi yleiskaava-alue jaettiin hallinnollisesti kolmeen osaan (osa-alueet I-III: osa-alue I Horonpohja-Piilopohja –Kuukkala, osa-alue II Leppävesi-Vihtasilta ja osa-alue III Kirkonkylä-Vihtavuori.). Nämä osa-alueet on niiden ominaisuuksien sekä niihin kohdistuvien tavoitteiden vuoksi selkeämpää suunnitella omina kokonaisuuksina.

Kuva 1. Alkuperäinen Keski-Laukaan pohjoisosan yleiskaavan alue. Osa-alue I (Horonpohja-Piilopohja-Kuukkala) sijaitsee tien 637 länsipuolella (läntisin osa-alue).

Horonpohja-Piilopohja-Kuukkalan alueeseen (osa-alue I) kuuluu Jyväskylätien (seututie 637) länsipuoliset Horonpohjan, Hiekkapohjan, Kuukkalan ja Piilopohjan alueet. Alue rajautuu Leppäveden taajaman oikeusvaikutuksettomaan osayleiskaavaan ja asemakaava-alueisiin. Alueen pinta-ala on 639 ha. Yleiskaava laaditaan mitakaavassa 1:10000.

Kuva 2. Suunnittelualan likimääräinen raja on osoitettu sinisellä viivalla.

3.2 Suunnittelualan yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee Laukaan kunnassa Leppäveden ja Vihtavuoren taajamien välissä, seututien numero 637 länsipuolella. Alueen itäosa rajautuu likimain Jyväskylän-Haapajärvi radan rautatiealueeseen. Länsiosastaan alue rajautuu osittain mm. Jyväskylän kaupungin alueeseen ja Vihtavuoren tehtaiden alueeseen.

Pääosa suunnittelualueesta on maaseutumaista aluetta laajoine metsä- ja peltoalueineen. Aluetta halkoo itä-länsi-suunnassa suuret voimalinjat. Alueen keskiosassa, Piilopohjan ja Kuukkalan alueella on hiukan taajemman asutuksen aluetta, jossa sijaitsee noin 30 omakotitaloa sekä lisäksi muutama maatila. Suunnittelualueen eteläosa rajautuu suoraan Leppäveden taajamaan, ja alueella onkin jonkin verran uutta asutusta. Leppäveden taajaman läheisyydessä on myös vanhoja soranottoalueita. Alueen pohjoisosan länsipuolella sijaitseva Vihtavuoren ruutitehtaan tehdasalue antaa suunnittelualueen pohjoisosalle oman leimansa. Tehdasalueen ja Vihtavuoren taajaman välissä olevalla ns. Horonpohjan alueella on myös jonkin verran asutusta.

Piilopohjan alueen pohjoispuolella sijaitsevan Sikomäen laella sijaitsee alueen korkein kohta, joka kohoaa lähes viisikymmentä metriä muuta ympäröivää maastoa korkeammaksi. Myös suunnittelualueen eteläosassa oleva Mäntymäki kohoaa selvästi muuta ympäröivää maastoa korkeammalle. Alueen eteläosaa halkova

Multajoen notko on alueen alavin paikka. Nimestään huolimatta kyseessä ei ole kuitenkaan varsinainen joki.

Alueen huomionarvoisina asioina voidaan mainita alueen kaksi erillistä vedenottamoita. Aluetta halkoo itä-länsi –suunnassa sähkölinjan alue. Lisäksi alueella sijaitsee turkistarha lähellä Multajoen notkoa.

Suunnittelualan virkistyskäyttöä palvelee aluetta halkova, koillis-luode suunnassa kulkeva Keski-Suomen maakuntaura (Metsoreitti). Reitti on valaistu ja talvisin reitillä on latupohja. Sikomäen alueella sijaitsee reitin laavupaikka.

3.3 Suunnittelutilanne

3.3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston päätöksen 14.12.2017 mukaiset uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat tulleet voimaan 1.4.2018. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

3.3.2 Keski-Suomen strategia 2040

Keski-Suomen strategia 2040 ohjaa maakuntakaavoitusta ja vuosien 2014–2017 maakuntaohjelmaa. Strategia valmisteltiin käsiteltäväksi maakuntavaltuuston vuoden 2014 kevätkokouksessa. Liiton vastuulla on sovittaa yhteen maakunnan suunnitteluasiakirjojen eli maakuntasuunnitelman, maakuntakaavan ja maakuntaohjelman linjaukset. (Lähde: Keski-Suomen liitto)

Maakuntasuunnitelma 2040

Keski-Suomen liiton maakuntavaltuusto hyväksyi maakuntasuunnitelman 6.6.2014 osana Keski-Suomen strategiaa 2040. Vuonna 2040 Keski-Suomi on tavoitteena olla osaava ja hyvinvoiva bio- ja digitalouden kansainvälinen maakunta. (Lähde: Keski-Suomen liitto)

Maakuntasuunnitelma on pitkän aikavälin suunnitelma maakunnan kehittämiseksi. Se pohjautuu sekä alueiden kehittämislakiin että maankäyttö- ja rakennuslakiin. Käytännössä maakuntasuunnitelma toteutuu joka neljäs vuosi tehtävän maakuntaohjelman ja vuosittain tehtävän toteuttamissuunnitelman kautta. Näiden lisäksi maakuntasuunnitelmaa toteutetaan maakuntakaavan välityksellä.

Maakuntaohjelma 2018-2021

Keski-Suomen maakuntavaltuusto hyväksyi vuosien 2018 - 2021 maakuntaohjelman kokouksessaan 1.12.2017. Vuosien 2018-2021 kehittämisen kärjet ovat biotalous, digitalous, osaamistalous, hyvinvointitalous ja matkailu. Maakuntaohjelma perustuu lakiin ja asetukseen alueiden kehittämisestä (356/2014), maakuntasuunnitelmaan, ja valtakunnallisiin aluekehittämistavoitteisiin. (Lähde: Keski-Suomen liitto)

3.3.3 Maakuntakaava

Laukaan kunnan alue kuuluu Keski-Suomen maakuntavaltuuston 1.12.2017 (§ 40) hyväksymän ja 26.1.2018 voimaan tulleen Keski-Suomen tarkistetun maakuntakaavan alueelle (Kuva 3.) Voimaan tulleet Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on kumonnut aiemman Keski-Suomen maakuntakaavan ja 1., 2., 3., ja 4. vaihemaakuntakaavat.

Suunnittelualueelle tai suunnittelualueen vaikutusalueelle on osoitettu Keski-Suomen tarkistetussa maakuntakaavassa seuraavia aluevarauksia ja merkintöjä:

- Biotalouteen tukeutuva alue.

Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita.

Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä.

- Teollisuus- ja varastoalue, jolla on/jolle saa sijoittaa vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen.

Merkinnällä osoitetaan alue, jolla on/jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen.

Vihtavuori:

Suunnittelumääräys: Alueen ja lähiympäristön suunnittelussa tulee huomioida vaarallisten aineiden käyttöön, varastointiin ja kuljetuksiin liittyvät riskit. Alueiden käytön suunnittelussa on turvattava maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt.

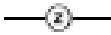
- Valtakunnallisesti merkittävä päärata (Jyväskylä-Äänekoski)

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti merkittävät nopeaa henkilöliikennettä ja raskasta tavaraliikennettä palvelevat sähköistetyt pääradat. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varauduttava tasoristeysten poistamiseen.

- Ulkoilureitti (Keski-Suomen maakuntaura)

Merkinnällä osoitetaan Keski-Suomen maakuntaura ja eräitä muita sitä tukevia ulkoilureittejä ohjeellisina.

- Voimalinja (z)

Merkinnällä osoitetaan olemassa olevat sekä suunnitelmiltaan riittävän valmiit (voimajohtohankkeelle tehty YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointimenetelmä tai sähkömarkkinalain mukainen ympäristöselvitys) 110 kV, 220 kV ja 400 kV voimalinjat. Linjalla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

- Suojavyöhyke (sv)

Merkinnällä osoitetaan alueita, joiden käyttöä on lähellä sijaitsevan vaaraa tai huomattavaa häiriötä aiheuttavan toiminnan vuoksi rajoitettava.

Tikkakosken varalaskupaikka:

Suunnittelumääräys: Lentoesteen muodostavista mastoista ja rakenteista on pyydettyä puolustusvoimien lausunto sekä ilmailulain 1194/2009 165 § mukainen lausunto Trafilta.

- Kulttuuriympäristön vetovoima-alue

Merkinnällä osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskitymät.

Suunnittelumääräys: Alueen kehittämisessä tulee hyödyntää kulttuuriympäristön monimuotoisuutta. Alueidenkäytön suunnittelulla edistetään kulttuuriympäristöjen kestävää käyttöä ja hoitoa. Alueilla metsien hoito ja käyttö perustuu voimassa olevaan metsälainsäädäntöön.

- Seututie (st) (st 638)

Seututeinä osoitetaan seutukuntien liikennettä palvelevia ja seutukuntia pääteihin yhdistäviä teitä. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

- Seututie uusi (st) (st 637)

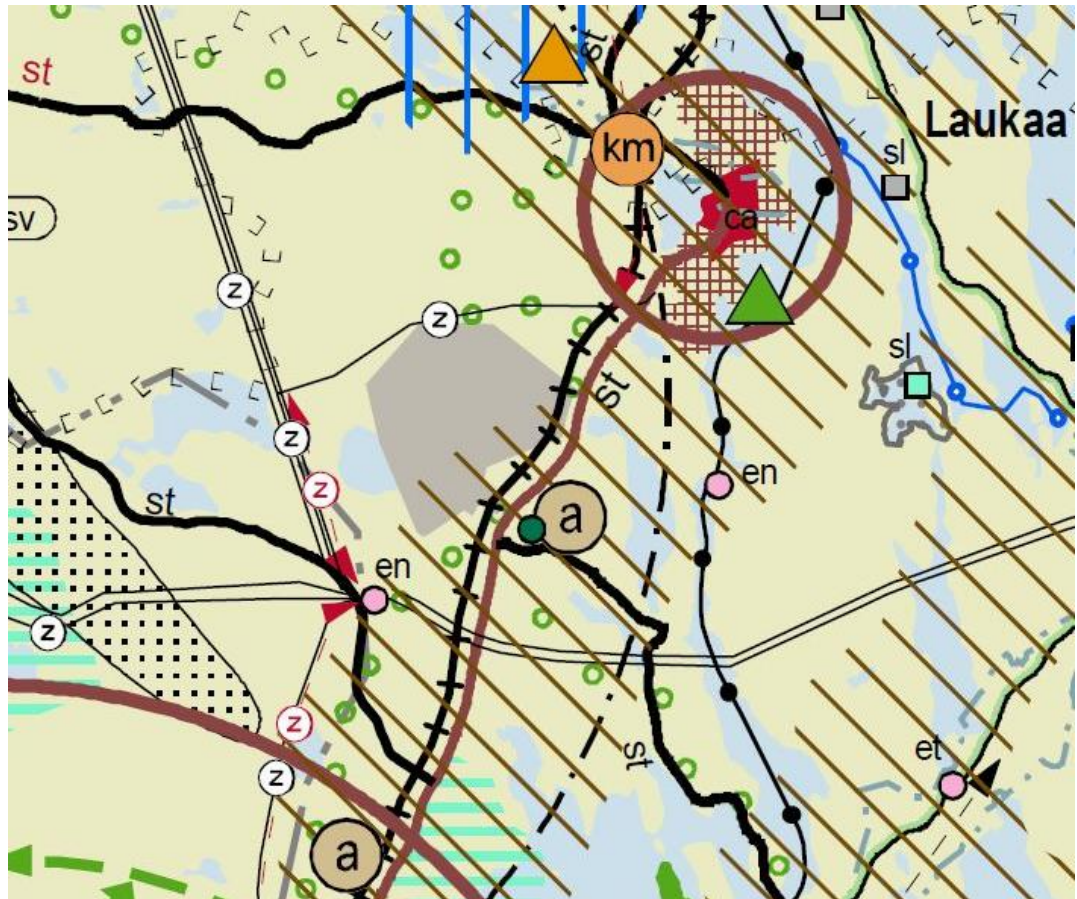
Uutena seututienä osoitetaan seutukuntia palvelevia suunniteltuja tieyhteyksiä. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

- Kunta-/palvelukeskus (a) (Leppäveden ja Vihtavuoren taajamat)

Merkinnällä osoitetaan palveluvarustukseltaan paikalliskeskustasoisen kunnan tai taajaman likimääräinen sijainti

Maakuntakaavakartalla ei ole esitetty maakuntakaavan liiteaineiston alueluettelon mukaisia alueita ja kohteita:

- paikallinen pohjavesialue (129 Vihtavuori, pv-nro 941012, I lk)
- arvokkaat maa-ainesalueet (18 Lintumäki)
- mineraaliesiintymien mahdollinen esiintymisalue, kupari

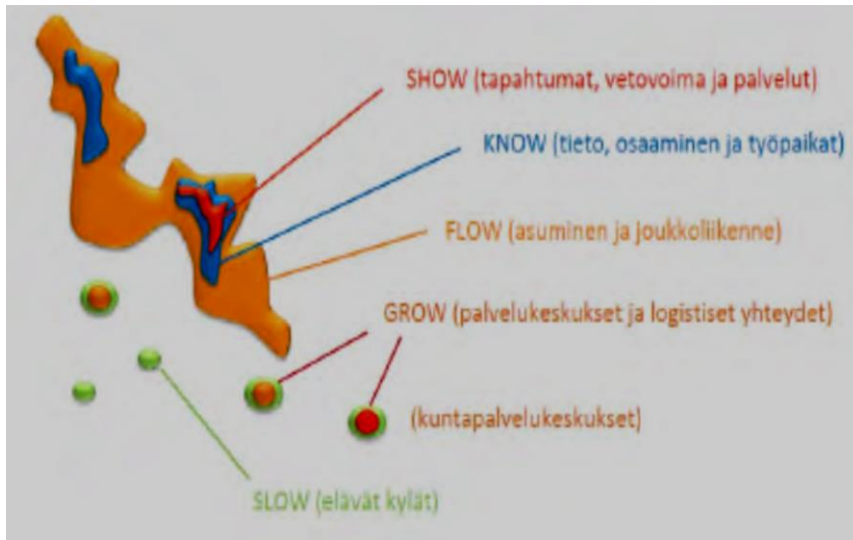
Kuva 3. Ote Keski-Suomen tarkistetusta maakuntakaavasta.

3.3.4 Jyväskylän seudun rakennemalli 20X0

Jyväskylän seudun 20X0 rakennemallityö on pitkälle tulevaisuuteen tähtäävä hanke, jossa kuvataan Jyväskylän, Hankasalmen, Laukaan, Muuramen, Petäjäveden, Toivakan ja Uraisten muodostaman seudun tulevaa yhdyskuntarakennetta. Tavoitteena on ohjata seudun väestönkasvua ja siihen liittyvää uutta maankäyttöä hallitusti niin, että 200 000 asukkaan väestömäärä mahdollistuu. Rakennemallin osana esitetään Jyväskylän seudun kehittämisen visio, tavoitteet ja periaatteet yhdyskuntarakenteen kehittämiseksi. Rakennemalli on osa kaupunkiseutusuunnitelman toteuttamista. Se on prosessi, jossa etsitään ja vertaillaan vaihtoehtoja seudun tulevaisuudelle. Seudun rakennemalli ohjaa kuntien yleiskaavatyötä ja muuta maankäytön kehittämistä.

Jyväskylän seudun rakennemalli muodostuu kehittämisvyöhykkeistä, joista jokaista leimaa vyöhykkeelle ominainen asumisen ja työpaikkojen tiheys, maankäytön ja rakentamisen intensiteetti, palvelujen määrä ja saatavuus, kulkutapoihin liittyvät painotukset sekä erilainen elämänrytmi.

Suunnittelualue sijaitsee rakennemallin mukaisella FLOW –vyöhykkeellä (asuminen ja joukkoliikenne). Vyöhyke muodostuu kaupunkikeskustaa lähellä olevista alueista, jonne on rakennettu hyvät joukkoliikennenyhteydet. Alueilla on omat kävelykeskustat ja niistä on kevyen liikenteen yhteydet kaupunkikeskustaan. Vyöhykkeellä on lähipalveluja ja runsaasti vapaa-ajan vietto mahdollisuuksia. Pääsy vesistöjen ääreen on helppoa.

Kuva 4. Rakennemallivyöhykkeet

FLOW -vyöhyke on Jyväskylän seudun tulevan kasvun kannalta keskeisin vyöhyke, jossa yhdistyvät korkealuokkainen asuminen ja kattavat, bussiliikenteeseen perustuvat, joukkoliikennepalvelut (bussiliikenteen kaupunkilinjat ja seudulliset linjat).

Seudun väkiluvun arvioidusta kasvusta FLOW-vyöhykkeelle ohjataan hieman yli 50 % arvioidusta kokonaiskasvusta. Tästä uudesta kasvusta n. 30 % suunnataan nykyiseen taajamarakenteeseen ja 70 % uusille alueille. Tavoitteena on sijoittaa asumisesta 20 % kerrostaloihin, 30 % rivitaloihin ja 50 % omakotitaloihin. Aluetehokkuuden tavoitteena on ea 0,1-0,40, keskimäärin 75 as./ha.

Kuva 5. Ote Jyväskylän seudun rakennemallikartasta. Kaava-alue on merkitty karttaan tummansinisellä.

3.3.5 Jyväskylän Seudun Liikenne 2025

Rakennemallityön rinnalla on laadittu Jyväskylän Seudun Liikenne 2025 –ohjelma (JYSELI 2025). Jyväskylän Seudun Liikenne 2025 -työssä käsitellään liikennejärjestelmän nykytilaa ja kehitystrendejä, tulevaisuuden tavoitteita, toimintalinjauksia ja kehittämistoimenpiteitä. Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on arvioitu rakennemallissa esitettyjen maankäytön kehittämisalueiden synnyttämiä liikenteellisiä

tarpeita sekä kerrottu maankäyttöalueiden kehittämisessä ja uusien alueiden käyttöön otossa huomioitavat liikennejärjestelmän kehittämisperiaatteet.

Liikenneverkkojen kehittämissuunnitelmassa on huomioitu Laukaantien (mt 637) parantaminen välillä Seppäläntie–Pieleslehdon liittymä. Ohjelmassa toimenpiteitä on kuvattu seuraavasti:

”Seudun tavoiterakennemallissa yksi kasvusuunnista on Laukaantien suunta. Tien lähialueen maankäyttö on kasvamassa huomattavasti, erilaisia liiketoimintoja ja etenkin raskasta liikennettä synnyttäviä toimintoja on suunniteltu ja osin jo rakenteilla. Laukaantiellä on jo nykytilanteessa ongelmana ruuhkautuminen sekä pääsy tielle valo-ohjaamattomista katuliittymistä ja tonttiliittymistä. Laukaantien aluevara- ja kehittämissuunnitelma on valmistunut 2009. Suunnitelmassa esitetään mm. kaistajärjestelyjä, liittymien vähentämistä päätieltä ja maankäyttöä palvelevien katu-yhteyksien tekemistä sekä eräiden liittymien parantamisjärjestelyjä. Suunnitelmassa on esitetty myös periaatteet hankkeen toteuttamisesta vaiheittain. Hanke parantaa Laukaantien sujuvuutta ja turvallisuutta sekä alueen maankäytön kehittämisedellytyksiä”.

3.3.6 Kuntastrategia; Laukaa - Sydäntä ja elinvoimaa 2013-2016

Kuntastrategia Laukaa – Sydäntä ja elinvoimaa 2013-2016 ohjaa koko kunnan kehittämistä ja on valtuuston tärkein kunnan kehittämistä ohjaava työkalu. Se sisältää keskeisimmät kunnan kehittämistä koskevat päämäärät ja valinnat. Laukaan kuntastrategiassa pitkän aikavälin tavoitteet eli strategiset päämäärät on määritetty vuoteen 2020.

Kuntastrategiassa on esitetty asukastavoite vuoteen 2020 asti, jonka mukaan suunnitelmallinen väkiluvun kasvu on 1% vuodessa eli 150-200 asukasta/vuosi. Laukaa on monitaajamainen kunta, joka on kasvanut nauhamaisesti pääteiden (valtatie 4 ja 9 ja maantie 637) varsille ja suuntaus jatkuu edelleen. Uutta kasvua suunnataan yhtenäisiin kokonaisuuksiin pääteiden suunnassa ja nykyistä rakennetta kehitetään tiivistäen ja eheyttäen palvelujen saatavuus huomioiden.

Laukaan asumiseen liittyviä vetovoimatekijöitä ovat sijainti Jyväskylän seudulla, kehittyvät taajamat ja elävät maaseutukylät, kaunis luonto asutuksen lähellä sekä kuntalaisten käytössä olevat virkistysalueet ja reitit. Kunnalla on jatkuvasti tarjolla tontteja erityisesti kysytyimmiltä alueilta. Kunnan yhdyskuntarakennetta kehitetään tehokkaalla, ympäristö ja viihtyvyysarvot huomioivalla maapolitiikalla ja laadukkailla yhdyskuntateknisillä palveluilla. Asumismahdollisuuksien vetovoimaisuuteen vaikuttavat toimivien palvelujen rinnalla tonttitarjonnan monipuolisuus, erilaiset asumisvaihtoehdot ja toimivat liikenneyhteydet. Liikenneyhteydet ja joukkoliikenne toimivat sujuvasti kunnan sisällä ja rajojen ulkopuolella. Lisäksi Laukaa tarjoaa yrityksille hyvän toimintaympäristön huolehtimalla yrittämisen yleisistä toimintaedellytyksistä (mm. tontit, liikenneyhteydet, asuin- ja elinympäristön laatu ja peruspalvelut).

Maankäytön rakennemalli Viuhka

Laukaan kunnan alueelle on laadittu koko kunnan kattava maankäytön rakennemalli Viuhka. Malli on hyväksytty kunnanvaltuustossa joulukuussa 2015. Rakennemallilla muodostetaan Laukaan kunnan hallitun kasvun mahdollistava maankäytön kehittämisen raami ja esitetään painopistealueet tulevalle maankäytön suunnittelulle, kaavoitukselle sekä muulle kehittämiselle. Rakennemallin tavoitevuosi on 2040.

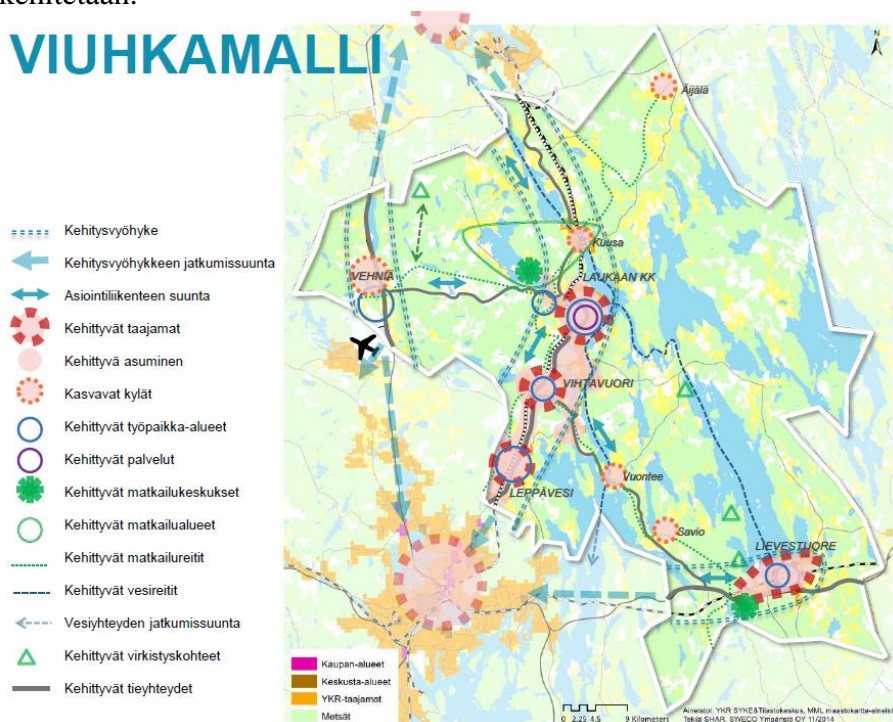
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, Keski-Suomen maakuntakaava ja Jyväskylän seudun rakennemalli 20X0 ohjaavat kunnan rakennemallin laadintaa. Rakennemalli ei ole maankäyttö- ja rakennuslain mukainen kaava, mutta se sisältää strategisen yleiskaavan tavoin yhdyskuntarakenteen yleiset kehittämisperiaatteet. Rakennemalli jalkautuu kunnan maankäytön suunnitteluun yleiskaavoituksessa ja muussa suunnittelussa.

Rakennemallin laatimisella pyritään toteuttamaan Laukaan uuden kuntastrategian tavoitteita, erityisesti monipuolista ja hyvää asumista. Rakennemallin väkiluvun teoreettisena laskentaperusteena käytetään 30 000 asukasta. Rakennemallilla muodostetaan Laukaan kunnan maankäytön kehittämisen suunta ja esitetään painopisteet tulevalle maankäytön suunnittelulle, kaavoitukselle sekä muulle kehittämiselle. Maankäytön rakennemalli Viuhka kuvastaa valtateiden 4 ja 9 sekä maantien 637 varsien kehittymistä. Rakennemallin tavoitteena on, että:

- Suurin osa kasvusta osoitetaan taajama-alueille. Kehitysvyöhykkeillä sijaitsevien taajamien - Laukaan kirkonkylä, Lievestuore, Vihtavuori ja Leppävesi - nykyistä rakennetta tiivistetään, eheytetään ja ympäristöjä kehitetään (viihtyvyyttä parannetaan).
- Maanhankinta ja asemakaavoitus kohdistetaan olemassa oleviin taajamiin tukeutuen, jolloin voidaan hyödyntää olemassa olevia palveluja, joukkoliikennettä ja kunnallisteknisiä järjestelmiä ja nostaa niiden käyttöastetta. Hallittu kasvu edesauttaa palvelujen säilymistä ja kehittymistä. Taajamat jatkavat yhteen kasvamista.

Liikenne:

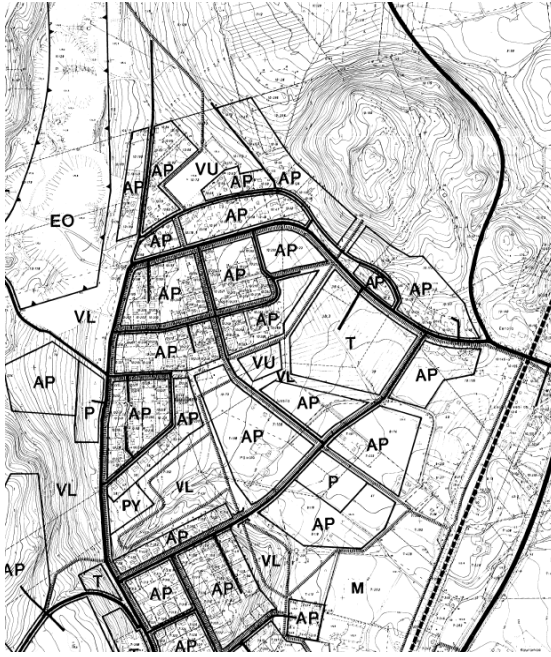
- Liikenne kasvaa maantiellä 637 (Jyväskyläntie). Väestönkasvu kehitysvyöhykkeellä edesauttaa joukkoliikenteen kehittymistä (pyörillä tapahtuvaa joukkoliikennettä). Joukkoliikenteen rengasreitin edellytyksenä on, että tavoiteltu väestönkasvu toteutuu. Malli ei sulje pois mahdollisuutta henkilöraide liikenteen kehittämiseltä.
- Kasvavien kyläalueiden osalta alemman tieverkoston ja kunnan sisäisten yhteyksien merkitys korostuu.
- Taajamien välistä ja taajamien sisäistä kevytliikenteen verkostoa laajennetaan ja kehitetään.

Kuva 6. Laukaan kunnan rakennemalli Viuhka

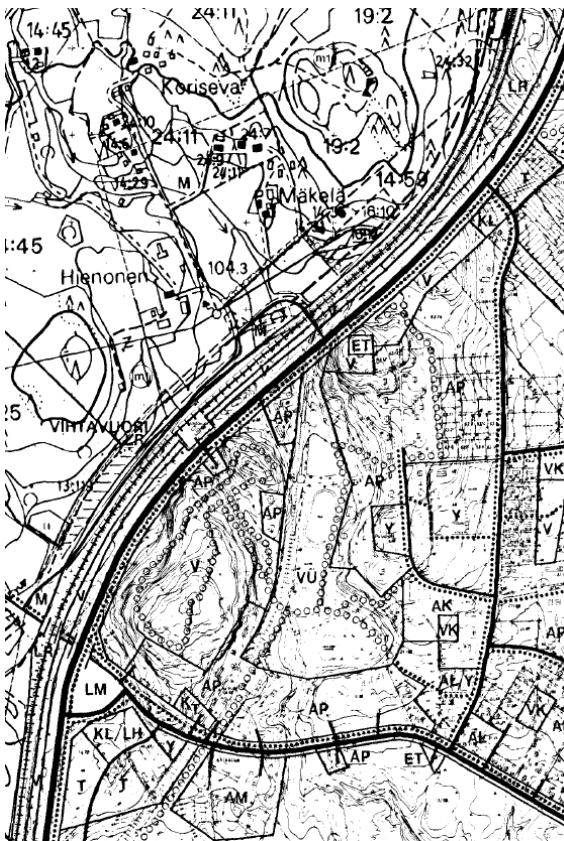
3.3.7 Yleiskaavat

Suunnittelualueen vaikutusalueelle on laadittu Leppäveden oikeusvaikutukseton osayleiskaava (KV 1.11.1982, I-asteen yleiskaava) Leppäveden osayleiskaavaa koskeva muutos ja laajennus on jäänyt kesken, ja sen käsittely on pysäytetty.

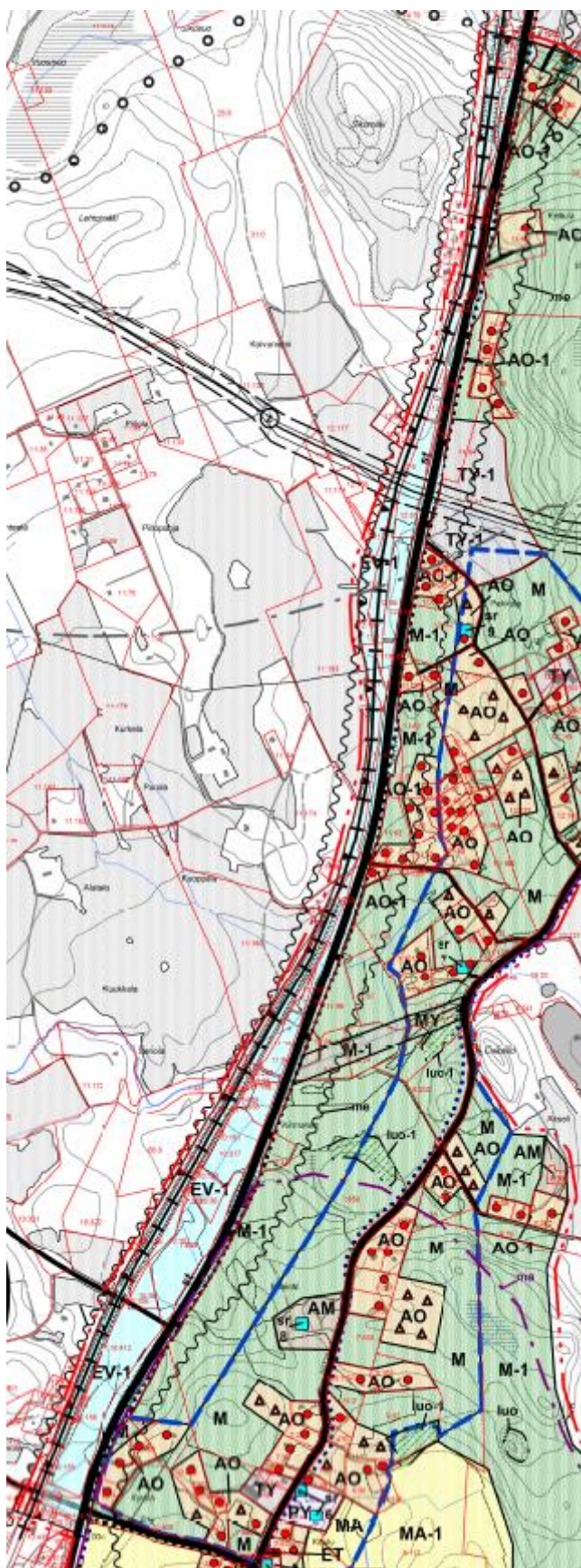
Kuva 7. Ote Leppäveden oikeusvaikutuksettomasta osayleiskaavasta sekä muutoksesta ja laajennuksesta, joka on jäänyt kesken.

Osa-alue I rajautuu Vihtavuorella pohjoisosastaan Vihtavuoren taajaman oikeusvaikutuksettomasta osayleiskaava-alueeseen.

Kuva 8. Ote Vihtavuoren oikeusvaikutuksettomasta osayleiskaavasta.

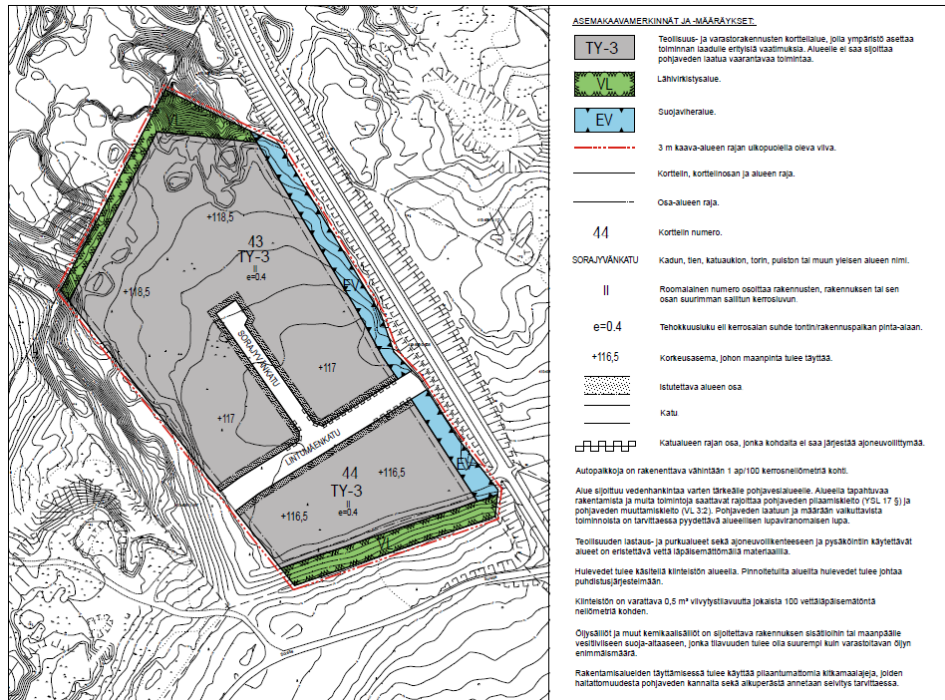
Osa alue I (Horonpohja-Piilopohja-Kuukkala) rajautuu itäpuolella Keski-Laukaan yleiskaavan pohjoisosan osa-alue II:een (Leppävesi-Vihtasilta). Alueen kaava on tullut lainvoimaiseksi 1.7.2014.

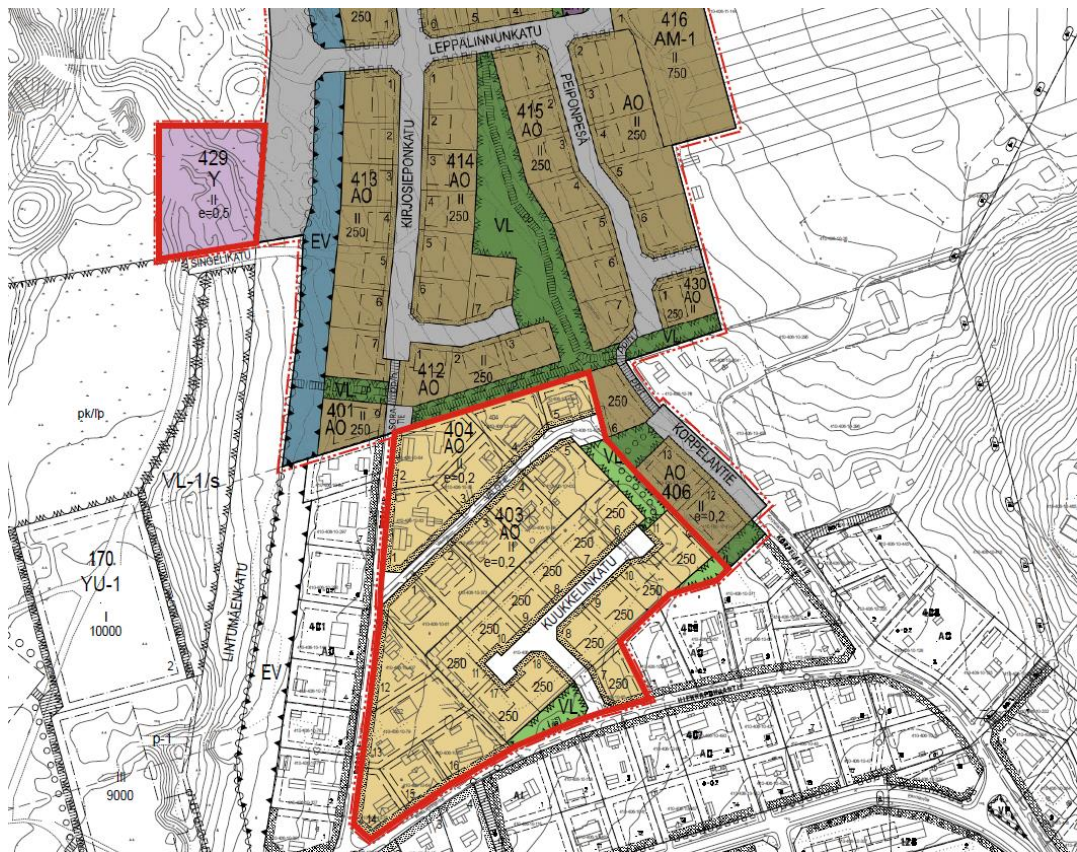
Kuva 9: Leppävesi-Vihtasilan kaava-alue. Osa-alue I sijaitsee välittömästi Keski-Laukaan yleiskaavan pohjois-osan osa-alue II (Leppävesi-Vihtasilta) länsipuolella.

3.3.8 Asemakaavat

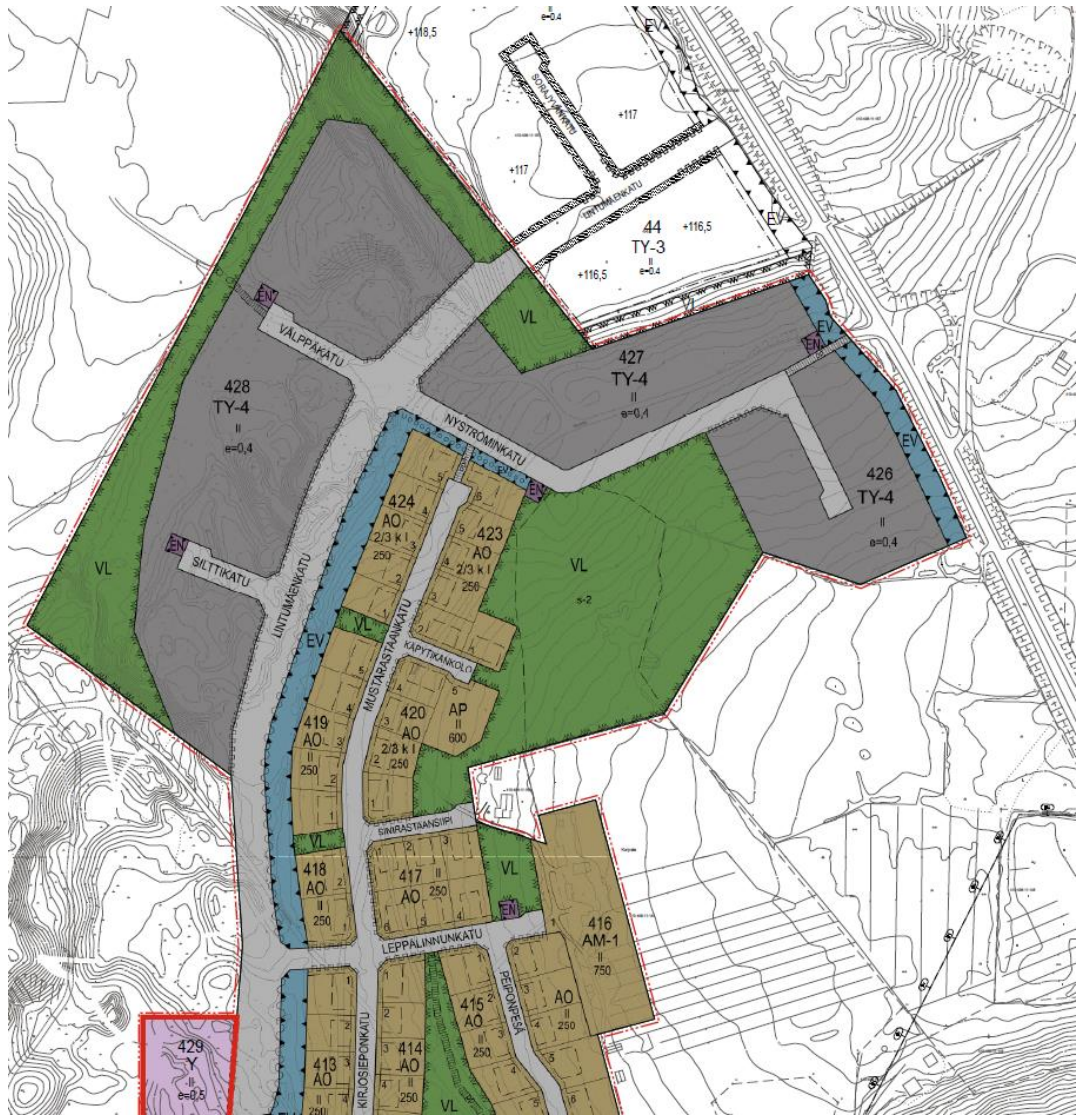
Suunnittelualueelle sijoittuu kunnanvaltuuston 11.9.2017 hyväksymä ja 17.10.2017 voimaan tullut Sorajyvän asemakaava (Kuva 10) sekä Leppäveden asemakaavan muutos ja laajennus, Lintumäki ja Korpela (Kuvat 10.1 ja 10.2), joka on hyväksytty kunnanvaltuustossa 17.2.2020 (§1) ja kaava on tullut osittain voimaan kunnanhallituksen päätöksellä 20.4.2020 (§74).

Kuva 10: Sorajyvän asemakaava.

Kuva 10.1: Leppäveden asemakaavan muutos ja laajennus, Lintumäki ja Korpela (Eteläosa). Kunnanvaltuuston päätöksellä 20.4.2020 voimaan tullut osa asemakaavasta on rajattu punaisella viivalla.

Kuva 10.2: Leppäveden asemakaavan muutos ja laajennus, Lintumäki ja Korpela (Pohjoisosa).

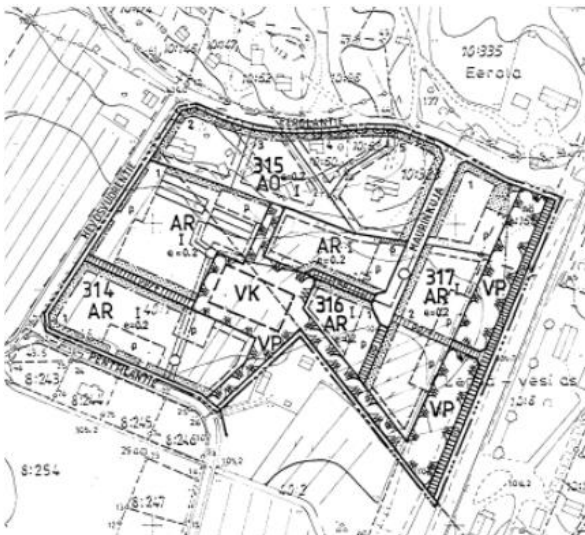
Suunnittelualueeseen rajautuvat seuraavat asemakaavat:

- Leppäveden rakennuskaavan muutos ja laajennus 4.8.1992. Hiekkapohjan alue. Korttelit 318, 400-411

Kuva 11. Leppäveden rakennuskaavan muutos ja laajennus 4.8.1992.

- Leppäveden rakennuskaavan laajennus ns. Simosen alue 20.8.1990. Korttelit 314-317.

Kuva 12. Leppäveden rakennuskaavan laajennus ns. Simosen alue 20.8.1990.

3.3.9 Muut aluetta koskevat suunnitelmat, selvitykset ja päätökset

Luonnonympäristö ja maisema

- Peurungan ja Keski-Laukaan yleiskaava-alueiden luonto- ja maisemaselvitykset
- Keski-Laukaan pohjoisosan yleiskaavan luonto- ja maisematarkennus, Ari Jäntti 2009
- Leppävesi-Nojosniemen ja Vihtavuori-Siikajärven luonto- ja maisemaselvitys, Kaisa Suisto 2003

- Peurunka-Valkolan ja Keski-Laukaan luonto- ja maisemaselvitys, Teppo Häyhä 2002
- Keski-Suomen maakunnallisesti arvokkaat kulttuurimaisemat, Keski-Suomen liiton julkaisu B 61/1996
- Valtakunnallisesti arvokkaat moreenimuodostumat, Ympäristöministeriö 2007
- Tiituspohja, ympäristöselvitykset, Keski-Suomen liitto 2006
- Kylmäniemen, Roninmäen ja Mäntymäen alueiden liito-oravaselvitys sekä alustava luontoselvitys 469-C8674, Kärkkäinen, Suunnittelukeskus Oy 2007.
- Keski-Laukaan yleiskaavan luontoselvitys, FCG suunnittelu ja tekniikka Oy, 2012
- Luontokohteiden tarkistus, FCG suunnittelu ja tekniikka Oy, 2016
- Luontokohteen tarkistus (Vihtavuoren lehto), FCG suunnittelu ja tekniikka Oy, 2018
- Lintumäen alueen luonto- ja maisemaselvitys, FCG suunnittelu ja tekniikka Oy, 2018
- Lintumäen alueen liito-oravainventointi, FCG suunnittelu ja tekniikka Oy, 2018

Rakennettu kulttuuriympäristö ja kiinteät muinaisjäännökset

- Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY, Museovirasto
- Museoviraston muinaisjäännösrekisteri
- Leppäveden ja Lievestuoreen kyläalueiden kulttuuriympäristökartoitus. Partanen & Lamusuo Partnership ja Pöyry Finland Oy, 2011
- Laukaan rakennusinventointi vuodelta 1985

Muut selvitysaineistot

- Kuntastrategia: Laukaa – Sydäntä ja elinvoimaa 2013-2016, hyväksytty kunnanvaltuustossa 27.1.2014 § 1.
- Jyväskylän seudun liikenne JYSELI 2025
- Laukaan liikenneturvallisuustoimenpidesuunnitelma, keski-Suomen ELY-keskus 2011
- Kysely maankäytöllisistä tavoitteista Kuukkalan ja Piilopohjan maanomistajille 2010.
- Jyväskylän lentoasema, lentokonemeluselvitys, ennustetilanteet 2016 ja 2030, Finavia 2012
- Suuronnettomuusriskit ja kaupunkirakenne– opas maankäytön suunnitteluun (Suomen ympäristö 3/2016, Ympäristöministeriö 2016)
- Liikenneselvitys Piilopohja-Kuukkala ja maantie 637 Laukaa, Ramboll Finland Oy 2017
- Liikennemeluselvitys osayleiskaavoitusta varten, Laukaa, Meluselvitys, Ramboll Finland Oy, 2017
- Valtioneuvoston asetus raskaiden aseiden ja räjäytysten melutasoista (903/2017)
- Räjäytysmelumittaukset 1.6.2017 Forcit Oy Vihtavuori (Lausunto 7.6.2017 Tmi Rauno Pääkkönen)
- Jyväskylä – Laukaa – Äänekoski -henkilöjunapilotti, Kohateam Oy 12.10.2018
- Turkistarhauksen ympäristönsuojeluohje (Ympäristöhallinnon ohjeita 2/2018)
- Selvitys Vihtavuoren tehtaiden toiminnasta aiheutuvia suoja-alueita koskien 2018, Vihtavuoren tehtaat ja Tukes (Salassa pidettävä)
- Selvitys Vihtavuoren tehtaiden toiminnasta aiheutuvia suoja-alueita koskien 2018, Vihtavuoren tehtaat ja Tukes (Salassa pidettävä)
- Nammo Vihtavuori Oy:n lisäselvitys 31.8.2020 uuden varastorakennuksen vaikutuksista osayleiskaavaehdotukseen 3.6.2019 (Salassa pidettävä)

- Maantien 637 tie- ja liittymäjärjestelyt Vihtavuoren taajaman kohdalla 2019 (Keski-Suomen ELY- keskus)
- Ympäristöhallinnon paikkatietoaineistot

3.3.10 Rakennusjärjestys

Laukaan kunnan rakennusjärjestys on hyväksytty kunnanvaltuustossa 26.1.2009 (§ 23).

3.3.11 Rakennuskiellot

Alue ei ole rakennuskiellossa.

3.3.12 Pohjakartta ja suunnitteluaineisto

Yleiskaavan pohjakarttana käytetään maanmittauslaitoksen numeerista maastotietokantaa ja kiinteistöjen raja-aineistona maanmittauslaitoksen numeerista kiinteistöraja-aineistoa vuodelta 2017.

Yleiskaavakartta laaditaan koordinaattijärjestelmässä ETRS-GK26, mittakaavassa 1:10 000.

Suunnittelussa hyödynnetään maastotietokanta-aineistoa sekä kunnan rakennusvalvonnan rakennus-, rakennuslupa- ja omistajarekisteriä.

4. MAANOMISTUS

Suunnittelualue on pääosin yksityisten maanomistajien omistuksessa. Nammo Vihtavuori Oy omistaa useita kiinteistöjä kaava-alueeseen kuuluvilla Vihtavuoren tehtaiden lähialueilla. Jykia oy omistaa kiinteistön Vihtavuoren tehdasalueen itäpuolella. Väylävirasto hallinnoi rautatiealueita. Lisäksi maata omistaa alueella Laukaan kunta sekä mm. muutama maa-aineksen ottoon erikoistunut yritys.

5. VÄESTÖ JA ASUMINEN

Laukaan väkiluvun kasvu alkoi 1800-luvun lopulla metsätalouden, tukinuiton ja rautateiden rakentamisen myötä ja jatkui teollistumisen myötä 1920-luvulla Vihtavuoren ja Lievestuoreen tehtaiden aloittaessa toimintansa. Leppäveden asukasmäärä puolestaan kasvoi nopeasti 1950-luvulla siirtoväen myötä. Laukaa on 2000-luvun alusta lähtien ollut kasvukunta ja etenkin lapsiperheet hakevat alueelta luonnonrauhaa ja isoja pientalotontteja. Laukaan asukasmäärä oli 18588 vuoden 2013 lopussa. Ennuste vuodelle 2020 on 20 020 asukasta ja vuodelle 2025 20 836 asukasta.

Vuonna 2013 suunnittelualueen vakituisen väestön määrä oli noin 150, mikä oli noin 1 % koko Laukaan asukasmäärästä. Suunnittelualueen väestörakenne on iäkkäämpää kuin muualla Laukaan alueella.

<u>Koko Laukaa</u>	2010	2013	2020	<u>Kaava-alue</u>	2013
Ikävuodet 0-14	3940	4026	4340	Ikävuodet 0-18	31
%	21,7	22,2	21,7	%	20,5

Ikävuodet 15-64 %	11507 63,4	11339 61,0	11671 58,3	Ikävuodet 19-63 %	75 49,7
Ikävuodet 65- %	2695 14,9	3123 16,8	4009 20,0	Ikävuodet 64- %	45 29,8

Suunnittelualueeseen osin kuuluva ja sen eteläpuolella sijaitseva Leppävesi on Laukaan kirkonkylän jälkeen Laukaan toiseksi suurin taajama. Leppäveden asukasmäärä oli 3237 vuonna 2013. Suunnittelualueen koillispuolella sijaitsevan Vihtavuoren taajamassa oli asukkaita 2213 vuonna 2013.

6. RAKENNETTU YMPÄRISTÖ

6.1 Kokonaisrakenne

Suunnittelualue sijaitsee Laukaan keskustan eteläpuolella Vihtavuoren ja Leppäveden taajamien välissä. Heti suunnittelualueen itäpuolella on rautatiealue sekä seututie 637 (Jyväskyläntie), luoteessa Vihtavuoren tehdasalueeseen ja lounaassa Jyväskylän rajaan. Kuntarajalla on muutama laaja soranottoalue, joissa soranotto on jo loppunut. Suunnittelualue on pääosin haja-asutusalueetta, ja suurimmaksi osaksi metsä- ja peltomaata. Rakentaminen on keskittynyt etelään Leppäveden taajaman yhteyteen, Kuukkalan ja Piilopohjan peltoaukeiden yhteyteen sekä pohjoisessa Horonpohjan alueelle.

Kuva 13. Ote suunnittelualueen rakenteesta

6.2 Kulttuuriympäristö

Hämeen vallastiloille kuuluneita Laukaan eräalueomistuksia on nimetty jo vuoden 1553 kuninkaanluetteloon. Leppäveden seudulle rakentui 1500-luvulla muutama kantatalo; Kuukkala (nykyisin Alatalo), Seppälä (sittemmin Sakari), sekä Vihtiälä (nykyinen Seppälä). Nämä ovat tilanpaikkoina ja kyläkuntien ytiminä säilyneet nykypäivään asti. Piilopohjantien varressa, Anttilan ja Kuoppalan seutuvilla, on aikanaan ollut Kuukkalan kyläkeskittymä, mutta nykyään vanhaa rakennuskantaa on niukasti jäljellä. Entisestä muistuttavat Kurkelan vanha päärakennus ja navetta, sekä Kuoppalan hirsinen kokkitalli. Muissa pihapiireissä rakennuskanta on joko kokonaan uusittu 1990 - 2000 -luvuilla tai vanhaa rakennuskantaa on voimakkaasti peruskorjattu.

Laukaalle perustettiin Valtion Ruutitehdas vuonna 1920 ja rakentaminen alkoi vuonna 1923. Samanaikaisesti nousivat Vihtavuoren ensimmäiset virkailijoiden ja työläisten asuinrakennukset. Tehdas ja asuntoalueet rakennettiin Ahlbackan tilan maille, eli suunnittelualan viereisille alueille. Tehtaan myötä maaseutukylä muuttui pieneksi tehdaspaikkakunnaksi.

Suunnittelualan eteläosan Hiekkapohjan alue rajautuu jälleenrakennuskauden tyyppitaloalueeseen, jolla rakennuskanta on paljon uudistunutta. Alueen yleisilme on säilynyt pienimittakaavaisena, sillä myös uudet rakennukset ovat pääosin puoli-toistakerroksisia ja puuverhoiltuja omakotitaloja. Leimallista alueelle ovat puutarhamaiset, pihaviljelyyn sopivat tontit, kodikas ja huoliteltu miljö, sekä melko tiivis tonttijako.

Kuva 14. Kartta Kuukkalan ja Piilopohjan alueelta 1840-luvulta. Tilojen nimistä erottaa ainakin Auvila, Heikkilä, Alatalo ja Kuoppala.

6.2.1 Leppäveden rakennusinventointi

Kaava-alueen etelä- ja keskiosasta valmistui Anu Taskisen FM (Partanen & Lamusuo Partnership) laatima kulttuuriympäristökartoitus vuonna 2011. Inventointiperusteena on käytetty: R rakennushistoriallinen, H henkilö-, kulttuuri-historiallinen, M maisemallinen merkittävyys.

Kohteen perässä S= Arvokohde, säilyttäminen erityisen tärkeää. Suositellaan suoje-
lumerkintää kaavoituksessa. Kohteen perässä /s= Arvokas pihapiiri tai alue, säilyt-
täminen tärkeää. Mahdolliset purkamiset tarkasti harkiten, täydennys- ja lisäraken-
tamisen ohjaaminen tärkeää.

80 Alatalo M

Alatalon asuinrakennus on vuodelta 1905, remontoitu ja muutettu täysin ennen
1980-lukua. Kuukkalan kylän keskiössä oleva maatilakeskus on yhä asuinkäytössä.
Pihapiiri on muuttunut ja erityisen vanhaa ei ole jäljellä.

82 Auvila M (pihapiiri)

1800-luvun alussa halottaessa syntynyt Auvila kuuluu Kuukkasten suvulle. Pellon-
ja metsänrajassa sijaitseva pihapiiri on perinteinen maatilarakennusten muodostama
ja hoidettu. Pihapiirissä on kolme yksittäis- ja riviaittaa 1800- ja 1900-lukujen tait-
teesta. Päärakennus on uusi.

83 Eerola M (S, pihapiiri/s)

1910-luvulla rakennettu päärakennus edustaa perinteistä keskisuomalaista matalaa
asuinrakentamistyyppiä. Maatila on jäänyt taajamarakentamisen ympäröimäksi.
Päärakennusta on remontoitu, mm. ikkunat, vesikatto ja ulkoverhous uusittu. Piha-
piirissä on useita eri-ikäisiä talousrakennuksia, yhtenäinen kokonaisuus.

99 Kurkela M, R (S, pihapiiri /s)

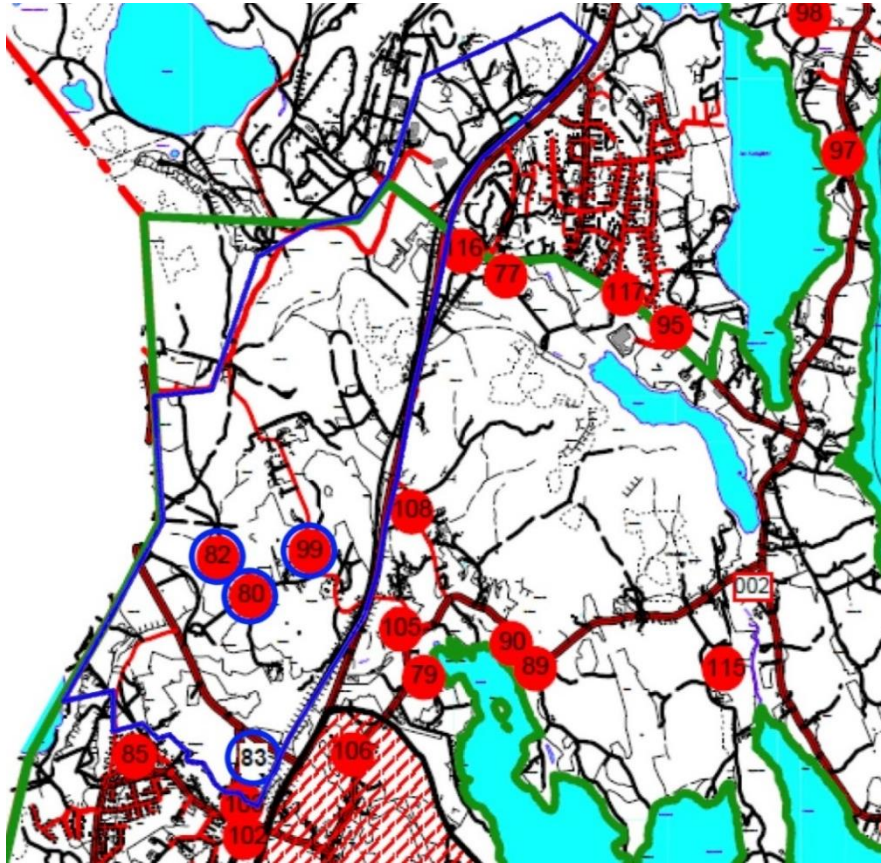
Kurkelassa on vanha päärakennus noin vuodelta 1900, navetta 1930-luvulta ja muita
talousrakennuksia eri aikakausilta, sekä uusi asuintalo. Perinteikäs tilakeskus on
kookkaan pihakuusen suojissa maisemallisesti näkyvällä paikalla ja säilyttänyt par-
haiten ennallaan Kuukkalan kylällä.

Kuva 15. Kurkelan päärakennus ja navetan pääty.

Kuva 16. Alatalon vellikello.

Kuva 17. Leppäveden rakennusinventointialue on osoitettu vihreällä viivalla, likimääräinen suunnittelualue sinisellä ja sillä sijaitsevat inventointikohteet sinisellä ympyrällä.

6.2.2 Kiinteät muinaisjäännökset

Alueella ei ole tiedossa olevia muinaisjäännöksiä.

6.3 Palvelut ja elinkeinotoiminta

6.3.1 Julkiset palvelut

Suunnittelualueella ei sijaitse nykyisin julkisia palveluita.

Sosiaali- ja terveystalvet

Neuvolat sijaitsevat Vihtavuoren ja Leppäveden taajamissa. Kunnan pääterveysaseman, hammashoidon ja mielenterveystoimiston palvelut ovat kirkonkylässä.

Päivähoito ja koulupalvelut

Vihtavuoressa kunnallisina peruspalveluina ovat ala-aste ja yläaste, päiväkoti, kirjasto ja nuorisotila. Myös Leppäveden taajamassa sijaitsee ala-aste, päiväkoti, kirjasto ja nuorisotila.

Liikunta ja virkistys

Suunnittelualueen halki kulkee maakuntaura, Metsoreitti, joka on valaistu. Talvisin retillä on latupohja. Suunnittelualueella sijaitsee myös Metsoreitin varrella oleva Sikomäen laavupaikka. Toinen Metso-reitin laavupaikka (Heposuo) sijaitsee Jyväskylän puolella aivan suunnittelualueen rajalla.

Vihtavuoren taajamassa on liikuntapaikkoina mm. valaistu pururata, urheilukenttä, luistelukenttä, jääkiekkokaukalo, jalkapallokenttä.

Leppävedellä on liikuntahalli, valaistu pururata, urheilukenttä ja jääkiekkokenttä sekä ampumarata. Suunnittelualue rajoittuu lounaisosastaan lähes Majajärveen, jonka etelärannalla on kunnan valvoma uimaranta.

Muut palvelut

Lähimmät Kelan, työvoimatoimiston ja yleisen edunvalvojan palvelut löytyvät kirkonkylästä.

Linja-auto liikennöi noin kerran tunnissa Jyväskylän ja Laukaan välillä.

6.3.2 Kirkolliset palvelut

Suunnittelualueella ei sijaitse kirkollisia palveluita.

Vihtavuoren taajamassa sijaitsee vuonna 1977 rakentunut seurakunnan kappeli. Kirkkosalin lisäksi kappelissa on kahviotila sekä alakerrassa kerhotiloja. Leppäveden seurakuntakoti sijaitsee samassa rakennuksessa Tiituspohjan koulun ja Leppäveden kirjaston kanssa. Vuonna 1986 rakentuneen seurakuntakodin tiloja voidaan muunnella kerhokäytöstä jumalanpalveluskäyttöön. Molempia seurakunnan tiloja vuokrataan esim. ristiäisiä tai syntymäpäiväjuhlia varten. (www.laukaasrk.fi)

6.3.3 Kaupalliset palvelut

Vihtavuoren taajamassa on elintarvikekauppa-asiamiesposti, elintarvikekioski ja ravintola sekä huolto- ja jakeluasema. Leppäveden asukkaita palvelevat ruoka-kauppa-asiamiesposti sekä elintarvikekioski, ravintola ja pesula.

6.3.4 Matkailu ja lomarakentaminen

Suunnittelualueella ei sijaitse erityisiä matkailutoimintoja tai matkailupalveluita tarjoavia yrityksiä. Osa suunnittelualueen taloista on loma-asutuskäytössä, mutta suurin osa loma-asutuksesta sijaitsee suunnittelualueen ulkopuolella järvien rannoilla.

6.3.5 Turkistarhaus

Suunnittelualueella on yksi turkistarha, joka sijaitsee Multajoen notkossa Piilopohjan peltoalueiden eteläpuolella. Alueella on harjoitettu turkistarhausta vuodesta 1974 asti. Sijoituspaikkalupa 500 kettu- ja supinaaraan sekä 800 minkkinaaraan kasvatukselle on myönnetty 1982. Ensimmäinen ympäristölupa 500 siitosnaarasketulle on myönnetty 2006. Tämän luvan lupamääräykset on tarkistettu 2016 ja lupa myönnetty 850 siitosketulle. Kettutarhan viereen on myönnetty ympäristölupa minkinkasvatushalleille 2013, halleihin saa sijoittaa 1990 siitosnaarasminkkiä. Varjotalojen ja kasvatushallien lisäksi toiminta-alueella on tilarehustamo, jossa tehdään rehu minkki- ja kettutarhoille. Turkistarha-alueen eläinyksiköiden yhteismäärä ei ole niin suuri, että ympäristölupa-asia kuuluisi valtion lupaviranomaiselle (AVI). (Lähde: Laukaan kunnan ympäristövalvonnan lausunto 4.3.2019)

Lähimpään asutukseen on turkistarhalta matkaa noin 400 metriä.

6.3.6 Maa- ja metsätalous

Suunnittelualue on pääosin maaseutumaista aluetta ja suurin osa alueesta on metsätaloustaloudessa. Eteläosan Hiekkapohjan, keskiosan Piilopohja-Kuukkalan sekä pohjoisosan Horonpohjan aluetta lukuun ottamatta suunnittelualueella sijaitsee vain yksittäisiä asuinrakennuksia ja maatilojen talouskeskuksia. Merkittävimmät viljelyskäytössä olevat peltoalueet sijaitsevat Piilopohja-Kuukkalan alueella sekä Horonpohjan alueella asutuksen yhteydessä. Nämä peltoaukeat ovat keskeinen osa suunnittelualueen maisemakuvaa.

6.4. Yhdyskuntatekninen huolto

6.4.1 Vesihuolto

Suunnittelualueella sijaitsee kaksi Laukaan kunnan omistamaa vedenottamo. Sikosuo-vedenottamosta pumpataan talousvesi Vihtavuoren taajamaan, lisäksi osa vedestä pumpataan Jyväskylään. Leppäveden (Aholan) vedenottamon vesi pumpataan Leppäveden taajamaan.

Puolet suunnittelualueen asutuksesta on liittynyt kunnan vesijohtoverkoston. Piilopohjan alueella ei ole kunnan vesijohtoa eikä vesiosuuskuntaa. Vesijohtoverkosto on esitetty kuvassa 21.

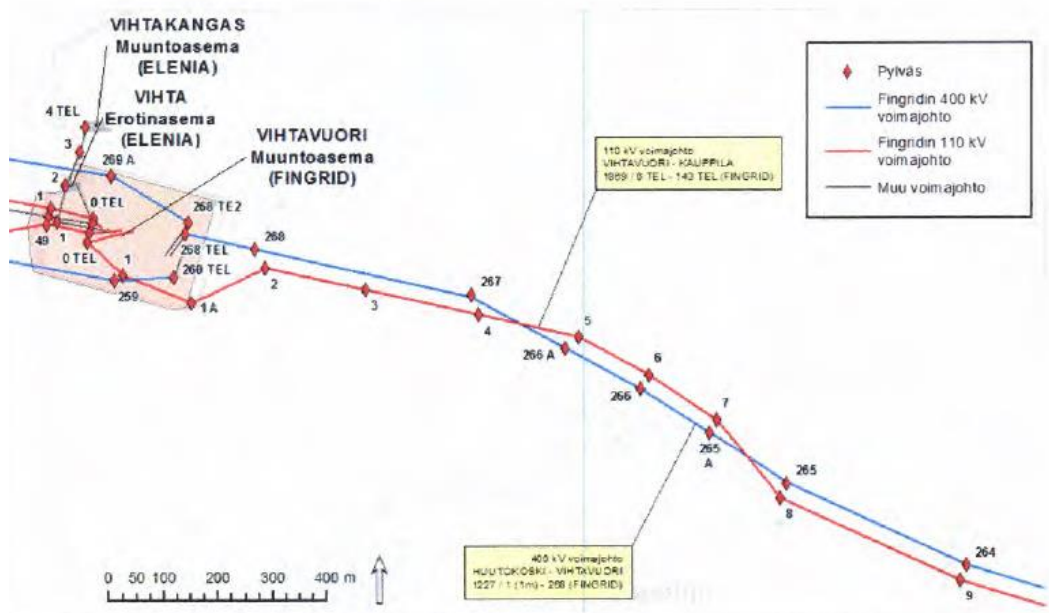
6.4.2 Viemärointi ja jätevedenkäsittely

Suunnittelualueella on viemäriverkosto aivan etelässä Leppäveden taajaman läheisyydessä sekä Sikomäen pohjoispuolella Vihtavuoren taajaman lähialueella. Viemäriverkosto on esitetty kuvassa 21.

Kirkonkylä-Vihtavuori-Leppävesi-alueilta jätevedet johdetaan Jyväskylään Jyväskylän seudun Puhdistamo Oy:n jätevedenpuhdistamoon Nenäniemeen.

6.4.3 Energiahuolto

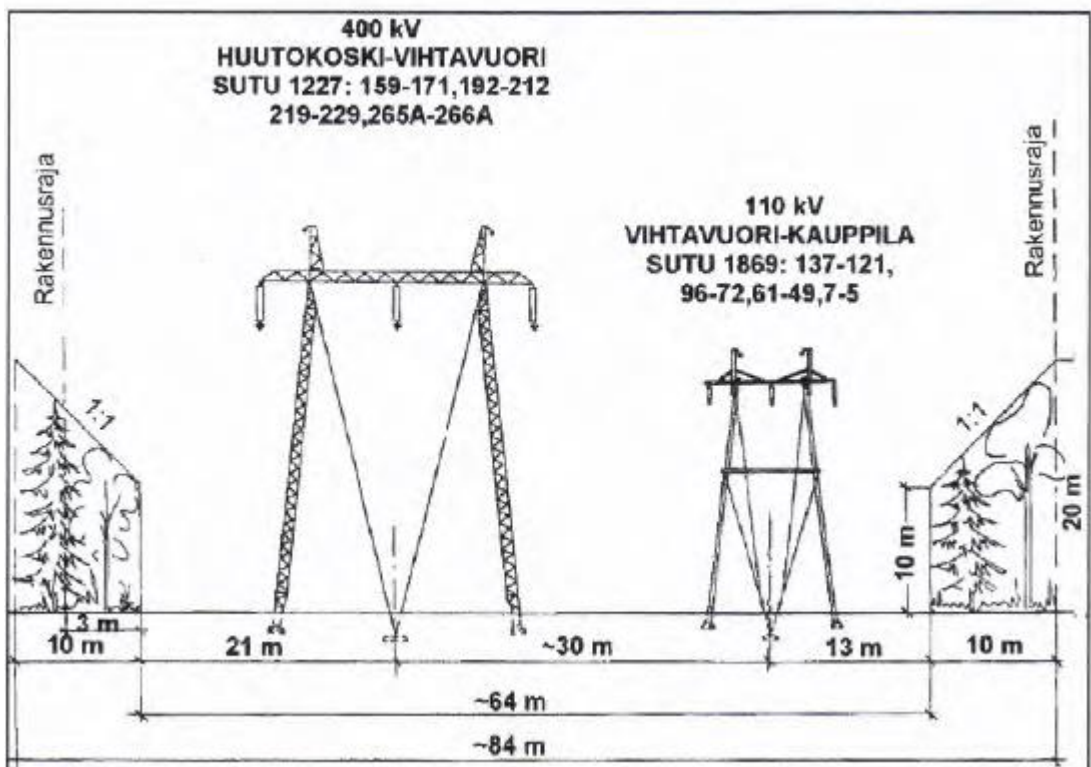
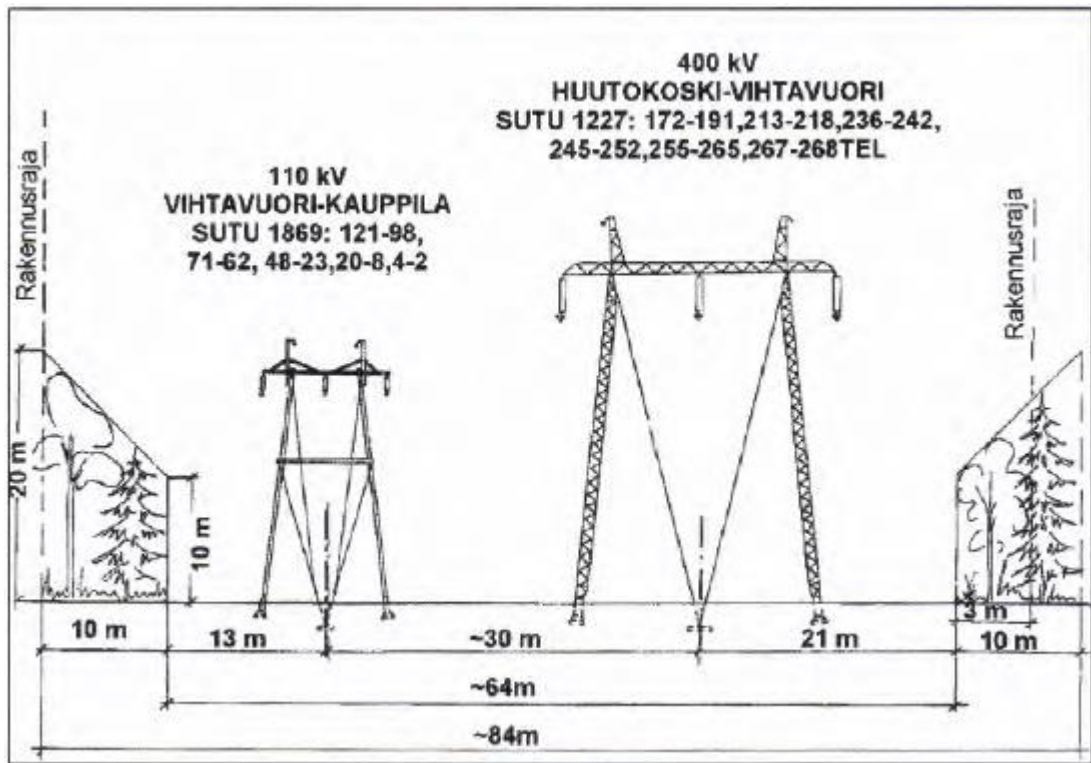
Yleiskaava-alueella sijaitsevat Fingrid Oyj:n 110 kV voimajohto Vihtavuori-Kauppi- ja 400 kV voimajohto Huutokoski-Vihtavuori. Voimajohtot kulkevat rinnakkain suunnittelualueen halki Sikomäen ja Piilopohjan välistä. Lisäksi suunnittelualueen länsipuolella sijaitsee Vihtavuoren sähköasema, joka toimii sähkönsiirtäjänä välillä Alajärvi-Huutokoski. Sähköaseman toiminta on automatisoitu ja sen alue on aidattu (Kuvat 18-20).

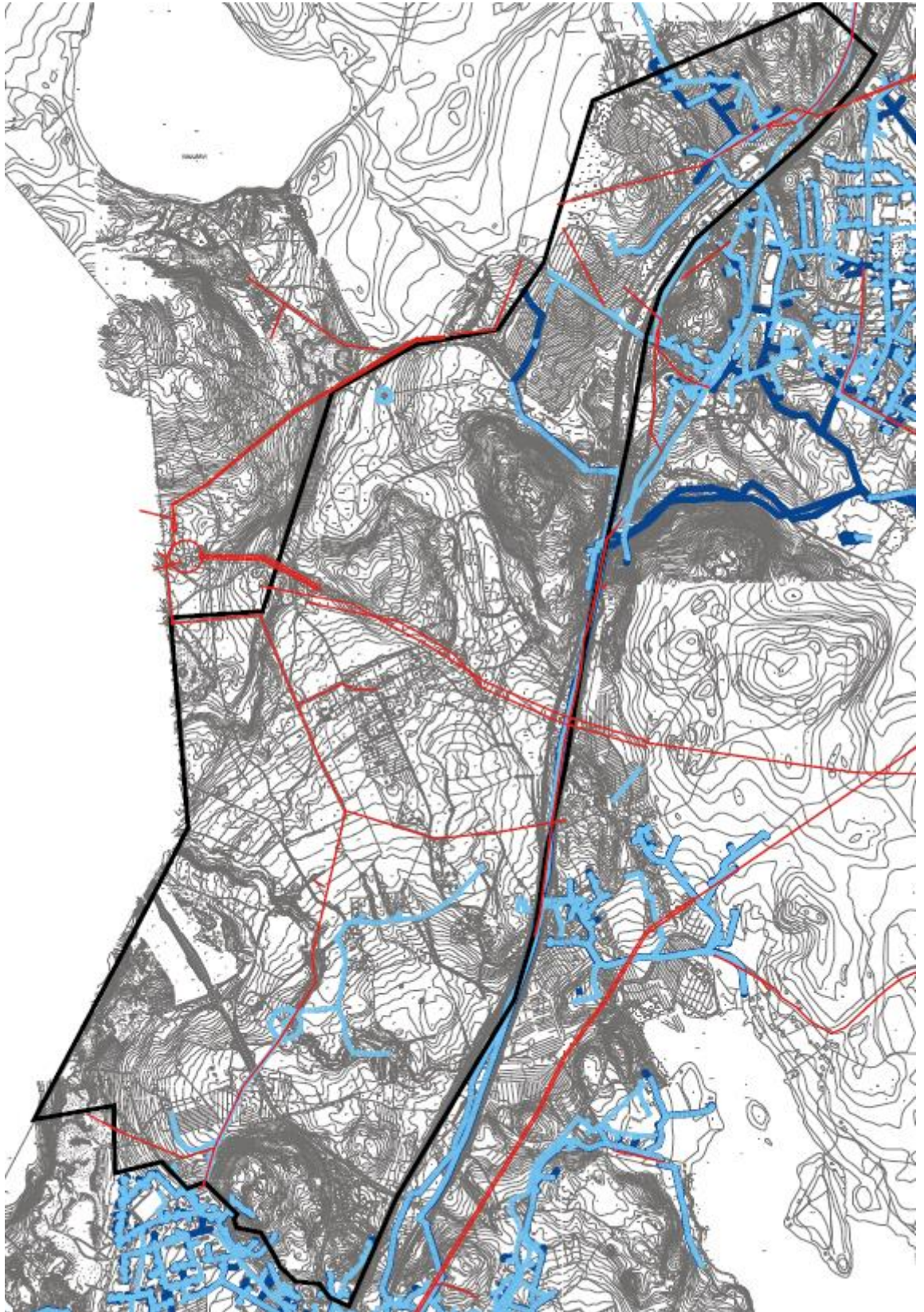
Kuva 18. Fingrid Oyj:n voimajohdot (Lähde: Fingrid Oyj:n lausunto 15.1.2018)

Kuva 19. Suunnittelualan halki kulkeva 400 kV:n sekä sen takana oleva 110kV:n voimajohto.

Kuva 20. 110 kV ja 400 kV voimajohtojen poikkileikkaukset osayleiskaavan alueella
(Lähde: Fingrid Oyj:n lausunto 15.1.2018)

Kuva 21. Suunnittelualueella sijaitsevat vesi- ja viemäri­linjat sekä sähköjohdot. Viemäri­linja on merkitty karttaan tummansinisellä, vesijohtoverkosto vaalenasinisellä, ja sähkölinjat punaisella.

7. LIIKENNE

Osayleiskaavaa varten on laadittu liikenneselvitys 2017 (Liikenneselvitys Piilopohja-Kuukkala ja maantie 637 Laukaa) sekä liikennemeluselvitys 2017 (Liikennemeluselvitys osayleiskaavoitusta varten, Laukaa, Meluselvitys).

Liikenneselvityksessä on selvitetty kaava-alueen nykyistä tie- ja rataverkkoa sekä esitetty alueen liikenneverkostoa koskevia kehittämissuunnitelmia. Liikennemeluselvityksessä on huomioitu melulähteinä Jyväskylä – Äänekoski rataosan raideliikenne sekä maanteiden 637 ja 638 ajoneuvoliikenne.

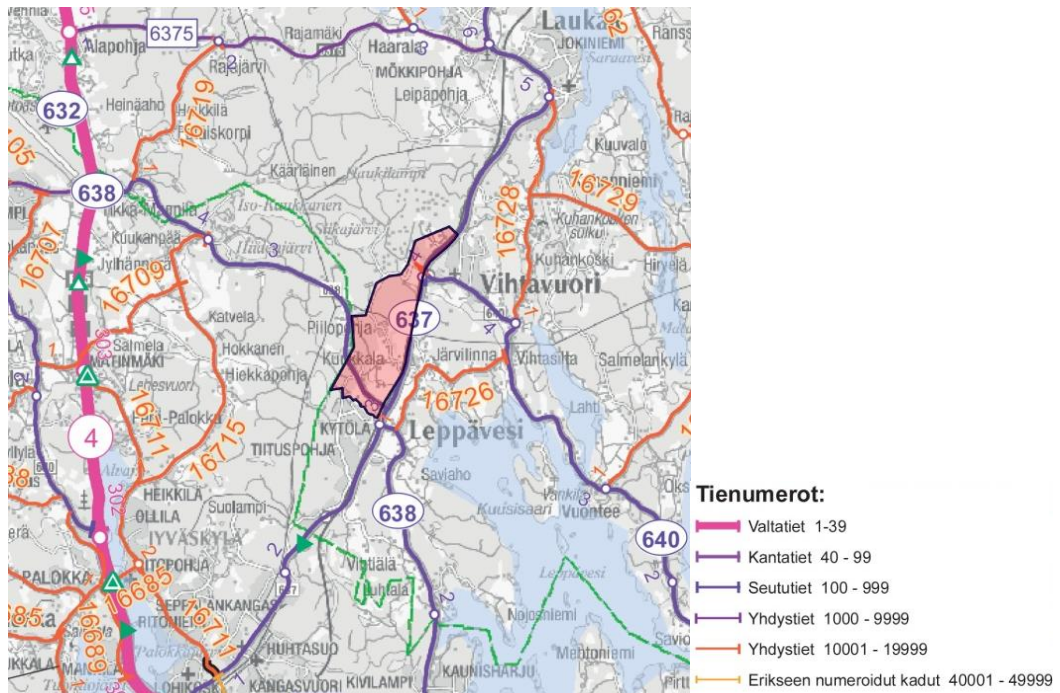
Liikenneselvitys on selostuksen liitteenä 6 ja liikennemeluselvitys liitteenä 7.

7.1 Maantieliikenne

Suunnittelualueen itäpuolella radan takana sijaitsee seututie 637 (Jyväskylätie) ja suunnittelualueen eteläosaa halkoo seututie 638 (Kuukanpääntie). Vuoden 2014 Liikenneviraston tietojen mukaan seututien 637 (Jyväskylätie) ajoneuvomäärä vuorokaudessa oli 7978, mistä raskaita ajoneuvoja oli 465 (6%). Seututien 638 (Kuukanpääntie) liikennemäärä oli 1331 ajon/vrk, mistä raskaiden ajoneuvojen määrä oli 197 (15%). Ruutitehtaantien liikennemäärä oli 571 ajoneuvoa vuonna 2014, mistä raskasta liikennettä 53 (9%). Aikaisempiin vuosiin verrattuna ajoneuvoliikenne on lisääntynyt kaikilla seututien osilla. Kuukanpääntiellä (seututie 638) liikenne on lisääntynyt suhteellisesti eniten, ja varsinkin raskaan liikenteen osuus on kaksinkertaistunut viimeisen kahden - kolmen vuoden aikana.

Ennen vuotta 1980 Jyväskylästä Laukaaseen johti vanha vuonna 1758 rakennettu ja 1830-40-luvuilla parannettu pitäjätiehen pohjautuvaa mutkikas tie. Tie kulki Leppäveden ja Vihtasillan kautta Laukaan kirkonkylälle. Seututie 637 (Jyväskylätie) rakennettiin välille Jyväskylä-Vihtavuorentie vuosina 1980-1981 ja sitä jatkettiin Laukaan kirkolle vuonna 1983.

Leppäveden ja Tikkakosken välille rakennettiin osin vanhaa yksityistieyhteyttä seuraileva uusi maantie vuonna 2008 (seututie 638). Tietä oikaistiin silloin Jyväskylän rajalla olevien maa-ainesten ottoalueiden kohdalta. Vuonna 2013 tieyhteyttä parannettiin ja Leppäveden pohjoispuolelle rakennettiin eritasoliittymä rautatien ali. Seututien 638 tieyhteys toimii yhteytenä Vaajakoskelta valtatielle 4 pohjoiseen. Tie toimii suurten erikoiskuljetusten reittinä ja sen merkitys elinkeinoelämän kuljetuksille on kasvanut mm. Laukaantien varteen sijoittuvan Innoroad Park-alueen (logistiikkakeskus) johdosta.

Kuva 22. Tiekartta. Suunnittelualue on osoitettu punaisella.

7.2 Raideliikenne

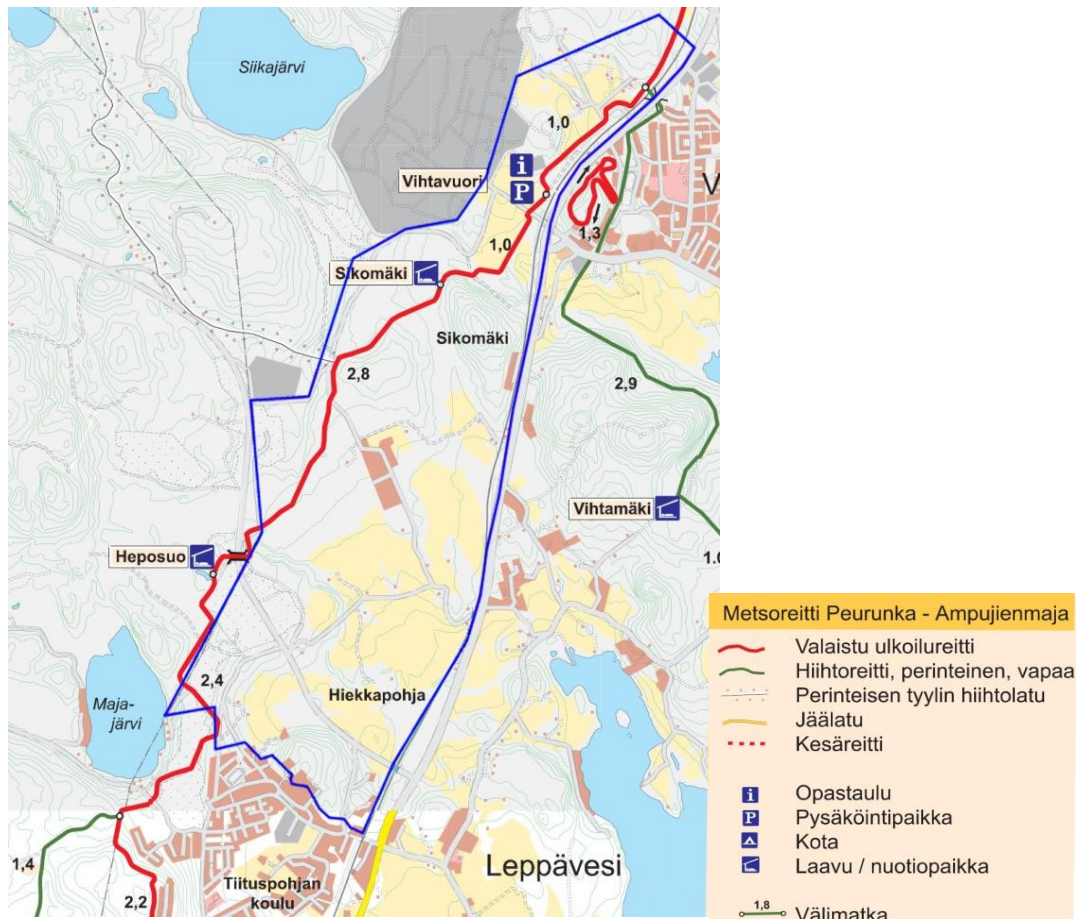
Alueen itäosa rajautuu likimain Haapajärvelle vievän Jyväskylä-Äänekoski-radan rautatiealueeseen, joka sijaitsee rinnakkain Jyväskylätien (st 637) kanssa. Jyväskylä-Laukaa-Äänekoski-rataa ei käytetä henkilöliikenteeseen. Rataa käytetään tällä hetkellä raskaan tavaraliikenteen, pääasiassa puutavaran ja teollisuuden kuljetuksiin. Jyväskylä – Laukaa – Äänekoski -henkilöjunaliikenteen mahdollisuuksista on kuitenkin selvitetty ja rataosuus on ehdolla henkilöjunaliikenne pilottikohteeksi.

Jyväskylä-Äänekoski rataosuus parannettiin ja sähköistettiin 2017. Radan parannustoimet liittyivät Äänekosken biotuotetehtaan käynnistymiseen ja rautatiekuljetusten määrän merkittävään lisääntymiseen. Biotuotetehtaan kuljetukset suuntautuvat Vuosaaren satamaan, Jyväskylä-Äänekoski välistä rataa pitkin. (Lähde: www.liikennevirasto.fi)

7.3 Kevyt liikenne ja ulkoilureitit

Seututien 637 varressa kulkee kevyen liikenteen väylä, mikä yhdistää Laukaan taajamia ja kirkonkylää. Suunnittelualan eteläpuolella Eerolantien varressa kulkee Leppäveden taajaman kohdalla kevyen liikenteen väylä. Myös alueen pohjoisosassa Ruutitehtaan tien varressa on kevyen liikenteen väylä.

Suunnittelualan halki kulkee koillis-lounaissuunnassa Metsoreitti, joka on valaistu ulkoilureitti välillä Peurunka-Laukaa-Vihtavuori-Tiituspohja-Ampujienmaja. Reitillä on kotia, laavuja ja nuotiopaikkoja. Kaava-alueelle sijoittuu Sikomäen laavu. Reitillä on talvisin latupohja.

Kuva 23. Metsoreitin sijainti suunnittelualueella (Laukaan tietopaketti 2014 - 2015).

7.4 Joukkoliikenne

Linja-autoliikenne Jyväskylästä Laukaaseen kulkee suunnittelualueella Leppäveden taajaman läheisyydessä. Linja-autovuoroja, jotka ovat luokitukseltaan kolmannen palvelutason vuoroja, on vuorokaudessa noin reilu kymmenen. (lähde: Jyväskylän joukkoliikenne 20X0 – yleiskaavallinen joukkoliikenneselvitys)

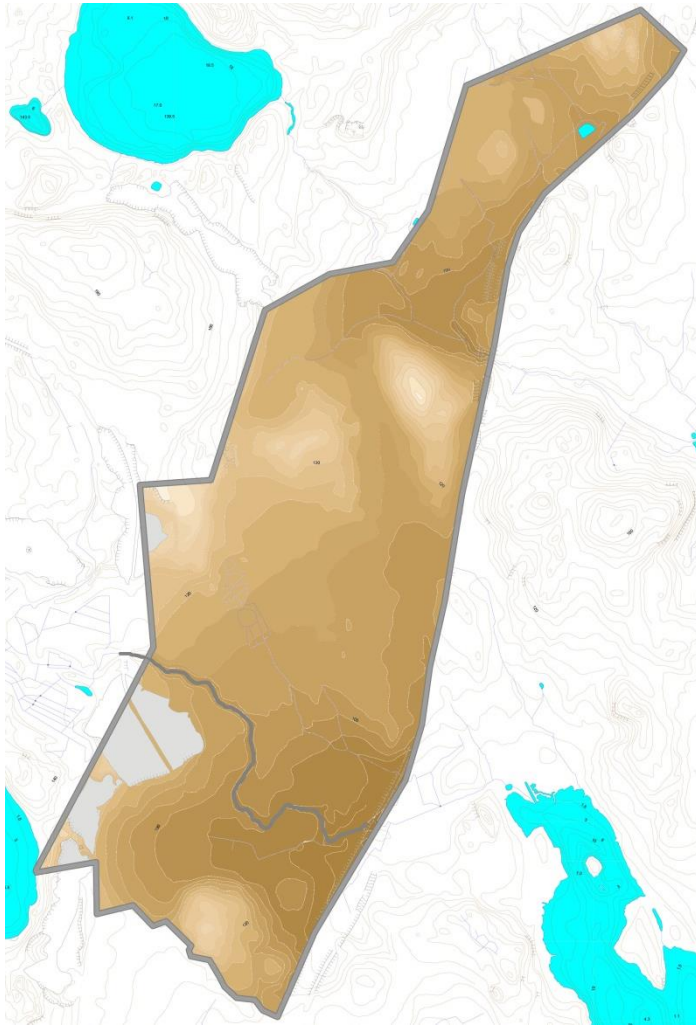

Kuva 24. Joukkoliikenteen reittikartta (lähde: Jyväskylän seudun joukkoliikenteen linjasto)

8. LUONNONYMPÄRISTÖ

8.1 Maastorakenne

Laukaa on osa Pohjois-Karjalasta Kuopion ja Jyväskylän kautta Päijänteelle suuntautuvaa vuorimaata. Suunnittelualan länsiosassa on metsäinen ja loivapiirteinen harjuselänne, jolla on muutama laaja soranottoalue. Kaava-alueella kohoaa kaksi korkeaa ja jyrkkärinteistä mäkeä, eteläosassa Mäntymäki ja keskiosassa Sikomäki. Korkein kohta on Sikomäki 152 mpy. Alavin kohta alueella on Kuukkalan Multajoen seutu kaava-alueen itälaidassa, 85 mpy.

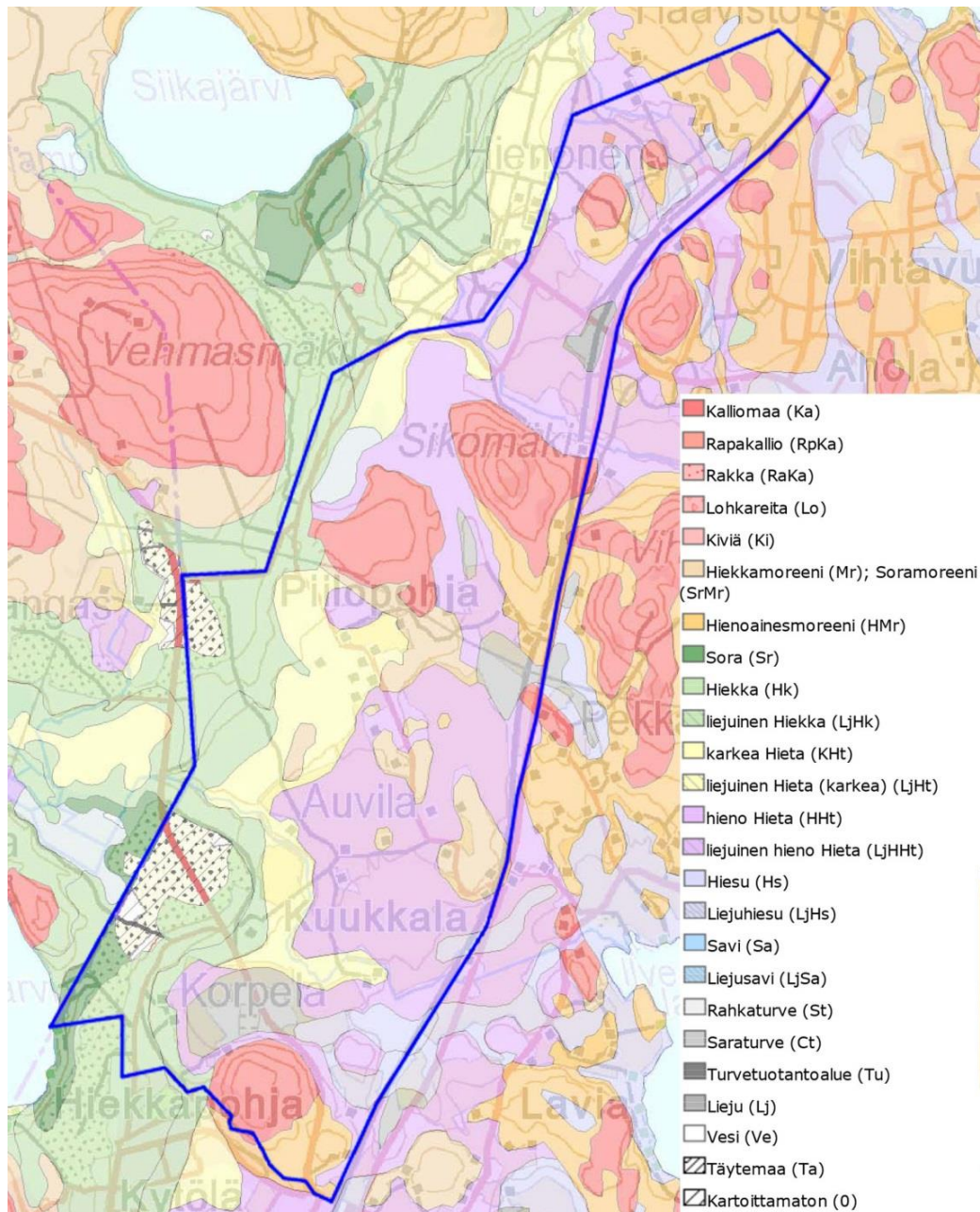

Kuva 25. Suunnittelualan topografia. korkeimmat kohdat on merkitty karttaan vaalealla, alavammat kohdat tummemmalla. Vanhat sorakuopat erottuvat alueen lounaisosassa.

8.2 Kallio- ja maaperä

Laukaan alueella kallioperä on kaikkialla jääkauden säröittämää, hyvin rikkonaista ja pysty- ja vaakasuorien halkeamien pirstomaa. Laukaan kallioperä on osa svekofennistä pääaluetta, joka muodostui noin 1900 miljoonaa vuotta sitten. Suunnittelualan kallioperä on porfyyristä granodioriittia, joka on Laukaan kallioperän yleisin kivilaji.

Laukaan maaston suurmuodot johtuvat, kuten yleisesti koko Suomessa, kallioperästä. Sikomäen maasto on selvästi ympäröivää aluetta ylempänä. Sikomäen alueella vallitsevat hienot hietamaat, joita reunustavat Siikakankaan rajautuvalla osalla karkea hieta- ja hiekkamaat. Siikakangas on osa Sisä-Suomen reunamuodostumaa. Kallioalueet keskittyvät Sikomäelle, Lehtomäelle ja sekä Mäkelän alueille. Sikomäen eteläosalla hienoainesmoreenialue rajautuu kalliomaahan. Näiden lisäksi alueella on hieman saraturvetta (Vuosisuo) ja liejua (Kuusiniemen koillispuolella).

Kuva 26. Maaperäkartta. Suunnittelualue on rajattu likimäärin sinisellä viivalla.

8.3 Pintavedet

Laukaa on vesistöjen pilkkoma kunta, jossa kohtaavat Rautalammin, Viitasaaren ja Saarijärven vesireitit. Suurimmat järvet ovat Leppävesi, Lievestuoreenjärvi, Kynsi-
vesi ja Kuusvesi. Keiteleen kanavareitti kulkee pohjoisesta Vatianjärvestä Kuusaan
sulun kautta Saraveteen ja edelleen Kuhankosken sululta Torronselkää pitkin Lep-
päveten. Laukaassa on kolme vapaana virtaavaa koskea. Pohjoisessa Kapeenkos-
ken sulun lähellä virtaa vuolas Kapeenkoski. Kuusaan kylää halkoo sulun vieressä
ryöppyvä Kuusaankoski ja Simunan kylässä pauhaa Simunakoski. (www.laukaa.fi/
Vesistöt ja Laukaan satama)

Suunnittelualue kuuluu Kymijoen päävesistöalueeseen (14.). Suunnittelualueen ete-
läosa sijoittuu Leppäveden (14.311) valuma-alueeseen, jossa monine haaroineen
kulkeva Multajoki laskee itään Leppäveden Ilveslahteen. Multajoki kuuluu pienve-
sien suojeluohjelmaan. Suunnittelualueen keskiosa sijoittuu Vihtajoen (14.313) va-
luma-alueeseen, jossa Vuosisuolta laskee oja Myllyjokeen ja Vihtajärven kautta

Leppäveden Vihtalahteen. Pieni osa suunnittelualan pohjoisimmasta osasta sijoittuu suunnittelualuetta Iso-Kuhajärven (14.314) valuma-alueeseen.

Suunnittelualan lähin järvi on Majajärvi (n. 42 ha), joka sijaitsee noin 200 metriä suunnittelualueesta lounaaseen.

8.4 Pohjavesialueet

Suunnittelualan länsiosassa sijaitsevat Lintumäen (0941051) ja Vihtavuoren (0941012) vedenhankintaa varten tärkeät I-luokan pohjavesialueet. Keski-Suomen ympäristökeskuksen laatiman (1997) Laukaan kunnan pohjavesialueiden kuntakansion mukaan pohjavesialueet sijoittuvat lounas-koillisuuntaiselle Sisä-Suomen reunamuodostumalle ja siihen liittyville deltoille sekä reunamuodostuman länsipuoleisille luode-kaakkoisuuntaisille syöttöharjuille. Pohjavesi virtaa muodostumassa pääasiassa lännestä itään (tai luoteesta kaakkoon) ja purkautuu muodostuman itäpuolella. (Keski-Suomen ELY:n lausunto maa-aineslupahakemuksesta, KESELY/154/07.01/2014)

Vihtavuoren pohjavesialueen kokonaispinta-ala on 4,32 km², josta pohjaveden muodostumisalueen pinta-ala on 3,09 km². Pohjavesialueen kokonaisantoisuudeksi on määritetty 1500 m³/vrk. Sikomäen länsiosalla on pohjaveden pinta lähellä maantasoa ja tämä ilmenee lähteinä ja lähteisyytenä. Pohjavesi- ja kaava-alueella sijaitsee Laukaan kunnan omistama Sikosuo vedenottamo, mistä pumpataan talousvesi Vihtavuoren taajama-alueen ja osa Jyväskylän vedentarpeeseen. Vedenottamolla on lupa ottaa vettä 600 m³/d vuosikeskiarvolla. Vuonna 2007 vettä on otettu 301m³/d.

Lintumäen pohjavesialue sijaitsee jatkeena Vihtavuoren pohjavesialueeseen ulottuen Tiituspohjan taajama-alueelle. Pohjavesialueen kokonaispinta-ala on 5,63 km², josta pohjaveden muodostumisalueen pinta-ala on 3,68 km². Alueen kokonaisantoisuudeksi on määritetty 2700 m³/vrk. Lintumäen pohjavesialueella sijaitsee kolme pohjavedenottamoa: Leppävesi, Kirkasvesi ja Tiituspohja. Suunnittelualueelle sijoittuva Leppäveden (Aholan) vedenottamo on Laukaan kunnan omistama ja sen kautta pumpataan vettä Leppäveden taajamaan. Vedenottamolla on lupa ottaa vettä 700 m³/d vuosikeskiarvolla. Vuonna 2007 vettä on otettu 295m³/d. (Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen julkaisu 3/2010: Keski-Suomen maakunnan strateginen vesihuollon kehittämissuunnitelma vuosille 2009–2020)

8.5 Luonnonsuojelualueet ja Natura 2000 -alueet

Suunnittelualan länsiosassa Multajoen varressa sijaitsee Puronotkon luonnonsuojelualue (Yksityismaiden luonnonsuojelualue YSA238514). Alueen suojelu on toteutettu METSO- suojeluohjelmaan perustuen. Suunnittelualueella tai sen lähiympäristössä ei ole Natura 2000 -verkostoon kuuluvia kohteita. (SYKE: Ympäristökarttapalvelu Karpalo)

Puronotkon luonnonsuojelualue on esitetty liitteessä 8.

8.6 Maisema, maisemarakenne ja kasvillisuus

Noin 8500 vuotta sitten muodostui Muinais-Päijänne, joka ulottuu Pihtiputaalta Heinolaan. Tässä vaiheessa selvitysalueen korkeimmat mäet olivat veden pinnan yläpuolella, joihin kuuluin mm. Sikomäki, missä on merkkejä Muinais-Päijänteen

rannasta. Muinais-Päijänne -vaihe päättyi noin 600 vuotta sitten, kun virtaussuunnat muuttuivat ja vedenpinta laski nopeasti.

Laukaa kuuluu itäiseen Järvi-Suomen alueen Keski-Suomen järvisuutuun. Laukaa Jyväskylä akselilla sijaitsevat keskisen Keski-Suomen laajimmat yhtenäiset viljely-alueet. Kulttuuriympäristön muovautuminen pohjautuu vahvasti 1900-luvun perinteeseen.

Suunnittelualueeseen rajautuva Hiekkapohjan alue on jälleenrakennuskauden tyyppitaloaluetta, jonka yleisilme on säilynyt pienimittakaavaisena, vaikka rakennuskanta on paljon uudistunutta.

Piilopohjan ja Kuukkalan alueiden maisemaa hallitsee avarat peltoaukeat, joita täplittävät tiiviit maatilakeskukset, joista vanhimmat periytyvät Leppäveden kantatilojen ajoilta.

Kuvat 27 ja 28. Peltomaisemia Piilopohja-Kuukkalan alueelta

Suunnittelualan kasvillisuus on etupäässä keskivänteistä metsäkasvillisuutta ja erityyppistä kulttuurikasvillisuutta. Kalliomäkien metsät ovat kuivahkon ja paikoin kuivan kankaan mäntymetsää. Muu osa metsäpinta-alasta on pääasiassa tuoreen tai lehtomaisen kankaan talousmetsää, jossa pääpuulajina on kuusi, lehtipuita on jonkin verran seassa. Puhtaampia pienialaisia lehtimetsiä löytyy viljelysaukeiden ympäristön lisäksi koko alueelta sieltä täältä. Alueen metsissä on tehty viime vuosikymmeninä melko paljon uudistushakkuita, joten suuri osa puustosta on vielä nuorta.

Sikomäen länsipuolella sijaitsee laajahko Vuosisuo, jolla pääsuotyyppinä on isovarpuräme. Jonkin verran suoalueita on myös Sikomäen pohjoispuolella, joissa suotyyppi on selvästi rehevämpää ja lähteisempää. Suot sijaitsevat talousmetsän keskellä ja ovat lähes kokonaan metsätalouskäytössä.

8.7 Eläimet ja kasvit

Liito-orava

Uhanalainen liito-orava on tiukasti suojeltu EU:n luontodirektiivin ja Suomen luonnonsuojelulain perusteella. Sen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä.

Liito-oravahavainnot suunnittelualueella:

- *Leppäahon liito-oravametsä.* Papanoiden määrän perusteella luontoselvityksen päivituksen perusteella on selvää, että alue on lajin elinpiirin ydinaluetta. (Luontokohteiden tarkistus, FCG suunnittelu ja tekniikka Oy, 2016). Leppäahon liito-oravaesiintymät on esitetty kuvassa 25.
- *Piielopohja, Lähteellä.* Kohde on Lähteellä sijaitseva monimuotoinen pääosin varttunut metsäalue. Alueelta löytyi runsaasti papanapuita, joiden papanamäärät olivat myös korkeita merkinä alueen kuulumisesta elinpiirin ydinalueeseen. (Luontokohteiden tarkistus, FCG suunnittelu ja tekniikka Oy, 2016)
- *Multajoki.* Seututien 638 (Kuukanpääntie) itäpuolella alkaa joen luonnonsuojelullisesti arvokkain osuus. Joki virtaa kiemurtelevana ja syvänä kanjonina, jossa puusto on kookasta mm. kuusta ja joitakin tervaleppiä ja raitoja. Tässä notkossa on myös liito-oravan pysyvä reviiiri, metsäinen ja pensaikkoinen puron varsi toimii hyvänä käytävänä liito-oravan liikkumiselle. (Keski-Laukaan pohjoisosan yleiskaavan luonto- ja maisematarkennus, Ari Jäntti 2009)
- *Mäntymäen liito-oravametsä.* Kohde on Kuukanpääntien varressa sijaitseva vanhan metsän kuvio. Puusto on varttunutta ja monilajista sisältäen järeitä kuusia ja koivuja. Kolopuita ja lahoa esiintyy runsaasti. Kasvupaikka on lehtomaista kangasta (OMT). Alueelta löytyi kaksi liito-oravan papanapuuta. luonnonsuojelulain mukainen erityisesti suojeltava
- *Korpela* (Leppäveden asemakaavamuutoksen ja laajennuksen liito-oravaselvitys 2019). Liito-oravan reviiiri sekä lisääntymis- ja levähdyspaikkojen alueet on esitetty kuvassa 30.

Liito-oravalle soveltuvat alueet:

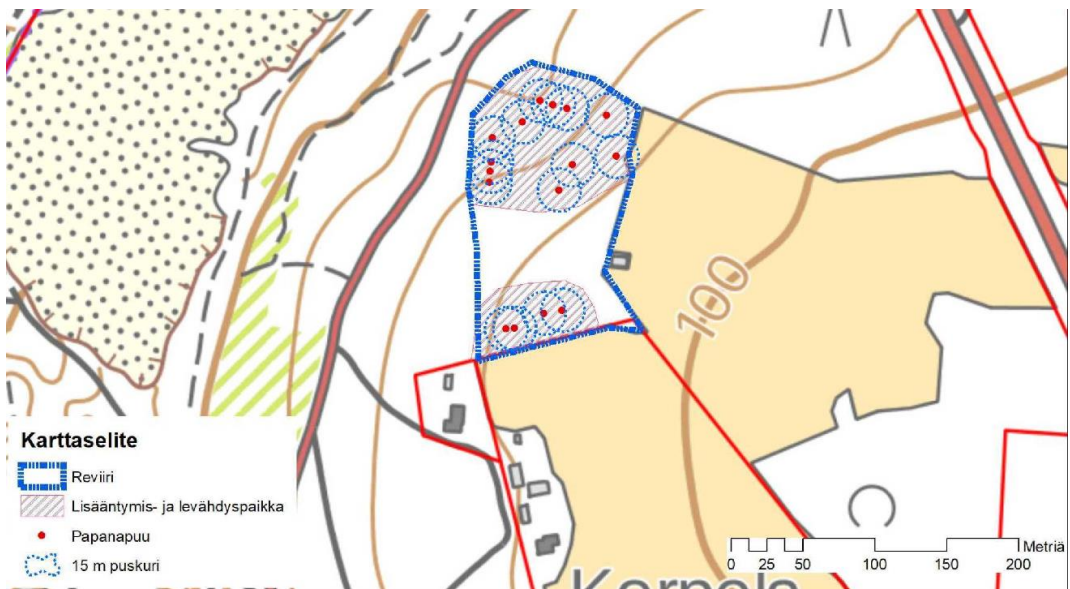
- *Koivuniemen liito-oravametsä.* Kohde on rautatienvarteen sijoittuva varttuneen metsän kuvio, joka alaosaan on kuusikkoa ja ylempänä vaihtuu mäntyvaltaiseksi. Kasvupaikkana on tuore kangas (MT) ja lehtomainen kangas (OMT). Alue on edelleen liito-oravalle soveltuva. Kartoituksessa ei havaittu

papanoita. (Luontokohteiden tarkistus, FCG suunnittelu ja tekniikka Oy, 2016)

- *Piilopohja, Piilola*. Kohde on Piilolan peltojen pohjoispuolelle sijoittuva metsäalue. Metsä on varttuvaa tuoreen kankaan (MT) kuusikkoa jossa seka-puuna on muutamia haapoja ja vanhempia kuusia. Paikoin metsäpohja on lehtomaista kangasta (OMT). Alue on edelleen liito-oravalle soveltuva. Kartoituksessa ei havaittu papanoita. (Luontokohteiden tarkistus, FCG suunnittelu ja tekniikka Oy, 2016)

Kuva 29. Liito-oravan uudet papanapuut Leppäahon alueella.

Kuva 30. Korpelan liito-oravan reviiri sekä lisääntymis- ja levähdyspaikkojen alueet.

Sirittäjä

Lajista tehtiin muutamia havaintoja mm. Leppäahon lehto- ja lähteikköalueelta. Sirittäjä pesii yleensä tuoreessa lehtomaisessa lehti- tai sekametsässä, ja pesä löytyy maasta hyvästä suojasta. Sirittäjän pesimäkanta vaihtelee vuodesta toiseen. Suomen pesimäkanta on noin 100 000-200 000.

(Keski-Laukaan yleiskaavan luontoselvitys, FCG suunnittelu ja tekniikka Oy, 2012)

Teeri

Teeriä elää Sikomäen alueella. Teeri suosii metsien reuna-alueita mm. rannoilla, soilla ja saarissa. Teerikana tekee pesänsä maahan yleensä kasvillisuuden suojaan. Laji on yleinen koko maassa pohjoisinta lappia lukuun ottamatta. Suomen teerikannaksi arvellaan 225 000-400 000 paria.

(Keski-Laukaan yleiskaavan luontoselvitys, FCG suunnittelu ja tekniikka Oy, 2012)

Harsosammal

Uhanalainen (vaarantunut VU) Harsosammal on luonnonsuojelulain mukainen erityisesti suojeltava laji (Isl 47§), ja lajin esiintymä sijaitsee Multajoen pohjoispenkan läheisyydessä lähellä Jyväskylän kunnan rajaa. Puronvarren metsäkortekorvessa harsosammalta kasvoi tällä alueella mättäällä noin 0,5 m² alalla. (Ympäristöhallinnon tietopalvelu)

Liito-oravan elinympäristöt ja Harsosammalen esiintymän paikka on esitetty liitteessä 8.

8.8 Muut arvokkaat luontokohteet

Arvokkaissa luontokohteissa on mm. vesilain ja metsälain mukaisia luontokohteita sekä niitä ympäröiviä luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviä alueita.

Multajoki

Kuuluu Keski-Suomen pienvesien suojeleohjelmaan (1993)

Arvo: Maisemallinen arvo, lähteisyys, harvinaiset kasvit

Suojelullinen tavoite ja sen saavuttaminen: Kohteen ydinalueesta tulisi muodostaa luonnonsuojelualue.

Kapean Multajoen varsi on monimuotoinen luontokohde. Jyväskylän puolella Multajoen latva on luontoarvoiltaan pirstoutunut seututien 638 (Kuukanpääntie) rakentamisen myötä. Mutta heti tien itäpuolella alkaa joen luonnonsuojelullisesti arvokain osuus (n. 400 metrin osuus). Joki virtaa kiemurtelevana ja syvänä kanjonina, jossa puusto on kookasta mm. kuusta ja joitakin tervaleppiä ja raitoja. Tässä notkossa on myös liito-oravan pysyvä reviiri, metsäinen ja pensaikkoinen puron varsi toimii hyvänä käytävänä liito-oravan liikkumiselle. Valtalajeina ovat hiirenporras, metsäalvejuuri, korpi- ja metsäimmarre, vadelma ja mesiangervo. Myös hieman purolitukkaa kasvaa uomassa. Rinteen taipeesta tihkuu lähdevesiä, mikä näkyy myös kasvilajistossa, sillä suokelto on hyvin runsas ja lisäksi tavataan huopa- ja suo-ohdaketta, maariankämmeikkää sekä harvinaisempaa lehtotähtimöä ja kotkansiipeä muutaman aarin alueella.

Alajuoksun puron laaksomaisuus katoaa reunojen loiventuessa. Joki kulkee lehti-puuston ja pensaikkojen kautta rautatien ja seututien 637 (Jyväskyläntie) ali. Ennen alistusta ja teiden välissä on lehtoa, jossa kasvaa hyvin rehevää kasvillisuutta ja paikallisen esiintymänä runsaasti lehtotähtimöä.

Multajoen pohjaeläinlajistoon kuuluvat vesisiira *Asellus aguaticus*, vesiperhoset *Plectronemia conspersa* ja *Rhyacophila fasciata*, päivänkorento *Baetis rhodani* ja koskikorento *Amphinemura standfussi*. Näistä koskikorento on selvä pohjavesien vaikutuksen indikaattori. Laji suosii pohjavesivaikutteisia hitaasti virtaavia detritus-pohjaisia puroja.

Siltarumpujen kohdalla havaittiin vedessä mm. nahkiaista ja särkikaloja.

Multajoen linnusto on monipuolista johtuen erilaisista ympäristöistä vaihdellen niityistä jylhään kuusikkoon. Havaittuja lajeja olivat mm. tavi, taivaanvuohi, metsävilko, sepelkyyhky, sinitäinen, talitiainen, lehtokerttu, punarinta, punavarpunen, peippo ja yleiset rastaat.

(Keski-Laukaan pohjoisosan yleiskaavan luonto- ja maisematarkennus, Ari Jäntti 2009)

Leppäahon lehto- ja lähteikköalue sekä purot

Arvoluokka: Kansallisesti – seudullisesti arvokas

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit: sirittäjä (NT)

Luontodirektiivin liitteen II ja IV, lintudirektiivin I lajit: Liito-orava (VU) ruokailu-
aluetta

Uhanalaiset luontotyypit: Lähteiköt (VU), ruohokorvet (VU), tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU), kosteat runsasravinteiset lehdot (VU), kosteat keksiravinteiset lehdot (NT), havumetsävyöhykkeen kangasmaiset latvapurot (NT) ja vanhat kuusivaltaiset lehtomaiset kankaat (NT)

Pinta-ala: 14,4 ha

Alueella on useita lähteitä ja varsin laajasti tihkupintaa. Leppäahon alueella, notkon rinteessä, läheltä metsäautotietä, on lähde, josta lähtee lähdepuro Sikosuon suuntaan. Notkossa puron lähellä on myös lähde, johon on asennettu betonirengas. Sikomäen alarinteessä on luonnontilainen lähde ja Sikosuon länsireunalla on ainakin kaksi luonnontilaista lähettä. Lähteistä lähtee lähdepurot. Tihkupinnoilla ja pohjavesivaikutusalueilla kasvaa mm. lehtotähtimö, mesiangervo, suokeltto, metsätähti, oravanmarja, ojakellukka ja tesma sekä erilaisia lehtisammalia.

Alueen läpi menee Vuosisuon puro, joka yhtyy Myllypuroon. Vuosisuonpuron varressa on rehevää korpi- ja lehtokasvillisuutta. Leppäahon luodepuolella Myllypuroon yhtyy myös toinen puro, missä on pieni koskipaikka. Myllypuron varressa on rehevää suo- ja metsäkasvillisuutta. Kasvillisuus on suurruoholehtoa, tuoretta lehtoa, ruohokorpea ja hieman saranevaa. Paikoin kasvillisuudessa ilmenee pohjavesivaikutus.

Lehtokasvillisuus on suurelta osin suurruoho- tai saniaisvaltaista kosteaa lehtoa. Lehtokasvillisuus keskittyy Sikosuon puron varteen. Myös tuoretta lehtoa on Sikomäen rinneosilla, missä isoalvejuuri ilmaantuu kasvillisuutteen. Lisäksi puron varressa on ruoho- ja heinäkorpea, jolloin kasvillisuutta leimaa korpikastikka, vehka, hieskoivu, rönsyleinikki, nurmilauha, ojakellukka ja haprarahkasammal. Kosteilla saniaislehto-osilla valtalajit ovat hiirenporras, mesiangervo ja käenkaali.

Puusto on pitkälti lehtipuuvaltaista. Kookkaita kuusia kasvaa etupäässä Sikomäen rinteellä ja Leppäahon osalla. Lisäksi muutamia runkomaisia metsälehmäksiä kasvaa Kuusiniemen alueella. Kohteella on lahoppua kohtalaisesti. Sikosuon eteläosa rajautuu vanhaan peltoon, joka on metsittynyt koivulle.

Alueen linnusto on monipuolinen ja siihen kuuluvat mm. sirittäjä, pyy, palokärki, lehtokurppa, järripeippo ja peippo. Alueella ruokailee liito-orava.

Alueella on useita metsälain tarkoittamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä (rehevät korvet, rehevät lehtolaidut ja pienvesien välittömät lähiympäristöt). Luonnontilaiset lähteet ovat vesilain tarkoittamia (VL 2 luku 11§) suojeltuja luontotyyppisiä.

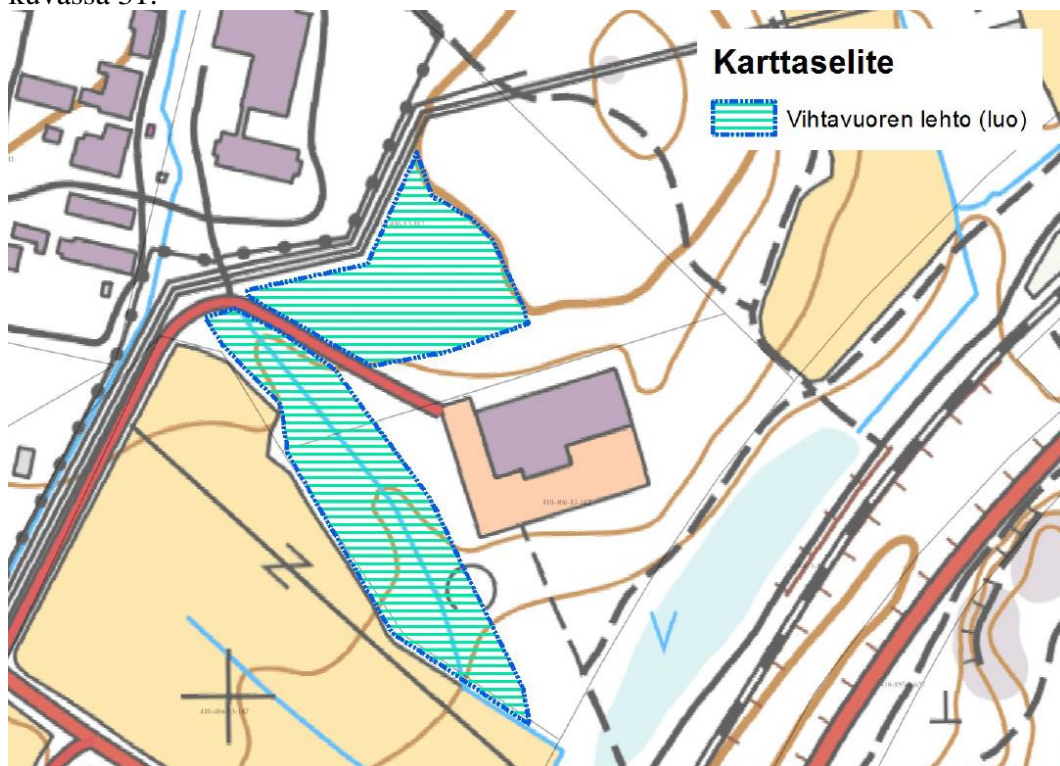
(Keski-Laukaan yleiskaavan luontoselvitys, FCG suunnittelu ja tekniikka Oy, 2012)

Vihtavuoren lehto

Kohde on pienialainen puronvarsilehto, jossa kasvillisuus on suurruohovaltaista. Kohteella tien pohjoispuolinen alue on monimuotoista vanhaa sekametsää, jossa on aukkoisuutta ja runsaasti lahopuuta. Kasvupaikka vaihtelee lehtomaisen kankaan (OMT) ja tuoreen keskiravinteisen lehdon (OMaT) välillä.

Tien etäpuolinen kuvio sisältää vesiومان, jonka ympärillä on rehevää kulttuuri-vaikutteista lehtoa. Alueella on sekä tuoretta keskiravinteista lehtoa (OMaT) ja suurruoholehtoa (OFiT). Alueella on runsaasti osin järeääkin koivulahopuuta.

Kasvillisuudessa tyypillisiä lehtolajeja ovat tuomi, sudenmarja, metsäimarre, käenkaali, mesiangervo ja tesma. (Luontokohteiden tarkistus 2016 FCG suunnittelu ja tekniikka Oy). Vihtavuoren lehtoalueen luontokohteen rajaus on tarkistettu ja täsmennetty 2018, FCG suunnittelu ja tekniikka Oy). Lehtoalueen rajaus on esitetty kuvassa 31.

Kuva 31. Vihtavuoren lehtoalueen rajaus 2018 (FCG suunnittelu ja tekniikka Oy).

Mäkelän lähde

Kohde on luonnontilaltaan kohtalainen ja nopeasti palautuva lähdeympäristö, jolla esiintyy lähteille tyypillistä kasvilajistoa. Lajistossa esiintyy hiirenporrasta, sudenmarjaa, suo-ohdaketta, ojakellukkaa, suo-orvokkia, karhunputkea ja huopaohdaketta sekä lähteille tyypillisiä sammalia. Kohteen puusto on nuorta koivikkoa, jossa on sekapuuna harmaaleppää ja raitaa. (Luontokohteiden tarkistus, FCG suunnittelu ja tekniikka Oy, 2016)

Kuukanpäätien suokosteikko

Kuvaus: Kuukanpäätien laidalla kulkevan puron ympäristö on lehtipuustoinen, Yleisenä kasvavat koivu, harmaaleppä ja paju. Puustoa on paikoin harvennettu. Puron varrelta löytyy kuitenkin myös luonnontilaisia alueita, joilla lahopuuta on runsaasti, ja joiden puusto on iäkästä. Aluskasvillisuudessa kasvaa puron laitamilla mm. metsäkorte, vehka, mesiangervo ja kurjenjalka. Puroa ympäröivät metsät ovat talousmetsäkäytössä olevia kuusivaltaisia tuoreen kankaan metsiä. Paikoin metsien painanteissa ilmenee kosteusvaikutusta. Puro haarautuu Kuukanpäätien jyrkässä

mutkassa ja alittaa tien. Tien pohjoispuolella puron ympäristön puusto on voimakkaasti harvennettua koivua. Puron länsipäässä rajausta on ulotettu hakkuuaukkoon asti. Paikoin luonnontilainen puro on pienialainen metsälakikohde. (Leppävesi-Nojosniemen ja Vihtavuori-Siikajärven luonto- ja maisemaselvitys, Kaisa Suisto 2003)

Muut arvokkaat luontokohteet on esitetty liitteessä 8.

8.9 Ekologinen verkosto

Ekologinen verkosto muodostuu luonnon ydinalueista ja ekologisista yhteyksistä. Ydinalueena Sikomäki on varsin yhtenäinen metsäalue, joka pystyy tarjoamaan eläimille pysyviä elinalueita, eritoten liito-oravalle. Ekologiset yhteydet ovat metsäkäytäviä ja metsäketjuja, joiden kautta eläimet voivat siirtyä alueelta toiselle. Etupäässä käytävät ovat liito-oravalle soveltuvia.

Sikomäen pohjoisosassa on vallitsevana maaviljelymaisema peltoineen ja tilarakennuksineen. Sikomäen alueen eteläosalla vallitsevat kuusi- ja mäntymetsät. Mäntymetsät ovat keskittyneet Lehtomäen alueelle ja Sikomäen laelle. Radanvarsimetsät ovat koivuvaltaisia metsiä. Alueen pohjoisosalla on metsäinen alue, josta suurin osa on taimikkona tai nuorena metsänä. Lisäksi pohjoisrajalla ja Mäkelän pellon reunalla on pienialaisesti kuusikkoa.

9. YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

9.1 Soranottoalueet

Yleisesti ottaen soranotosta voi aiheutua häiriöitä alueen pohjavesivarannoille, maisemalle, pöly- ja meluhäiriöitä sekä liikenteellisiä vaikutuksia. Suunnittelualueella on ollut voimassa neljä maa-ainesten ottolupaa, jotka kaikki ovat rauenneet viime vuosien aikana. Alueiden lupiin sisältyy maisemointivelvoite.

TILAN NIMI, RN:O JA MAANOMISTAJA	VOIMASSA OLOAIKA	OTTOALUEEN PINTA-ALA / ARVIOITU SAATAVAN MAA-AINEEN KOKONAISMÄÄRÄ
Sorala, RN:o 11:112 Kaivinkone ja Maansiirto Rikamat Oy	2006 - 2014	4,1 ha / 100 000 m ³
Sorajyvä, RN:o 11:167 Jyväskylän kaupunki	2005 - 2015	12,7 ha / 520 000 m ³
Liitännäisalue 896:6:3 Keski-Suomen tiepiiri (käyttö- ja hallintaoikeus alueeseen) Kuukkasora, RN:o 11:160 Jyvässeudun Sora Oy	2004 – 2014	5,55 ha / 230 000 m ³ 0,35 ha tilan Kuukkasoran puolella
Kuukkasora, RN:o 11:160 Jyvässeudun Sora Oy	2005 – 2015	4,37 ha / 160 000 m ³

9.2 Turkistarhaus

Alueella sijaitsee turkistarha, jolla harjoitetaan ympäristölupien mukaisesti elinkeinotoimintaa.

Turkistarhatoiminnalle on aikoinaan myönnetty ympäristöluvat sen ajan suojatäisyysvaatimusten mukaisesti ja toiminta on katsottu kyseiselle paikalle voitavan sijoittaa. Turkistarhalle myönnettyissä ympäristöluvuissa on annettu asianmukaiset

lupamääräykset toiminnasta aiheutuvien haju-, melu- ja viihtyvyyshaittojen ehkäisemiseksi.

Turkistarhan toimintaa on valvottu säännöllisesti. Tarha-alueen vieressä virtaavasta Multajoesta on otettu säännöllisesti vesinäytteet, eivätkä fosforille asetetut raja-arvot ole ylittyneet. Hajuhaitoista on tullut muutama yhteydenotto vuosittain. Toiminta on muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta ollut ympäristölupien mukaista, ja esiin tulleet epäkohdat on toiminnanharjoittajien toimesta korjattu. Sekä kettutarhan että minkkihallien toiminnalliset ja rakenteelliset toteutukset ovat ratkaisuiltaan BAT- ohjeistuksen mukaisia.

Tarhasta aiheutuu ajoittain hajuhaittaa ympäristöön. Hajuhaittojen ehkäisy kokonaisuudessaan ei ole teknisesti mahdollista, ja haitan aste riippuu monesta osatekijästä, kuten ilmanpaineesta, tuulista, kasvatuksen vaiheesta ja ruokinnasta. Kun toimintaa muuten harjoitetaan lupamääräysten ja lainsäädännön mukaisesti, ei hajuhaittoihin toiminnan läheisyydessä voi puuttua valvonnallisin keinoin.

(Lähde: Laukaan kunnan ympäristövalvonnan lausunto 4.3.2019)

9.3 Liikenteen melu ja tärinä

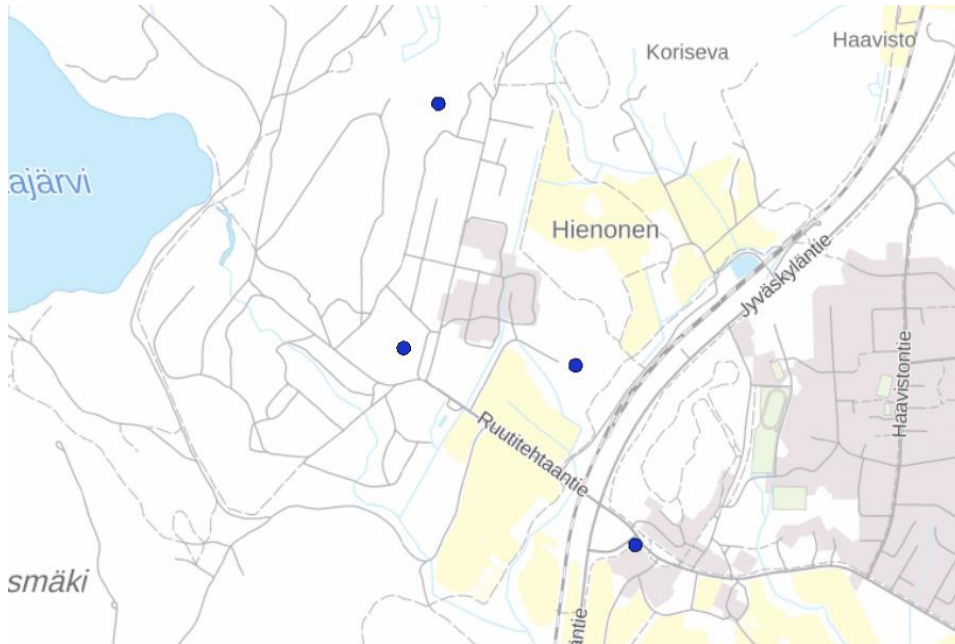
Aluetta halkoo länsi-itä suunnassa seututie 638 ja alueen itäraja rajautuu lähes seututiehen 637. Seututeiden 637 ja 638 liikenteen melu saattaa aiheuttaa häiriötä lähialueiden asukkaille. Kaava-alueelle on laadittu meluselvitys melualueiden kartoittamiseksi. Meluselvitys on esitetty kokonaisuudessaan kaavaselostuksen liitteessä 7.

Alueen itäosa rajautuu likimain Haapajärvelle vievän Jyväskylä-Äänekoski-radan rautatiealueeseen, joka sijaitsee rinnakkain Jyväskylätien (st 637) kanssa. Myös tavarajunista kantautuva melu ja tärinä saattaa aiheuttaa haittaa lähialueen asukkaille.

Jyväskylän lentokentälle Tikkakoskelle on matkaa vain n. 13 kilometriä. Lentokenttä sijaitsee suunnittelualueen länsi-luoteispuolella siten, että kentän kiitorata on luoteis-kaakkosuuntaisesti. Tällöin lentokoneiden laskut/nousut tapahtuvat osittain myös suunnittelualueen ylitse, ja lentoliikenteen melu saattaa aiheuttaa häiriötä lähialueiden asukkaille, vaikka varsinaisella meluvyöhykkeellä suunnittelualue ei sijaitsekaan.

9.4 Pilaantuneet maa-alueet

Suunnittelualueella sijaitsee ympäristöhallinnon paikkatietoaineiston perusteella yksi pilaantunut maa-alue osoitteessa Ruutitehtaantie 68.

Kuva 32. Kaava-alueella ja sen läheisyydessä sijaitsevat pilaantuneet maa-alueet.

9.5 Vihtavuoren tehtaiden koetoiminta

Suunnittelualue rajautuu alueen pohjoisosassa Vihtavuoren tehtaiden tehdasalueeseen. Vihtavuoren tehtaiden koetoiminnasta esim. räjäytyksistä ja koeammunnoista aiheutuu ympäristöön meluvaikutusta. Koetoiminta on lupaehtojen mukaista eikä toiminnasta aiheutuva melu ei ylitä raja-arvoja, mutta melu saatetaan kokea lähiympäristössä häiritsevänä.

10. YLEISKAAVOITUKSEN TAVOITTEET JA MITOITUSPERIAATTEET

10.1 Ohjausvaikutus ja yleistavoitteet

Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena yleiskaavana, niin sanottuna taajamayleiskaavana, jossa kehitystä tarkastellaan pitkällä 15 - 20 vuoden aikavälillä. Kaavoituksen lähtökohtana ovat Keski-Suomen strategia 2040, Keski-Suomen maakunta-kaava, Jyväskylän seudun rakennemalli 20X0 ja Jyväskylän seudun liikenne 2025. Lisäksi maankäyttöä ohjaavat sekä alueen toteutunut maankäyttö että alueelle laaditut selvitykset.

Suunnittelualueelle osoitetaan alueita eri toiminnoille, kuten asumiselle ja yritys-toiminnalle sekä kaupallisiin palveluihin. Selvitettäviä kysymyksiä ovat mm. erilaisten palveluiden tarve ja sijoittuminen, virkistysalueet, viherverkoston rakenne ja ulkoilureitit sekä luonnonympäristön, maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön vaaliminen. Suunnittelutyön tavoitteena on sovittaa yhteen Horonpohja-Piilopohja-Kuukkalan alueen ja sen lähiympäristön eri toimintojen tarvitsemat alueet ja luoda edellytykset alueen tarkoituksenmukaiselle, taloudelliselle ja joustavalle kehittämiselle. Yleiskaavalla tutkitaan myös liikenneverkon kehittämistarpeet ja ohjataan liikennetarkaisujen toteutumista osoittamalla liikenneverkko vähintään ohjeellisesti kokoojakatu- tasolla.

Osalla alueista, eli käytännössä Leppäveden taajaman pohjoispuolella alueiden tarkempi käyttö tullaan ratkaisemaan asemakaavalla yleiskaavan valmistumisen jälkeen. Asemakaavoitettavan alueen pohjoispuoli sekä kaava-alueen pohjoisin osa

on osin tiiviin kyläasutuksen aluetta, jossa kaava laaditaan kyläyleiskaavatyypiksi. Tavoitteena on, että kaavaa voidaan käyttää suunnittelutarvatekijöiden myöntämisen perusteena kaava-alueen kyläalueilla.

Kaavoituksen perusselvitysvaiheessa selvitetään alueen luonnonympäristön- ja rakennetun ympäristön arvot niin, että ne voidaan kaavoituksen keinoin huomioida ja turvata. Lisäksi selvitetään virkistysaluevarauksien ja ulkoilureittien osoittamistarpeet ja -mahdollisuudet.

10.2 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston päätöksen 14.12.2017 mukaiset uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat tulleet voimaan 1.4.2018. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- **Edistetään** koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyvin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

- **Luodaan edellytykset** vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä. - **Edistetään** palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä. - **Merkittävät** uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

2. Tehokas liikennejärjestelmä

- **Edistetään** valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle. - **Turvataan** kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- **Varaudutaan** sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin. - **Ehkäistään** melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. - **Haitallisia** terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin. - **Suuronnettomuusvaaraa** aiheuttavat laitokset, kemikaaliräjähdys- ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista. - **Otetaan**

huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- **Huolehditaan** valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta. - **Edistetään** luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. - **Huolehditaan** virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta. - **Luodaan** edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävä hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

- **Varaudutaan** uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.

- **Turvataan** valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukukuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

10.3 Maakunnalliset tavoitteet

Maakunnan suunnitteluun kuuluvat maakuntasuunnitelma, muuta alueidenkäytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava ja alueellinen kehittämisohjelma (MRL 25 §).

Laukaan alueella Keski-Suomen strategia 2040 ohjaa maakuntakaavoitusta ja maakuntaohjelmaa. Maakuntakaavan ohjausvaikutus on otettava huomioon yleiskaavan laatimisessa. Maakuntakaava on MRL:n mukaan ohjeena laadittaessa tai muutettaessa yleiskaavaa. Keski-Suomen tarkistetussa maakuntakaavassa yleiskaava-alueelle kohdistuvat varaukset ja merkinnät on esitetty kaavaselostuksen kohdassa 3.3.3.

Maakuntakaavan asettamat tavoitteet/ohjausvaikutus

- Leppäveden ja Vihtavuoren taajamien kehittäminen kunta-/palvelukeskuksina
- Kulttuuriympäristön vetovoima-alueen kehittämisessä tulee hyödyntää kulttuuriympäristön monimuotoisuutta. Alueidenkäytön suunnittelulla tulee edistää kulttuuriympäristöjen kestävä käyttöä ja hoitoa. Alueilla metsien hoito ja käyttö perustuu voimassa olevaan metsälainsäädäntöön.
- Biotalousalueen tukeutuvan alueen suunnittelussa tulee varmistaa maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvata hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä.
- Vihtavuoren teollisuus- ja varastoalue, jolla on/jolle saa sijoittaa vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen. Alueen ja lähiympäristön suunnittelussa tulee huomioida vaarallisten aineiden käyttöön, varastointiin ja kuljettuksiin liittyvät riskit. Suunnittelussa on turvattava maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt.

- Maanteiden 637 ja 638 kehittäminen seututeinä (st) sekä Jyväskylä-Äänekoski rautatien valtakunnallisena päätätänä. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varauduttava rautatien tasoristeysten poistamiseen.
- Suunnittelualueen halki kulkevien voimalinjojen huomioiminen (ehdollinen rakentamisrajoitus)
- Keski-Suomen maakuntauran huomioiminen
- Koko suunnittelualue on osoitettu Tikkakosken varalaskupaikan suojavyöhykkeen alueeksi. Lentoesteen muodostavista mastoista ja rakenteista on pyydetty puolustusvoimien lausunto sekä ilmailulain 1194/2009 165 § mukainen lausunto Trafilta.
- Maakuntakaavan liiteaineiston mukaisen paikallisen pohjavesialueen huomioiminen (129 Vihtavuori, pv-nro 941012, I lk)

Maakunnan suunnittelussa otetaan huomioon valtakunnalliset tavoitteet sovittaen ne yhteen alueiden käyttöön liittyvien maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulevat siten myös maakuntakaavan kautta huomioitaviksi yleiskaavoituksessa.

10.4 Lähtökohta-aineistojen asettamat tavoitteet

10.4.1 Rakennetun ympäristön selvitykset

- Edistetään ja turvataan alueen rakennetun kulttuuriympäristön valtakunnallisten - ja maakunnallisten arvojen säilymistä.
- Turvataan alueen arvokkaimpien rakennusinventoinneissa säilytettäväksi luokiteltujen kohteiden / rakennusten ja aluekokonaisuuksien säilyminen.

10.4.2 Luontoselvitys

- Edistetään ja turvataan luontoselvityksissä esille tulleiden alueen luonnonympäristön erityisarvojen säilymistä.

10.4.3 Kaavaprosessin aikana laaditut selvitykset

Kaavassa huomioidaan kaavaehdotuksen valmisteluvaiheessa laadittujen liikenne- ja meluselvityksen mukaiset tiedot kaavan vaatimalla tavalla sekä kaavaehdotuksen 1. nähtävillä olon jälkeen laadittu selvitys Vihtavuoren tehtaiden toiminnasta aiheutuvia suoja-alueita koskien. Lisäksi huomioidaan luontoselvitysten päivityksissä/tarkistuksissa esille tulleet arvokkaat luontoalueet.

10.5 Kaavalle asetetut tavoitteet

Yleiskaavan päätavoitteena on valtakunnallisten, maakunnallisten, seudullisten sekä paikallisten lähtökohtien ja tavoitteiden yhteensovittaminen. Keskeisenä tehtävänä on laatia oikeusvaikutteinen yleiskaava, jonka tavoitteena on muodostaa alueesta suunnitelmallinen kokonaisuus, jossa on huomioitu myös Jyväskylän seudun 20X0 rakennemallin, Jyväskylän seudun liikenteen 2025 ja Laukaan kunnan rakennemallin tavoitteet. Lisäksi on tarkoitus huomioida Laukaan kunnanvaltuuston hyväksymä kuntastrategia Laukaa - Sydäntä ja elinvoimaa 2013 – 2016

tavoitteet sekä maanomistajien asettamat maankäyttötavoitteet. Yleiskaavan yhteydessä huomioidaan myös alueen luonnonarvot sekä rakennetun ympäristön arvot niin, että niitä kaavoituksen keinoin tarvittaessa turvataan. Ympäristönsuojelun sekä ympäristönhoidon näkökohdat otetaan kattavasti huomioon.

Kyläalueiden yleiskaavoituksen lopputulokseksi tavoitellaan toteutuskelpoista, maaseutumaista ja eheää kylärakennetta ja viihtyisää asuinympäristöä, joka houkuttaa alueelle uusia asukkaita. Taajamayleiskaavassa osoitettavalla lisärakentamisoikeudella pyritään turvaamaan palvelujen säilyminen sekä ohjaamaan rakentamista ympäristöllisesti edullisimmille alueille. Samalla otetaan huomioon myös alueen maisemalliset arvot. Oikeusvaikutteinen yleiskaava on hyvä lähtökohta jatkosuunnittelulle ja päätöksenteolle. Siitä hyötyvät viranomaiset, päätöksentekijät, asukkaat, maanomistajat ja tulevat rakentajat.

Kaavan avulla hahmotetaan Vihtavuoren ja Leppäveden välisen alueen lisärakentamismahdollisuudet ja varataan alueita Leppäveden taajaman asemakaava-alueiden laajentamiseksi. Tiiviimmän asutuksen alueet rajataan siten, että, ne voivat tukeutua vesihuoltoverkkoon ja tiestöön. Ei-asemakaavoitettavalla alueella asuinrakentamisen mitoitusta tarkastellaan pinta-alaperusteisesti maanomistajien tasapuoliseen kohteluun perustuen. Asemakaavoitettavalla alueella osoitetaan laajahkoja alueita eri toiminnoille, kuten asumiseen ja elinkeinotoimintaan, joiden tarkempi käyttö tullaan ratkaisemaan asemakaavalla.

10.5.1 Yhdyskuntarakenne

Suunnittelualueella on harvakseltaan omakotitaloasutusta, mikä on syntynyt ilman kaavallista ohjausta. Alueen maatalouskulttuuri näkyy laajoina peltoaukeina ja edelleen toimivina maatilakeskuksina. Vihtavuoren tehtaan viereen muodostunut teollisuus- ja yritysalue on pääosin erillään asutuksesta hyvien liikenneyhteyksien varrella.

Leppäveden ja Vihtavuoren taajamat muodostavat osan nauhamaisesta asutuskokonaisuudesta Jyväskyläntien varresta. Suunnittelualue sijoittuu näiden kahden taajaman välimaastoon, rajautuen kumpaankin taajamaan. Taajamien ja tiheimmän asutuksen välissä olevan kaava-alueen nykyinen maankäyttö on tehotonta ja väljää verrattuna viereisiin kasvaviin taajamiin.

Kaavan tavoitteena on osoittaa laajahkoja alueita eri toiminnoille, kuten asumiseen ja elinkeinotoimintaan. Näiden alueiden tarkempi käyttö tullaan ratkaisemaan asemakaavalla. Uusista taajamamaisista rakentamisalueista huolimatta alueella halutaan säilyttää maaseutumainen yleisilme, joten suurin osa kaavoitettavasta alueesta mitoitetaan kyläkaavatyyppisesti, ja kaavalla ohjataan uutta asuinrakentamista yhdyskuntarakenteellisesti edullisille kylämäiseen asumiseen sopiville alueille. Asuinrakentamista voidaan myöntää myös osalle metsäisempiä alueita. Asuinrakennusoikeus pyritään ohjaamaan keskeisiltä peltoaukeilta sekä luonnonympäristöltään arvokkailta metsäalueilta rakentamiseen paremmin sopiville kyläalueille. Luonteeltaan alueesta halutaan rauhallinen ja lapsiystävällinen asuinalue hyvien liikenneyhteyksien varrella.

10.5.2 Väestö ja asuminen

Suunnittelualue on määritelty Leppäveden ja Vihtavuoren taajamien laajenemissuunnaksi. Uusille asumisalueille on tavoitteena ohjata noin 35 % arvioidusta väkiluvun kokonauskasvusta. Suunnittelualueelle on tavoitteena saada koti noin 1500 uudelle asukkaalle.

Kaavoitusprosessin yhteydessä selvitetään tarpeet ja mahdollisuudet uusien asuntoalueiden osoittamiselle. Uusia asuntoalueita pyritään osoittamaan monipuolisesti tukeutuen jo olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen mahdollisuuksien mukaan tiivistäen nykyistä yhdyskuntarakennetta. Uusien asuntoalueiden osoittamisessa painotetaan erityisesti alueiden toteuttamiskelpoisuutta (mahdollisuuksien mukaan maanomistusolot ym.), kunnallisteknistä valmiutta ja yhdyskuntarakenteen kannalta edullista sijaintia. Yleiskaavan uudet laajat asuinrakentamisen alueet toteutetaan pääasiassa asemakaavalla. Uusien asuntoalueiden sijoittelussa joudutaan huomioimana myös esim. Vihtavuoren tehtaiden suoja-alueet sekä raide- ja ajoneuvo liikenteen melualueet.

Yleiskaavassa osoitetaan rakennuspaikkoina / rakentamisalueina maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla sijaitsevat maatilojen talouskeskukset ja asuinrakennuspaiikat. Lisäksi tutkitaan mahdollisuudet uusien, lähinnä jo olemassa oleviin rakentamisalueisiin tukeutuvien, asuinrakentamisalueiden osoittamiseen (taajamayleiskaava). Osalla kaavan maa- ja metsätalousvaltaisia alueita turvataan mahdollisuus haja-asutusluonteiseen rakentamiseen suunnittelutarveratkaisuihin perustuen. Alueen rakennusoikeus määritetään ei-asemakaavoitettavaksi tarkoitettulla alueella perustuen kaavan mitoituslaskelmiin.

10.5.3 Elinkeino ja työpaikat

Kaavalla tutkitaan mahdollisuudet osoittaa uusia elinkeino- ja yritystoimintaa palvelevia alueita hyvien kulkuyhteyksien varrelta Kuukanpääntien (maantie 638) pohjoispuolelle. Nämä alueet tullaan toteuttamaan asemakaavalla

Huomioidaan Vihtavuoren tehtaiden toimintaedellytyksien säilyminen sekä alueella harjoitettavan maa- ja metsätalouselinkeinon sekä turkistarhauksen toimintaedellytyksien säilyminen.

10.5.4 Palvelut

Alueen asukkaiden määrän kasvaessa myös alueen palveluiden kysyntä kasvaa. Kaavalla tutkitaan ja osoitetaan alueita palveluille keskeisiltä paikoilta hyvien kulkuyhteyksien varrelta. Nämä alueet toteutetaan pääasiassa asemakaavalla

10.5.5 Luonto ja ympäristö

Kaava-alueen luonnonarvot ja niiden suojelliset arvot huomioidaan suunnittelussa. Ekologisille yhteyksille on tarvetta liito-oravaesiintymien ja muiden arvokaiden luontokohteiden välillä, liittämään ne toisiinsa ekologiseksi verkostoksi.

Suunnittelualueen rakennettu kulttuuriympäristön arvot liittyvät peltomaisemaan ja niihin liittyviin tilakeskuksiin, mitkä huomioidaan kaavassa. Etenkin Piilopohja-

Kuukkalan maatalousmaiseman keskeisimmät ja arvokkaimmat osat tullaan säilyttämään.

Suunnittelualueelle sijoittuu soranottoalueita ja ne erottuvat muusta ympäristöstä selkeästi, vaikka varsinainen soranotto on loppunut vuoteen 2015 mennessä. Vanhojen sora-alueiden tulevaisuuden maankäyttö ja toimintojen uudelleen määrittely on yksi kaavatyön vaiheista.

Suunnittelualueella sijaitsee osat Vihtavuoren ja Lintumäen pohjavesialueista, joiden erityisvaatimukset otetaan huomioon kaavasuunnittelussa.

10.5.6 Virkistys

Suunnittelussa huomioidaan alueen yleiset virkistyskäyttötarpeet; lähivirkistysalueet ja ulkoilureitit, kuten maakuntaura. Lisäksi huomioidaan alueen jokamiehenoi-keuteen perustuva virkistyskäyttö mm. riittävien yhtenäisten metsätalousalueiden avulla.

10.5.7 Liikenne

Alueen suunnittelussa varaudutaan alueen sisäistä käyttöä palvelevien kulkuyhteyksien osoittamiseen. Kaavalla pyritään ohjaamaan alueen liikenne Vihtavuoren (Ruutitehtaantie) sekä Kuukanpääntien (seututie 638) alikulun ja risteysten kautta Jyväskylän tielle, jolloin alikulkujen välillä olevia liittymiä ja tasoristeyksiä voidaan mahdollisesti karsia liikenneturvallisuuden edistämiseksi. Lisäksi pyritään edistämään ja parantamaan alueen kevyenliikenteen yhteyksiä.

Kaavalla pyritään edistämään alueen joukkoliikenteen kehittämismahdollisuuksia.

Liikenteen suunnittelussa otetaan huomioon myös Laukaan liikenneturvallisuustoimenpidesuunnitelman asettamat tavoitteet liikenteen turvallisuudelle

10.5.8 Yhdyskuntatekniikka

Alue suunnitellaan siten, että rakentamisalueet voidaan mahdollisuuksien mukaan liittää osaksi kunnallista yhdyskuntateknistä verkostoa. Alueella olevien vedenotamoiden toiminta turvataan kaavalla. Suunnittelualueen länsipuolella sijaitsevalta Vihtavuoren sähköasemalta lähtevät voimajohdot (110 kV, 400 kV) huomioidaan kaavassa.

10.6 Mitoitusperiaatteet

Laukaan kunnanhallitus on hyväksynyt osa-alueita II (Leppävesi-Vihtasilta) koskevat Suunnittelu- ja mitoitusperusteet 21.5.2012 §106. Tämän kaavan osalta noudatetaan soveltuvin osin näitä periaatteita kuivanmaan rakennusoikeuden määrittelyssä yleiskaavassa osoitettujen asemakaavoitettavien alueiden ulkopuolisilla alueilla.

Suunnittelualue on jaettu mitoitusperusteiden osalta erilaisiin vyöhykkeisiin, joiden avulla määritellään kunkin alueen mitoitus ja rakentamisen määrä. Vyöhykkeittäin määrittelyjen yhtenäisten mitoitusperiaatteiden lähtökohta on suunnittelualan maanomistajien tasapuolinen kohtelu, jolloin kaikille maanomistajille annetaan yhtäläinen mahdollisuus rakentamiseen luonnonolosuhteet sekä muu ympäristöä ja rakentamista ohjaavat määräykset huomioon ottaen.

Asemakaavoitettaviksi tarkoitetuilla alueilla ei rakennusoikeuksia lasketa, vaan rakennusoikeus ja sen määrä ja laatu määräytyvät alueiden asemakaavoitusvaiheessa.

Ei-asemakaavoitettavaksi tarkoitetuilla alueella rakennusoikeus määritellään huomioiden alueella olevien tilojen pinta-alat sekä mitoitusvyöhyke. Pinta-alat huomioidaan vuoden 2017 kiinteistörajojen mukaisesti. Rakennusoikeutta ei kuitenkaan lasketa asuinrakentamiseen sopimattomilta kaavan liikennemeluselvityksen mukaisilta päiväohjearvon 55dB ylittäviltä raide- ja ajoneuvoliikenteen melualueilta eikä Vihtavuoren tehtaiden suojavyöhykkeen (C) alueilta. Vihtavuoren tehtaiden ja Tuokesin selvityksen perusteella suojavyöhykkeen (C) alueelle ei ole mahdollista sijoittaa yksittäisiä asuttuja rakennuksia. Rakennusoikeutta ei myöskään lasketa Vihtavuoren tehtaiden omistamilta kiinteistöiltä.

Ei-asemakaavoitettavalla alueella rakennusoikeuksien osalta noudatetaan emätilatarkastelua siten, että emätilaksi katsotaan 1.1.2002 olemassa olleet tilat (ajankohta, jolloin Keski-Laukaan yleiskaavan laatiminen on käynnistynyt). Emätilan ja siitä em. ajankohdan jälkeen muodostuneiden tilojen yhteenlaskettu pinta-ala muodostaa emätilan alueen mitoittavan pinta-alan. Mitoittavan pinta-alan perusteella määräytyy emätilan tilakohtainen rakennusoikeus, ja sitä kautta tilakohtainen rakennusoikeus, joka on suunnittelutarveratkaisun harkinnan perusteena alueella. Maanomistajien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi huomioidaan emätilan jo käyttämä rakennusoikeus, joka muodostuu emätilan ja siitä 1.1.2002 jälkeen lohkoittujen tilojen yhteenlasketusta käytetystä rakennusoikeudesta.

Emätilan käytetyksi rakennusoikeudeksi katsotaan:

- rakennetut ympärivuotisen asunnon tai loma-asunnon rakennuspaikat,
- maatilatalouskeskukset,
- elinkeinoihin, palveluihin tai teollisuuteen liittyvät rakennuspaikat,
- rakentamattomat rakennuspaikat, jolla on voimassa suunnittelutarveratkaisu,
- rakentamaton rakennuspaikka, jolla on voimassa rakennuslupa.

Ei-asemakaavoitettava alue jakautuu kolmeen mitoitusvyöhykkeeseen (mitoitusalueet 1 ja 2 sekä 0-mitoitusalue), jotka on muodostettu alueiden nykytilanteen ja ominaispiirteiden mukaisesti. Tiiviimpää mitoitusta (mitoitusalue 1) käytetään kyläalueilla sekä sen mahdollisilla laajenemisalueilla. Laajemmilla maa- ja metsätalousalueilla, jossa ei ole olemassa olevaa rakennuskantaa, rakennusoikeus muodostuu myös pinta-alaan perustuen, mutta näillä alueilla rakennusoikeutta muodostuu kyläalueisiin verrattuna huomattavasti vähemmän. Päiväohjearvon 55 dB mukainen melualue nykyverkolla ilman melusteitä vuonna 2040 muodostaa ei-mitoittavan vyöhykkeen

rautatien/maantien 637 varteen, Vihtavuoren tehtaiden suoja-alue (C) ja Vihtavuoren tehtaiden omistamien kiinteistöjen alueet muodostavat ei-mitoittavan vyöhykkeen Vihtavuoren nykyisen tehdasalueen ympärille.

Mitoitusalue 1: Tiiviimmän eli ns. kyläasutuksen vyöhykkeet muodostuvat tiiviimin asutuista asutuskeskittymistä sekä niiden mahdollisista laajenemisalueista (mm. Piilopohja, Kuukkala, Horonpohja). Rakennuspaikkojen lukumäärä muodostuu emätilan pinta-alaan perustuen seuraavasti:

Mitoitusalueella 1 oleva tilan pinta-ala (ha)	Rakennuspaikkojen lkm.
0,5 – 2	1
2 – 4	2
4 – 8	3
8 – 15	4
15 – 30	5
> 30	6

Rakennuspaikat merkitään mitoitusalueella 1 kaavakartalle (kyläalueille AT). Rakennusoikeuden määrä on selvitetty kaava-aineiston liitteenä olevassa emätila- ja mitoitustaulukossa (liite 1). Mitoituksen mukainen mahdollinen rakentaminen tapahtuu suunnittelutarveratkaisuilla.

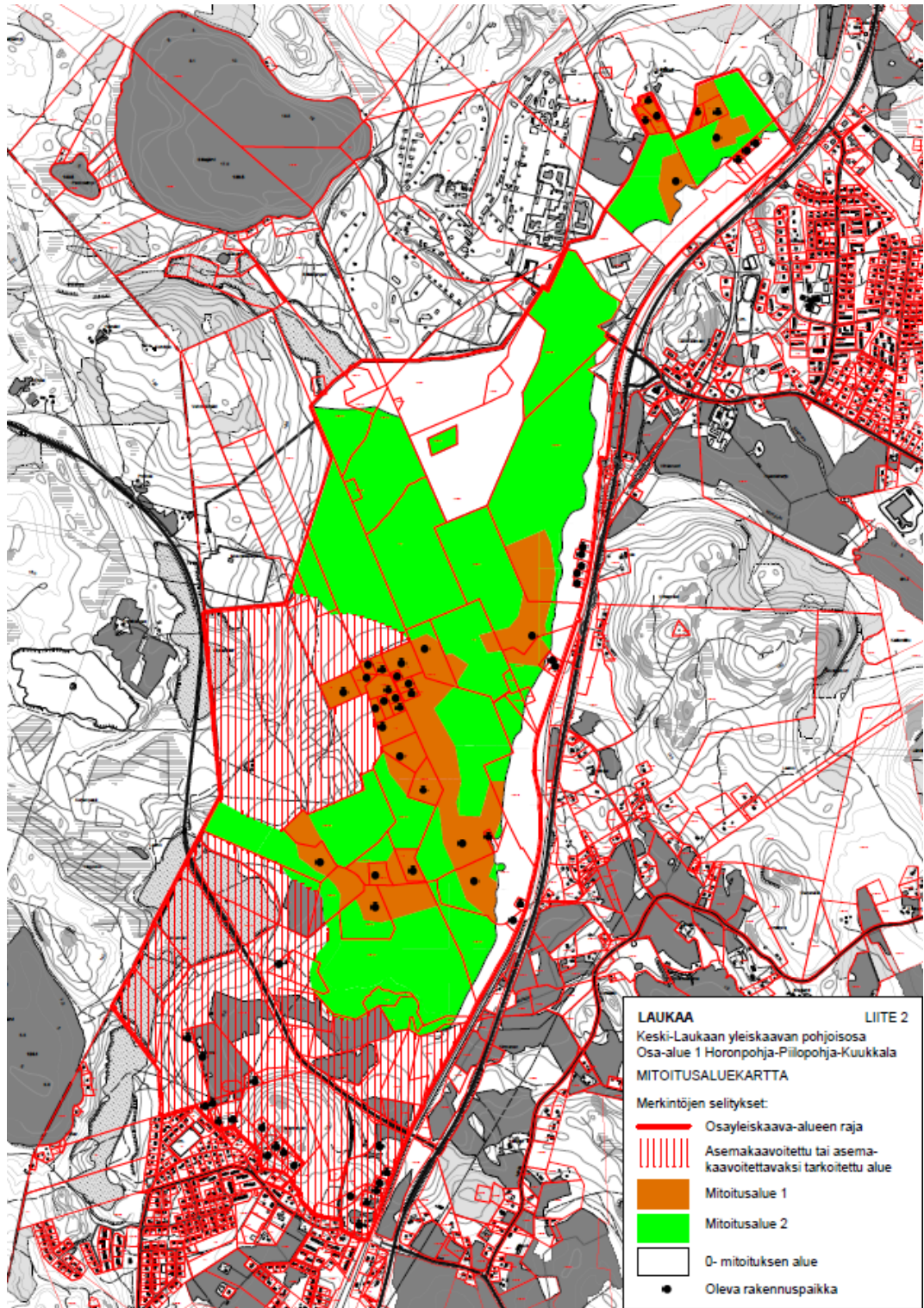
Mitoitusalue 2: Tiiviimmin asuttujen alueiden ulkopuolisilla alueilla rakennusoikeus muodostuu seuraavasti:

Mitoitusalueella 2 oleva tilan pinta-ala (ha)	Rakennuspaikkojen lkm.
0,5 – 10	1
10 – 20	2
>20	4

Rakennuspaikka tulee vesihuollon vahvistetulla toiminta-alueella liittää keskitettyyn vesi- ja viemäriverkkoon, jossa rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 2000 m². Muutoin rakennuspaikan pinta-alan tulee olla 5000 m². Jos rakennuspaikka ei ole mahdollista liittää keskitettyyn vesi- ja viemäriverkkoon, vesihuolto järjestetään kiinteistökohtaisesti kulloinkin voimassa olevien määräysten mukaisesti.

Mitoitusalueen 2 rakennusoikeus pyritään siirtämään kiinteistö- ja maanomistusolot huomioiden kaavan kyläalueille (AT) ja rakennuspaikat merkitään kaavakartalle. Jos rakennusoikeutta ei ole mahdollista sijoittaa kaavan kyläalueille (AT), niin rakennusoikeus jää kaavan maa- ja metsätalousvaltaisille alueille, jotka on tarkoitettu myös haja-asutusluonteiseen rakentamiseen (M-1). Rakennuspaikkoja ei merkitä M-1- alueilla kaavakartalle. Rakennusoikeuden määrä on selvitetty kaava-aineiston liitteenä olevassa emätila- ja mitoitustaulukossa (liite 1). Mitoituksen mukainen mahdollinen rakentaminen tapahtuu suunnittelutarveratkaisuilla.

Mitoitusaluekartan pienennös on esitetty kaavaselostuksen seuraavalla sivulla. Mitoitusaluekartta on esitetty suurempana myös kaavaselostuksen liitteenä 2.

Kuva 33. Mitoitusaluekartta.

11. YLEISKAAVAN MAANKÄYTTÖRATKAISU

11.1 Luonnosvaiheen osallispalautteen huomioiminen kaavaratkaisussa

Kaavaluonnos ja muut valmisteluvaiheen aineistot pidettiin yleisesti nähtävillä 24.9.-26.10.2015. Tällöin viranomaisilta pyydettiin lausunnot ja osallisilla oli mahdollisuus ilmaista aineistosta mielipiteensä. Kaavaluonnoksesta saatiin Keski-Suomen ELY-keskuksen, Keski-Suomen liiton, Keski-Suomen museon, Liikenneviraston, Puolustusvoimien, Turvallisuus- ja kemikaaliviraston, Jyväskylän kaupunkirakennelautakunnan ja Jyväskylän joukkoliikennejaoksen lausunnot. Lisäksi kaavasta jätettiin neljä mielipidettä.

11.1.1 Viranomaisten lausunnot

Lausuntojen perusteella kaavaluonnokseen tehtiin seuraavat muutokset:

- Valtakunnallisista alueidenkäytön erityistavoitteista kaavaselostukseen lisätään haitallisia terveysvaikutuksia ja onnettomuusriskejä aiheuttavia toimintoja koskeva teksti. (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella)
- Kaavan osallisiin (OAS) lisätään Puolustusvoimat ja Trafi sekä Keski-Suomen pelastuslaitos. (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella)
- Kunta pyytää viranhaltijalausunnon ympäristötoimelta koskien kaava-alueelle sijoittuvaa turkistarhan aluetta. (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella)
- Melualueen määräystekniikkaa täsmennetään merkintöjen selityksiin. (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella)
- AT-alueiden uudet rakennuspaikat osoitetaan kaavakartalle. (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella)
- Kaavaselostukseen lisätään mitoitusvyöhykkeitä koskeva karttaote. (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella)
- Harsosammal-esiintymää kuvaava teksti lisätään kaavaselostukseen. (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella)
- Lisätään PIMA-kohteesta maininta kaavaselostukseen. (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella)
- Yleiskaavamääräyksiin lisätään määräys: ”Kaava-alue kuuluu kokonaisuudessaan Tikkakosken varalaskupaikan suojavyöhykkeen alueeseen. Lentoesteen muodostavista mastoista ja rakenteista on pyydettävä puolustusvoimien lausunto sekä ilmailulain 1194/2009 165 § mukainen lausunto Trafilta.” (Puolustusvoimien sekä Keski-Suomen liiton lausunnon perusteella)
- Liikenneviraston hallinnoimat alueet merkitään kaavassa rautatieliikenteen alueena (LR). (Liikenneviraston lausunnon perusteella)
- Kaavaehdotukseen täsmennetään Tikkakosken varalaskupaikan suojavyöhykkeen alueeseen liittyvää tekstiä sekä tietoa alueella mahdollisesti sijaitsevista Puolustusvoimien kaapelilinjoista sekä tuulivoimarakentamisesta. (Puolustusvoimien lausunnon perusteella)

Turvallisuus ja kemikaalivirastolla, Keski-Suomen museolla eikä Jyväskylän kaupungin kaupunkirakennelautakunnalla ollut huomautettavaa kaavaluonnoksesta.

11.1.2 Mielipiteet

Maanomistajien mielipiteiden perusteella kaavaluonnokseen tehtiin seuraavat muutokset:

- Tilojen Kurkela II (410-406-11-130) ja Kurkela 3 (410-406-11-178) peltoaukean pohjoisosan peltoalueet osoitetaan MA-merkinnällä (maisemallisesti arvokas peltoalue). Tilan Kurkela II (410-406-11-130) länsiosa osoitetaan aluevarauksella AT (kyläalue). (Paloviidan mielipide)
- Tilalle 410-406-11-132 osoitetaan kyläaluetta AT noin hehtaari sähkölinjan kummaltakin puolen. (Naukkarisen mielipide)

11.1.3 Muut muutokset

Kaava-alueelle on perustettu Metso-ohjelman mukainen luonnonsuojelualue, joka on osoitettu kaavaehdotukseen SL-1 –aluemerkinnällä (luonnonsuojelualue).

Kaavaluonnoksessa olleelle TY-1 –alueen osalle (teollisuusalue, jolle ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia) on laadittu asemakaava. Asemakaavarajaus on tältä osin merkitty kaavaehdotukseen. Asemakaavoitettaviksi tarkoitettujen TY-1 ja AP-1 –alueiden aluerajauksia on myös täsmennetty.

ET-alueiden (yhdyskuntateknisen huollon alue) aluerajauksia on täsmennetty toteutuneen maankäytön (kiinteistöjaotus) mukaisesti.

Kiinteistöraja-aineisto on päivitetty. Aineistona käytetään vuodelta 2017 olevaa kiinteistöraja-aineistoa.

11.2 Ehdotusvaiheen osallispalautteen huomioiminen kaavaratkaisussa

Kaavaehdotus pidettiin yleisesti nähtävillä 14.12.2017- 15.1.2018. Tällöin viranomaisilta pyydettiin lausunnot ja osallisilla oli mahdollisuus ilmaista aineistosta mielipiteensä (muistutus). Suomen Turvallisuusverkko Oy, Liikennevirasto, Keski-Suomen museo, Keski-Suomen liitto, Fingrid Oyj, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), Liikenteen turvallisuusvirasto (Trafi), Puolustusvoimat (3. Logistiikkarykmentti Esikunta) ja Keski-Suomen ELY- keskus antoivat lausunnon kaavaehdotuksesta. Kaavaehdotuksesta esitettiin seitsemän muistutusta.

Kaavaehdotus pidettiin toisen kerran yleisesti nähtävillä 19.6.-16.8.2019. Viranomaisilta pyydettiin lausunnot ja osallisilla oli mahdollisuus ilmaista aineistosta mielipiteensä (muistutus). Suomen Turvallisuusverkko Oy, Fingrid Oyj, Liikenne- ja viestintävirasto (Trafi), Puolustusvoimat (3. Logistiikkarykmentti Esikunta), Keski-Suomen pelastuslaitos, Keski-Suomen museo, Keski-Suomen liitto ja Keski-Suomen ELY- keskus antoivat lausunnon kaavaehdotuksesta. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) ilmoitti, että se ei anna lausuntoa, koska Tukes on antanut lausunnon samasta kaava- alueesta aiemmin ja lausunnossa mainitut asiat on huomioitu tässä uudessa kaavaehdotuksessa. Vihtavuoren tehtaat ja kahdeksan yksityistä maanomistajaa tekivät muistutuksen osayleiskaavaehdotuksesta 2.

Lausuntojen perusteella kaavaehdotukseen 3.6.2019 esitetyistä muutoksesta järjestettiin 10-11/2020 MRA 32:n mukainen erilliskuuleminen. MRA 32 §:n kuulemisessa esitettiin neljä uutta muistutusta.

11.2.1 Viranomaisten lausunnot

Osayleiskaavaehdotus (20.11.2017)

Suomen Turvallisuusverkko Oy:llä, Liikennevirastolla, Keski-Suomen museolla ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla (Tukes) ei ollut huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

Lausuntojen perusteella kaavaehdotukseen (20.11.2017) tehtiin seuraavat muutokset:

- Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset Vihtavuoren tehtaiden suuronnettomuusriskin piiriin kuuluvalla konsultointivyohtyhykkeellä on esitetty selostuksen kohdassa 11.3.2 (Kaavaehdotusta on muutettu viranomaisneuvottelun 27.3.2018, Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon, Vihtavuoren tehtaiden muistutuksen sekä Vihtavuoren tehtaiden ja Tukesin laatiman selvityksen perusteella)
- Kaavaehdotuksessa käytetty turkistarha-alueen kaavamerkintä ME (=Kotieläintalouden suuryksikkö) muutettiin ME-1- merkinnäksi. (=Kotieläintalouden alue). Kaavalla määrätään, että alueelle ei saa sijoittaa kotieläintalouden suuryksikköä. Kaavamääräyksessä tuodaan esille, että turkistarhan toiminnasta saattaa aiheutua ympäristöön ajoittaista merkittävää hajuhaittaa (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella).
- Kaavakartalle lisättiin kevyen liikenteen väylien risteämät (eritaso) seututielle 638 ohjeellisina kaavamerkintöinä (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella)
- Liikennemelualueen merkinnän kaavamääräyksiin lisättiin viereisessä Laukaan Leppävesi-Vihtasilta osayleiskaavassa käytetty määräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon valtioneuvoston antamat melutasoja koskevat ohjeet (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella)
- Seututien 638 varren lähivirkistysaluevaraus (VL) muutettiin suojaviheralueeksi (EV) (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella)
- Luonnonsuojelun SL-1- kaavamääräykseen lisättiin, että merkinnällä on osoitettu METSO- ohjelman mukainen Purontkon luonnonsuojelun alue. Ja että alueella tulee noudattaa luonnonsuojelun perustamispäätöksessä annettuja rauhoitusmääräyksiä (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella).
- luo-1- kaavamerkintään lisättiin kaavamääräykset: Merkinnällä on osoitettu EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) eliölajin (liito-orava) esiintymisalueet. Alueella mahdollisesti sijaitsevat lajin lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat luonnonsuojelun lain (49§) nojalla suojeltuja. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa, metsänhoidossa ja muussa maankäytössä on otettava huomioon liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen ja niitä suojaavan puuston sekä liito-oravan liikkumisen kannalta riittävän puuston säilyminen (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella).
- luo-2- kaavamerkintään lisättiin kaavamääräykset: Alueella sijaitsee mahdollisia metsälain ja /tai vesilain mukaisia suojeltavia luontotyyppisiä. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa, metsänhoidossa ja muussa maankäytössä on otettava huomioon alueella olevat ympäristöarvot (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella).
- MY- kaavamerkintään lisättiin kaavamääräys: Alueella sijaitsee mahdollisia metsälain ja /tai vesilain ja/tai luonnonsuojelun mukaisia suojeltavia luontotyyppisiä.
- Mitoitustaulukko laadittiin uudelleen lausunnon esitetyt parannusehdotukset huomioiden (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella).

- Kaavaselistukseen päivitettiin uuden tarkistetun maakuntakaavan ja maakuntaohjelman tiedot (Keski-Suomen liiton ja Keski-Suomen ELY- keskuksen lausuntojen perusteella)
- Kaavaselistukseen korjattiin ajantasaiset tiedot Ympäristöministeriön ohjeita (turkistarhaus) koskien (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella)
- Kaavaselistosta täydennettiin Puronotkon uuden luonnonsuojelualueen tietojen osalta (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella)
- Kaavaselistukseen korjattiin tiedot alueella esiintyvistä uhanalaisista lajeista, liito-oravan lisäksi harsosammal on uhanalainen, vaarantunut VU (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella)
- Selostuksen kappaleen 8.8 otsikko muutettiin muotoon Muut arvokkaat luontokohteet (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella)
- Kaavaselistuksen liitteeksi laadittiin kartta, jossa esitetään arvokkaat luontokohteet (Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella)
- Kaavan yleismääräysten 1. kappale muutettiin muotoon: Kaava-alue kuuluu kokonaisuudessaan Tikkakosken varalaskupaikan suojavyöhykkeeseen. Alueelle sijoituvista rakennushankkeista, joissa rakennuksen tai rakennelman korkeus on suurempi kuin 30 metriä pitää hankkeesta pyytää puolustusvoimien lausunto. Lentoteesteen muodostavista mastoista ja rakenteista on pyydettävä ilmailulain 1194/2009 mukainen lausunto Trafilta (Puolustusvoimien lausunnon perusteella).
- Kaavaselistuksen kohdan 11.15.5 tekstimuotoilua täsmennettiin (Puolustusvoimien lausunnon perusteella)
- Voimajohtoalueen läheisyyteen sijoittuvien rakentamisalueiden (AT) rajauksia täsmennettiin kauemmaksi johtoalueesta (Fingridin lausunnon perusteella).
- Kaavakartalle lisättiin Vihtavuoren sähköaseman suoja-alueen viivamerkintä (sv-1) 150 m etäisyydelle sähköaseman aidasta. sv-1- alueella määrätään, että sähköaseman vaarajännite tulee huomioida alueen yksityiskohtaisessa suunnittelussa, rakentamisessa ja muussa maankäytössä (Fingridin lausunnon perusteella).

Osayleiskaavaehdotus 2 (3.6.2019)

Suomen Turvallisuusverkko Oy:llä, Puolustusvoimilla, Fingrid Oyj:llä, Keski-Suomen pelastuslaitoksella, Keski-Suomen museolla ja Keski-Suomen liitolla ei ollut erityistä huomautettavaa 3.6.2019 päivätystä kaavaehdotuksesta. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) ilmoitti, että se ei anna lausuntoa, koska Tukes on antanut lausunnon samasta kaava- alueesta aiemmin ja lausunnossa mainitut asiat on huomioitu tässä uudessa kaavaehdotuksessa.

Lausuntojen perusteella kaavaehdotukseen (3.6.2019) tehtiin seuraavat muutokset:

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien lausunto

- Yleiskaavamääräysien 1. kappaletta muutettiin huomioiden voimassa oleva ilmailulaki (1194/2009 165 § > 864/2014 158 §) ja määräyksen viittaus Trafiin muutettiin ilmailulain 864/2014 158 §:n mukaisesti Liikenne- ja viestintävirastoksi.

Keski-Suomen ELY- keskuksen lausunto

- Turkistarhan alueen eteläpuolelle osoitetun asemakaavoitettavan työpaikka-alueen / kaupallisten palvelujen alueen (TP-1/K-1) kaavamääräyksiin lisättiin kaavamääräys; *Alueen asemakaavoituksessa tulee huomioida läheinen kotieläintalouden alue (ME-2, turkistarha). Alueen maankäyttö ei saa aiheuttaa turkistarhan oloihin vaikuttavaa ympäristöhäiriötä.*
- Turkistarhan alueen kaavamerkintä ME-1 (Kotieläintalouden alue) muutettiin kaavateknisesti ME-2- merkinnäksi.

- Ulkoilureitin (Metsoreitti) kaavamerkintä muutettiin ohjeellisen ulkoilurein merkinnäksi

11.2.2 Muistutukset

Osayleiskaavaehdotus (20.11.2017)

- Kaavaehdotukseen 20.11.2017 tehdyt muutokset Vihtavuoren tehtaiden suuronnettomuusriskin piiriin kuuluvalla konsultointivyöhykkeellä on esitetty selostuksen kohdassa 11.3.2 (Kaavaehdotusta on muutettu tältä osin Vihtavuoren tehtaiden muistutuksen ja Vihtavuoren tehtaiden/Tukesin laatiman selvityksen sekä viranomaisneuvottelun 27.3.2018 ja Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella)
- Kiinteistön 410-406-13-183 alueelle sijoittuva luo-2- alueen rajausta muutettiin Vihtavuoren lehdon luontokohteen tarkistusinventoinnin mukaiseksi ja kaavan aluevaraus muutettiin maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M) luo-2- alueita koskevilta osin. Kiinteistön 410-406-13-183 alue osoitettiin muilta osin teollisuus- ja varastoalueeksi (T).
- Kaava nimettiin uudelleen seuraavasti: Keski-Laukaan yleiskaavan pohjoisosa, Osa-alue1, Horonpohja-Piilopohja-Kuukkala
- Tilojen 410-406-13-167 ja 410-406-14-79 alueille kaavaehdotuksessa osoitetut asemakaavalla toteutettavaksi tarkoitetut teollisuusaluevaraukset (T) muutettiin maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi (M). Näiden tilojen alueet muutettiin mitoituksellisesti käsiteltäväksi kaavassa pääosin mitoitusalueina 2. Tilojen mitoitusalueen 2 asuinrakennusoikeus siirrettiin/osoitettiin tilan 410-406-14-79 eteläosaan AT- alueelle.
- Kaikki kaavaehdotuksessa osoitetut kokoojatien viivamerkinnyt muutettiin ohjeellisen kokoojatien merkinnöiksi.

Osayleiskaavaehdotus 2 (3.6.2019)

- Vihtavuoren tehtaiden muistutuksen ja 23.10.2019 viranomaisneuvottelun perusteella Horonpohjan alueen AT-alueille lisättiin kaavamerkintä (rasteri), joka tuo esille ne Horonpohjan kyläalueet (AT), joilla Vihtavuoren tehdasalueen toiminnasta saattaa aiheutua häiriötä. Kaavamerkintään liitettiin määräys, jonka mukaan näiden AT- alueiden rakennuspaikoilla tulee huomioida, että läheisen Vihtavuoren tehdasalueen toiminnasta saattaa aiheutua häiriötä. Ja, että asuinrakennusta koskevasta suunnittelutarveratkaisuhakemuksesta tulee pyytää Vihtavuoren tehdasalueen toimijoiden lausunto.
- Polkulantien ohjeellisen kokoojatien linjausta täsmennettiin vanhan tien mukaiseksi

MRA 32:n mukainen maanomistajien erilliskuuleminen

Nähtävillä olleeseen kaavaehdotukseen 3.6.2019 lausuntojen ja muistutusten perusteella tehtäväksi esitettävistä muutoksista kuultiin 10-11/2020 MRA 32§:n mukaisesti erikseen niitä maanomistajia, joita muutosesitykset koskevat. Tässä kuulemisessa jätettiin neljä uutta muistutusta, joiden perusteella kaavaehdotukseen tehtiin seuraavat muutokset:

- Osayleiskaavaehdotuksessa 2 osoitettua TP-1 / K-1- aluetta laajennettiin hieman rautatien viereisen alueen osalta.

- Osayleiskaavaehdotuksessa 2 tilalle 410-406-19-2 osoitettua uutta AT- alueen rakennuspaikkaa siirrettiin saman tilan alueella hieman pohjoisemmaksi rakentamiseen sopivammalle alueelle.

11.3 Kaavaprosessin aikana laadittujen selvitysten huomioiminen

11.3.1 Kaavaehdotuksen valmisteluvaiheessa laaditut selvitykset

Suunnittelualueelle on laadittu luonnosvaiheen nähtävillä olon jälkeen kaava-alueen koskeva liikenne- ja meluselvitykset, joiden perusteella kaavaratkaisua on täsmennetty. Meluselvityksellä on ollut vaikutusta myös rakentamisalueiden sijoittamiseen sekä mitoitusvyöhykkeiden muodostumiseen ja sitä kautta rakennuspaikkojen lukumäärään. Liikenneselvityksen perusteella ovat tarkentuneet myös suunnittelualan ohjeelliset liikenneväylät sekä kevyen liikenteen merkinnät, joiden merkintätekniikkaa on täsmennetty.

Suunnittelualueelle on laadittu luontoselvityksen päivitys, jolta osin luontoarvojen huomioimista on täsmennetty. Kaavaehdotukseen on luontokohteina osoitettu kaikki luontoselvityksen päivityksessä huomioitavat arvokkaat luontokohteet. Selvitykseen perustuen on kaavasta poistettu myös kaavaluonnoksessa ollut Sikomäen laaja liito-oravaesiintymä. Tältä osin myös MY-aluevarausta (maa- ja metsätaloustalouden alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja) on supistettu.

11.3.2 Kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen laaditut selvitykset

Kaavaehdotuksesta järjestettiin viranomaisneuvottelu 27.3.2018, jossa sovittiin yksityiskohtaisen selvityksen laatimisesta koskien Vihtavuoren tehtaiden toiminnasta aiheutuvia suoja-alueita. Vihtavuoren tehtaiden ja Tukesin laatima selvitys on valmistunut 25.9.2018. Selvityksessä on määritetty varoetäisyydet eri suojattaviin kohteisiin huomioiden mm. alueella varastoitavat räjähteet sekä alueella valmistettavat, käytettävät ja varastoitavat kemikaalit (kemikaalipäästövaara). Suojattavat kohteet on jaettu selvityksessä luokkiin A, B, C, D, E). Nammo Vihtavuori Oy täydensi selvitystä 31.8.2020 uudesta varastorakennuksesta mahdollisesti osayleiskaavaehdotukseen 3.6.2019 aiheutuvien vaikutusten selvittämiseksi. Lisäselvityksen mukaan kyseisellä uudella räjähdevarastolla ei ole vaikutusta osayleiskaavaehdotuksen 3.6.2019 kaavaratkaisuun.

Kaavan mitoitusperusteita ja kaavaratkaisua muutettiin Vihtavuoren tehtaiden ja Tukesin laatiman selvityksen perusteella seuraavasti:

- Uuden selvityksen mukaiselle suojavyöhykkeelle C jäävät kaava-alueen osat muutettiin mitoituksellisesti 0- mitoituksen alueiksi, koska suojavyöhykkeen (C) alueelle ei ole selvityksen mukaan mahdollista sijoittaa yksittäisiä asuttuja rakennuksia
- Vihtavuoren tehtaiden omistamien kiinteistöjen alueet muutettiin 0- mitoituksen alueiksi
- Kaavaehdotuksessa asemakaavoitettavaksi tarkoitettu ja teollisuusalueeksi osoitettu Vihtavuoren tehtaiden itäpuolinen rakentamaton alue muutettiin yksityisessä omistuksessa olevien kiinteistöjen osalta M- alueiksi ja näiden kiinteistöjen alueita käsitellään kaavassa mitoitusalueina 2. Kyseisen alueen asuinrakennusoikeus siirrettiin yhdelle saman maanomistajan kiinteistölle mahdollisimman kauaksi Vihtavuoren tehtaiden alueesta

- Kaava-aluetta supistettiin osalla Horonpohjan aluetta siten, että yksityisten omistamien kiinteistöjen mitoittava pinta-ala pieneni ja yksityisille kiinteistöille tulee osoitettavaksi kaavassa ainoastaan yleiskaavan kohtuullisuuden ja maanomistajien tasapuolisen kohtelun mukainen vähimmäismäärä uusia asuinrakennuspaikkoja
- Kaavaehdotuksen M-, MY-, MA ja SL-1- alueiden asuinrakennusoikeus siirrettiin ja osoitettiin AT- alueille uusina asuinrakennuspaikoina kaavan selvyuden ja havainnollisuuden parantamiseksi
- M-1- alueiden asuinrakennusoikeus osoitettiin AT- alueille uusina asuinrakennuspaikoina kaavan selvyuden ja havainnollisuuden parantamiseksi, kun rakennusoikeuden osoittaminen on kiinteistö- ja maanomistusolojen puolesta mahdollista. Ne M-1- alueet, joiden rakennusoikeus siirrettiin ja osoitettiin AT- alueille, muutettiin M- alueiksi.
- Vihtavuoren tehtaiden eteläpuoliselle kaava-alueelle jäävät M-1- alueet rajattiin mahdollisimman kauaksi Vihtavuoren tehdasalueista, kuitenkin siten, että M-1- alueille mitoitetut asuinrakennuspaikat voidaan kiinteistökohtaisesti toteuttaa.
- Selvitettiin Vihtavuoren tehtaiden ympäristön kiinteistöjen asuinrakennusoikeuksien siirtomahdollisuudet ja asuinrakennusoikeus ohjattiin kiinteistö- ja maanomistusolot huomioiden mahdollisimman kauaksi tehdasalueista
- Kaavakartalle lisättiin Vihtavuoren tehtaiden ja Tukesin laatimassa selvityksessä esitettyjen suoja-alueiden A ja B rajaukset sv/A- ja sv/B- viivamerkinnoin. Ja kaavalla määrätään, että kullekin vyöhykkeelle ei saa sijoittaa selvityksen mukaisia suojattavia kohteita/toimintoja.
- Kaavaehdotuksessa asemakaavoitettavaksi tarkoitettu ja teollisuusalueeksi osoitettu Vihtavuoren tehtaiden itäpuolinen rakentamaton alue muutettiin Vihtavuoren tehtaiden omistaman kiinteistön alueella sijaitsevan arvokkaan luontokohteen (luo-2) osalta M- alueeksi
- Kaava-alue rajattiin kaavateknisesti Vihtavuoren tehtaiden itäpuolisella alueella uudelleen siten, että kaavaehdotuksessa osittain T- alueeksi osoitettu Vihtavuoren tehtaiden jo rakentunut tehdasalue jää kaavan ulkopuolelle

Vihtavuoren lehdon alueelle on tehty luontokohteen tarkistusinventointi ja Leppäveden asemakaavan muutosta ja laajennusta varten on laadittu luontoselvitys ja liito-oravainventointi.

Vihtavuoren lehtoalueen luo-2- rajaus täsmennettiin tarkistusinventoinnin rajauksen mukaiseksi ja osana Vihtavuoren tehdasalueen itäpuolisten alueiden kaavaratkaisun muutosta, yleiskaavan aluevaraus muutettiin teollisuus- ja varastoalueesta maa- ja metsätalousvalaiseksi alueeksi Vihtavuoren lehtoa koskevilta osin. Leppäveden asemakaavan muutoksen ja laajennuksen liito-oravaininventoinnissa esitetty liito-oravan reviiri sekä lisääntymis- ja levähdyspaikkojen alue (Korpela) lisättiin yleiskaavakartalle luo-1- viivamerkinillä ja yleiskaavan aluevaraus muutettiin ko. alueen osalta lähivirkistysalueeksi (AP-1 > VL).

11.4 Mitoitus

Keski-Laukaan yleiskaavan pohjoisosan osa-alue I:n yleiskaavan mitoituksen lähtökohdaksi on otettu arvioitu väestömäärän kasvu. Suunnittelualue on määritelty Leppäveden ja Vihtavuoren taajamien laajenemissuunnaksi sekä maakuntakaavan, Jyväskylän seudun, että Laukaan kunnan rakennemallien perusteella. Yleiskaavalla on osoitettu rakentamisalueita yhteensä noin 1400 asukkaalle. Tästä suurin osa, noin 1000 – 1100 asukasta, tulee sijoittumaan yleiskaava-alueen eteläisimpään osaan asemakaavoitettavalle alueelle. Tämä asemakaavoitettavaksi tarkoitettu alue sijaitsee Leppäveden taajaman pohjoispuolella seututien 638 molemmin puolin.

Asemakaavoitettavan alueen asukasarvio perustuu 60 prosentin aluetehokkuuteen, tonttikoon ollessa keskimäärin noin 1500 m². Pientalovaltaisen asutusalueen lisäksi asemakaavoitettavaksi alueeksi on osoitettu työpaikka-alueita, teollisuusalueita sekä kaupallisten palvelujen alue. Myös Vihtavuoren taajaman läheinen teollisuusalue on tarkoitus suunnitella asemakaavalla tarkemmin yleiskaavan valmistamisen jälkeen.

Kaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteiden mukaisesti ei- asemakaavoitettaville rakentamisalueille (AT, M-1) on määritetty yhteensä 54 uuden asuinrakennuspaikan rakennusoikeus. Uusista asuinrakennuspaikoista 51 on osoitettu tilakohtaisesti kaavan AT- alueille. Kaavan M-1- alueella on kolmen asuinrakennuspaikan rakennusoikeus. M-1- alueen rakennuspaikkoja ei ole esitetty kaavakartalla. Uusien asuinrakennuspaikkojen lisäksi kaava-alueen ei-asekaavoitettavalla alueella sijaitsee 45 vanhaa asuinrakennuspaikkaa (AT- alueilla) sekä yksi turkistarhan alue.

11.5 Yleisperusteet

Osayleiskaava on laadittu kaavan tavoitteiden ja mitoitusperiaatteiden mukaisesti. Yleiskaava on luonteeltaan yleispiirteinen aluevarausyleiskaava, joka kuitenkin ohjaa varsin tarkasti alueen tulevaa rakentamista ja muuta maankäyttöä. Yleiskaavassa on huomioitu alueen ja ympäristön ominais- ja erityispiirteet sekä erityisarvot perustuen kaavoitusta varten laadittuihin selvityksiin.

Yleiskaavan rakentamisalueiden osoittaminen perustuu olemassa olevan rakentamistilanteen toteamiseen, kaavaa varten laadittujen yhtenäisten suunnittelu- ja mitoitusperiaatteiden toteuttamiseen sekä kaavan tavoitteisiin. Yleiskaavalla osoitetut rakentamisalueet voidaan jakaa asemakaavalla toteutettaviin tehokkaamman rakentamisen alueisiin ja maaseutumaisina säilyviin ei-asekaavoitettaviin rakentamisalueisiin.

Asemakaavoitettavien pientalovaltaisen asuntoalueiden (AP-1) osalta rakennuspaikat ja alueen tarkempi maankäyttö määräytyy asemakaavavaiheessa. Yleiskaavan laatimisessa on huomioitu Leppäveden taajaman laajenemistarve. Uudet asemakaavalla toteutettavat pientalorakentamisen alueet (AP-1) sijoittuvat Leppäveden taajaman pohjoispuolelle tukeutuen taajaman nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen. Yleiskaavalla on osoitettu myös seututien 638 pohjoispuolelle merkittävä uusi asemakaavalla toteutettava pientalorakentamisen alue (AP-1). Asemakaavalla toteutettavat pientaloalueet mahdollistavat rakentamisalueiden hallitun laajenemisen.

Yleiskaavan ei-asekaavoitettaville alueille on erikseen määritetty tiiviimmän kyläasutuksen alueet ja ei-asekaavoitettavien alueiden asuinrakennusoikeus on pääosin ohjattu yleiskaavan kyläalueille (AT). Uudet AT- alueet tukeutuvat pääosin alueen vanhaan kylärakenteeseen. AT- alueilta muodostuva ja AT- alueille siirretty asuinrakennusoikeus on osoitettu uusina asuinrakennuspaikkoina kaavakartalla. Niiden kiinteistöjen alueet, joilta kaavan mitoitusperusteen mukaista asuinrakennusoikeutta ei ole ollut mahdollista sijoittaa kaavan kyläalueille, on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi (M-1). M-1- alueet on tarkoitettu myös haja-asutusluonteiseen rakentamiseen. AT- ja M-1- alueiden rakennuspaikkojen yksityiskohtainen sijoittuminen ratkaistaan suunnittelutarveratkaisun yhteydessä, jolloin tutkitaan edellytykset rakennuspaikan muodostamiselle.

AT- alueet on pyritty osoittamaan siten, että rakentaminen sijoittuu nykyisen rakennuskannan yhteyteen täydennysrakentamisen luonteisesti, jolloin tuetaan

alueiden elinvoimaisuutta ja tiivistetään kylärakennetta. AT- alueiden määrittelyssä ja uusien asuinrakennuspaikkojen osoittamisessa on huomioitu liikenneyhteyksien luonteva järjestäminen kaavan liikenneselvitykseen perustuen sekä rakennuspaikkojen soveltuvuus rakentamiseen mm. luonnonarvojen, ympäristön viihtyisyyden, ympäristöhäiriöiden sekä maaperän kannalta. Mahdollisuuksien mukaan uudet rakennuspaikat on sijoitettu olemassa olevaan tiestöön tukeutuen. AT- alueiden uudet asuinrakennuspaikat tiivistävät ja laajentavat hallitusti Horonpohja-Piilopohja-Kuukkalan alueiden nykyistä kylärakennetta.

Osayleiskaavalla osoitetut uudet teollisuusrakentamisalueet keskittyvät Leppäveden taajaman pohjoispuoliselle alueelle. Näillä teollisuusalueilla (TY-1) ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Alueet ovat osittain vanhoja maainesten ottoalueita. TY-1- alueet tullaan suunnittelemaan tarkemmin asemakaavalla. Vihtavuoren tehdasalueen ja rautatiealueen väliin on lisäksi osoitettu osittain rakentunut alue teollisuus- ja varastoalueeksi (T).

Työpaikka-alueet sekä kaupallisten palvelujen alueet (TP-1 ja TP-1/K-1) sijoittuvat Tikkakoskelle vievän seututie 638 pohjoispuolelle. Myös näiden alueiden maankäyttö tullaan suunnittelemaan tarkemmin asemakaavalla.

Liikenneyhteyksien osalta kaavan maankäyttöratkaisut tukeutuvat yleiskaavaa varten laadittuun liikenneselvitykseen. Liikenneselvitys tukeutuu pitkälti olemassa oleviin liikennejärjestelyihin, seututeihin 637 (Jyväskylätie) ja 638 (Kuukanpääntie) sekä Leppäveden ja Vihtavuoren taajama-alueen tiestöön. Osayleiskaavalla on alueen kokoojatiestön rakentamista ohjaava vaikutus osayleiskaavaan laadittuihin yleispiirteisiin selvityksiin perustuen, mutta kaavassa osoitetut ohjeelliset kokoojatie merkinnät eivät kuitenkaan määritä sitovasti kokoojateiden linjauksia.

Yleiskaavassa on huomioitu liikenneselvityksen mukaisesti alueen sisäistä käyttöä palveleva kokoojaluokan tiestö. Kaava-alueelle osoitetaan uusi ohjeellinen kokoojatie, jota kautta pyritään ohjaamaan alueen liikenne joko Vihtavuorentien tai Kuukanpääntien alikulun kautta Jyväskylätielle. Tällöin näiden alikulujen välillä olevia liittymiä ja rautatien tasoristeyksiä voidaan mahdollisesti karsia liikenneturvallisuuden edistämiseksi. Myös kaava-alueella sijaitsevien olemassa olevien rakennuspaikkojen liikennejärjestelyissä on huomioitu mahdollinen tasoristeyksien poistuminen ja kulku vanhoille rakennuspaikoille on osoitettu ohjeellisesti liikenneselvityksessä esitettyjä kokoojateitä pitkin. Näin yleiskaavalla on osaltaan pyritty edistämään ja parantamaan kaava-alueen ajoneuvoliikenteen turvallisuutta, mutta myös kevyenliikenteen turvallisuutta osoittamalla alueelle ohjeelliset kevyenliikenteen yhteydet liikenneselvitykseen perustuen.

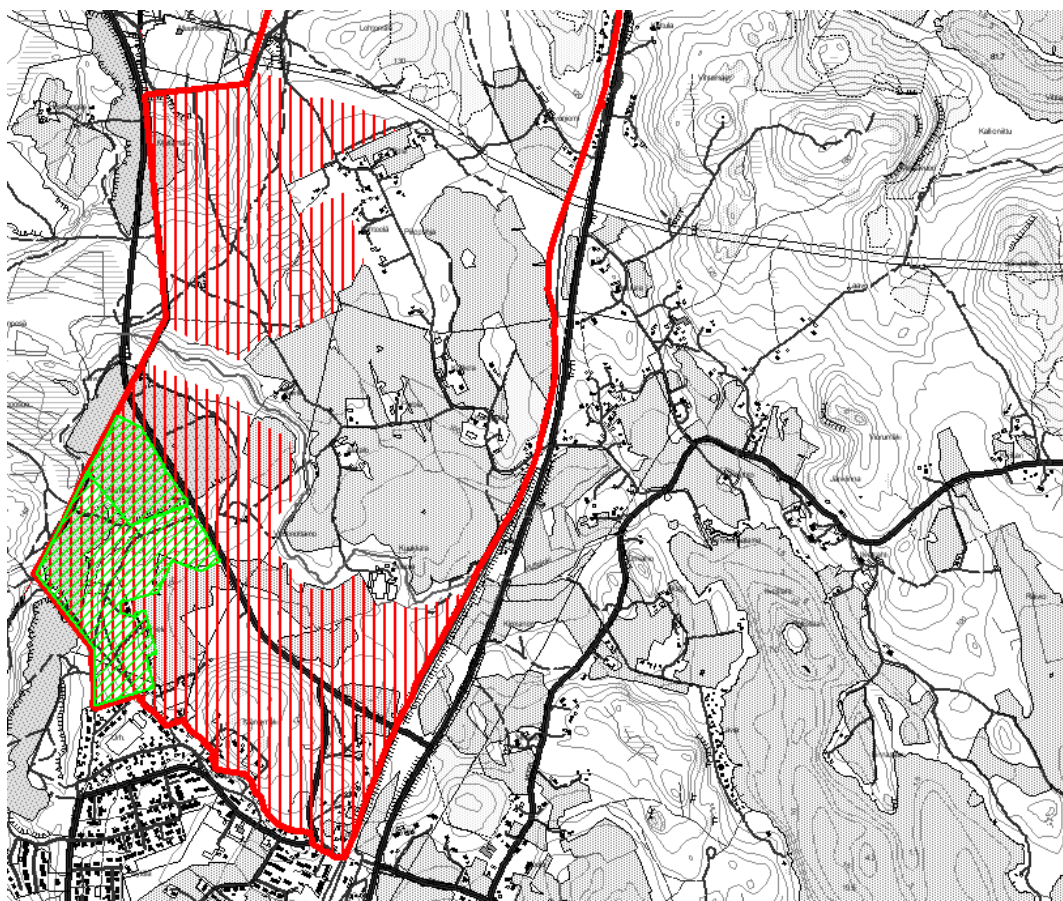
Yleiskaava edistää alueen luonnonympäristön ja rakennetun ympäristön arvokkaiden ominaispiirteiden säilymistä. Kaava turvaa alueen keskeisimpien virkistysalueiden ja virkistysyhteyksien, kuten Metso-reitin, säilymisen ja huomioi virkistysyhteyksien kehittämistarpeita. Alueelle jää edelleen myös laajoja jokamiehenoikeudella tapahtuvaan liikkumiseen sopivia maa- ja metsätalousvaltaisia alueita.

11.6 Kokonaisrakenne

Yleiskaavalla on osoitettu aluevarauksia seuraavasti:

Aluevaraus	Pinta-ala (ha)
Pientalovaltainen asuinalue (AP-1) asemakaavoitettava	74,86
Kyläalue (AT)	80,74

Maisemallisesti arvokas peltoalue (MA)	66,00
Maa- ja metsätalousvaltainen alue (M)	193,30
Maa- ja metsätalousvaltainen alue (M-1)	18,57
Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY)	30,79
Maa- ja metsätalousvaltainen alue (M-2) asemakaavoitettava	19,14
Lähivirkistysalue (VL) asemakaavoitettava	19,19
Suojaviheralue (EV), mahdollisesti asemakaavoitettava	9,66
Kotieläintalouden alue (ME-2)	3,65
Työpaikka-alue (TP-1) asemakaavoitettava	65,10
Työpaikka-alue / Kaupallisten palvelujen alue (TP-1/K-1) asemakaavoitettava	11,83
Teollisuus- ja varastoalue (T)	4,48
Teollisuusalue, jolle ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY-1) asemakaavoitettava	23,93
Yhdyskuntateknisen huollon alue (ET) osin asemakaavoitettava	2,51
Rautatieliikenteen alue (LR)	11,1
Luonnonsuojelualue (SL-1)	4,23
YHTEENSÄ	639,08

Kuva 34. Yleiskaavalla osoitetut asemakaavoitettavaksi määrätyt alueet on merkitty kuvaan punaisella pystyrasterilla ja jo asemakaavoitetut alueet vihreällä.

11.7 Rakentamisalueet

Pääosa asutuksen kasvusta ohjataan uusille rakentamisalueille, joiden maankäyttö tullaan suunnittelemaan asemakaavalla tarkemmin. Asemakaavalla toteutetaan myös alueelle osoitettujen teollisuus- ja työpaikka-alueiden yksityiskohtainen maankäyttö, kuten myös alueelle osoitetut kaupallisten palvelujen alueet. Asemakaavoitettaviin alueisiin kuuluvat rakentamisalueista aluevarauksin AP-1, TP-1/K-1, TP-1 ja TY-1 kaavassa osoitetut alueet.

Muilla kuin asemakaavoitettavilla alueilla kaavaa käytetään suunnittelutarveratkaisun myöntämisen perusteena. Alueelta on haettu selkeät kylämäiset vyöhykkeet, joilla rakentaminen voi olla paikoin tavanomaista haja-asutusmaista rakentamista tiiviimpääkin. Tällaisia alueita ovat Piilopohja-Kuukkalan alue sekä Horonpohjan kylämäiset alueet. Kylämäisillä alueilla, kuten myös niiden ulkopuolisilla haja-asutusalueilla, rakennusoikeuden määrä on laskettu kiinteistökohtaisesti pinta-alaan perustuen. Tilakohtainen asuinrakennusoikeus on ohjattu pääosin kaavan AT-alueille, jossa rakentaminen voi olla tavanomaista maaseutumaista rakentamista tiiviimpää. Lisäksi kaavan M-1 alueella on sallittu haja-asutusluonteinen rakentaminen. Kaavan mukaisilta M-, MY-, MA- sekä SL-1 -alueilta rakennusoikeus on kiinteistökohtaisesti siirretty rakentamisen salliville AT- ja M-1 -alueille.

Yleiskaavalla on osoitettu 64 vanhaa asuinrakennuspaikkaa, joihin kuuluvat sekä erillispientalot että maatilan talouskeskukset. Vanhoista asuinrakennuspaikoista 44 sijaitsee AT- alueilla ja 20 asemakaavoitettavilla pientalovaltaisilla asuntoalueilla (AP-1). Yleiskaavalla on osoitettu 51 uutta asuinrakennuspaikkaa yleiskaavan kyläalueille (AT). Myös haja-asutusluonteiseen rakentamiseen tarkoitetuilla M-1-alueilla on lisäksi kolmen asuinrakennuspaikan rakennusoikeus.

11.7.1 Asuntoalueet

Asuinaluevarausten osoittamisen lähtökohtana on ollut, että kaikki uusi asuminen tulee sijoittumaan pientaloihin (omakotitalot, paritalot ja rivitalot).

Pientalovaltainen asuntoalue (AP-1)

AP-1- alueet on tarkoitettu asemakaavoitettaviksi.

AP-1- alueiden rakentamisesta pääosa sijoittuu pientaloihin. Alueille saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia lähipalveluita ja virkistysalueita sekä sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja.

Uudet asemakaavalla toteutettavat pientalorakentamisen alueet (AP-1) sijoittuvat Leppäveden taajaman pohjoispuolelle tukeutuen taajaman nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen. Yleiskaavalla on osoitettu myös seututien 638 pohjoispuolelle merkittävä uusi asemakaavalla toteutettava pientalorakentamisen alue (AP-1).

AP-1 -alueille sijoittuu kaksikymmentä vanhaa asuinrakennuspaikkaa, muuten alueet ovat rakentumattomia. AP-1 -alueita on osoitettu kaavassa yhteensä 74,86 ha.

Kyläalue (AT)

AT- alueet varataan kyläasukukselle, asukkaiden tarvitsemille palvelu- ja työtiloille sekä maataloutta ja sen liitännäiselinkeinoja palveleville rakennuksille. Uudis- ja korjausrakentaminen on sovitettava maisemaan ja kyläkuvaan. Alueella on sallittua asuinrakennusten rakentaminen, täydennys- ja korjausrakentaminen sekä maatilatalouteen liittyvä rakentaminen. Alueelle saa sijoittaa myös sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja.

AT- alueiden rakennuspaikka tulee vesihuollon vahvistetulla toiminta-alueella liittää keskitettyyn vesi- ja viemäriverkkoon, jossa rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 2000 m². Muutoin rakennuspaikan pinta-alan tulee olla 5000 m². Rakennukset voivat olla enintään kaksiasuntoisia. Uusien rakennuspaikkojen rakennuspaikkakohtainen rakennusoikeus on enintään 350 k-m².

Maatilojen talouskeskusten alueen rakennuspaikalle saa rakentaa maataloutta tai sen liitännäiselinkeinoja palvelevia rakennuksia. Rakennuspaikalle saa rakentaa enintään kaksi asuinrakennusta samaan pihapiiriin. Rakennuspaikan asuinkerrosala saa olla yhteensä enintään 600 k-m².

AT- alueiden rakennusoikeus on määritetty yleiskaavan mitoitusperusteen mukaisesti emätila- ja tilakohtaisesti. Mitoitusalueilta 1 (AT- alueilta) muodostuva asuinrakennusoikeus ja mitoitusalueilta 2 AT- alueille siirretty asuinrakennusoikeus on osoitettu uusina asuinrakennuspaikkoina kolmio-merkinnällä kaavakartalla. Vanhat asuinrakennuspaikat on osoitettu punaisella umpinaisella ympyrä-merkinnällä. Yleiskaavalla on osoitettu AT- alueille yhteensä 44 vanhaa asuinrakennuspaikkaa ja 51 uutta asuinrakennuspaikkaa. AT- alueiden rakennuspaikkojen yksityiskohtainen sijoittuminen ratkaistaan suunnittelutarveratkaisun yhteydessä, jolloin tutkitaan edellytykset rakennuspaikan muodostamiselle.

AT- alueet sijaitsevat Piilopohja-Kuukkalan alueella sekä Horonpohjan alueella. AT- aluevaraukset perustuvat lähinnä jo toteutuneeseen rakentamistilanteeseen sekä kyläalueiden mahdollisiin laajenemisalueisiin. AT- alueiden määrittelyssä ja uusien asuinrakennuspaikkojen osoittamisessa on huomioitu mm. maanomistajien toiveet, maasto-olosuhteet, liikenneyhteyksien järjestämismahdollisuudet, luontoarvot, ympäristön viihtyisyys, raide- ja ajoneuvoliikenteen melualueet, turkistarhan hajuhaitta sekä Vihtavuoren tehtaiden suojavyöhykkeet.

AT- alueet on pyritty osoittamaan siten, että rakentaminen sijoittuu nykyisen rakennuskannan yhteyteen täydennysrakentamisen luonteisesti, jolloin tuetaan alueiden elinvoimaisuutta ja tiivistetään kylärakennetta. Mahdollisuuksien mukaan uudet rakennuspaikat on sijoitettu olemassa olevaan tiestöön tukeutuen. AT- alueiden uudet asuinrakennuspaikat tiivistävät ja laajentavat hallitusti Horonpohja-Piilopohja-Kuukkalan alueiden nykyistä kylärakennetta.

Yleiskaavoituksen lähtökohtana on ollut, että AT- alueita ei tulla asemakaavoittamaan lähivuosina. Rakennuslupia ei kuitenkaan voida myöntää suoraan kaavan perusteella, vaan yleiskaava ohjaa suunnittelutarvelupamenettelyä. Kaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteen mukainen emätila- ja kiinteistökohtainen mitoitus- ja rakennusoikeuslaskelma on esitetty liitteen 1 taulukossa. Näitä laskelmia käytetään suunnittelutarveratkaisujen pohjana.

11.7.2 Teollisuus- ja työpaikka-alueet sekä kaupallisten palvelujen alueet

Teollisuus- ja varastoalue (T)

Teollisuus- ja varastoalueena (T) on osoitettu Vihtavuoren tehdasalueen itäpuolelle jo osittain rakentunut teollisuusalue. T- alueen pinta-ala on 4,48 ha. Aluetta ei ole tarkoitus asemakaavoittaa.

Teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY-1)

TY-1- alueet on tarkoitettu asemakaavoitettaviksi.

TY-1- alueet on tarkoitettu teollisuus- ja varastotoiminnalle, joka ei aiheuta ilman tai pohjaveden pilaantumista, ja josta ei aiheudu melua tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja.

TY-1- alueita on osoitettu Leppäveden taajaman pohjoispuoliselle alueelle. Alueet ovat osittain vanhoja maa-ainesten ottoalueita. TY-1 –alueella sijaitsee jo asemakaavoitettu Sorajyvän asemakaava-alue ja kunta on ryhtynyt valmistelamaan myös muiden TY-1- alueiden asemakaavoitusta (Leppäveden asemakaavan muutos ja laajennus).

TY-1- alueita on yhteensä 23,93 ha.

Työpaikka-alue (TP-1)

TP-1- alueet on tarkoitettu asemakaavoitettaviksi.

TP-1- alueet on varattu logistiikkayrityksiä, toimisto- ja palvelutyöpaikkoja, ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta teollisuutta ja siihen liittyvää myymälätilaa sekä varastointia varten.

Työpaikka-alueet (TP-1) sijoittuvat liikenteellisesti edullisesti Tikkakoskelle vievän seututie 638 pohjoispuolelle.

TP-1- alueita on yhteensä 65,10 ha.

Työpaikka-alue / kaupallisten palvelujen alue (TP-1/K-1)

TP-1/K-1- alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

Alue on varattu logistiikkayrityksiä, toimisto- ja palvelutyöpaikkoja, ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta teollisuutta ja siihen liittyvää myymälätilaa, varastointia sekä kaupallisten palvelujen rakennuksia varten.

TP-1/K-1- alueen asemakaavoituksessa tulee huomioida läheinen kotieläintalouden alue (ME-2, turkistarha). Alueen maankäyttö ei saa aiheuttaa turkistarhan oloihin vaikuttavaa ympäristöhäiriötä.

Yhdistetty työpaikka-alue sekä kaupallisten palvelujen alue on osoitettu liikenteellisesti edullisesti Tikkakoskelle vievän seututien 638 pohjoispuolelle. Alue sijaitsee myös lähellä seututietä 637 ja Leppäveden taajamaa.

TP-1/K-1- alueen pinta-ala on 11,83 ha.

11.7.3 Kotieläintalouden yksikkö

Multaosan notkossa Piilopohjan peltoalueen eteläpuolella sijaitsevan vanhan turkistarhan alue on osoitettu kotieläintalouden alueena (ME-2). Yleiskaavalla

määrätään, että alueelle ei saa sijoittaa kotieläintalouden suuryksikköä. Ja että kotieläintuotannosta johtuen alueen ympäristössä voi esiintyä ajoittaista merkittävää hajuhaittaa.

Yleiskaava huomioi turkistalouden elinkeinona ja ohjaa toiminnan jatkoa ympäristölupiin perustuen nykytilanteen mukaisesti siten, että alueelle ei muodostu kotieläintalouden suuryksikköä.

11.8 Liikennealueet ja –yhteydet

Välittömästi kaava-alueen itäpuolella kulkee Jyväskylä – Äänekoski –rautatie, joka ei kuulu kaava-alueeseen. Vihtavuoren-Horonpohjan alueella rautatien länsipuolella sijaitsee kaava-alueeseen kuuluvaa Väyläviraston hallinnoima rautatiealuetta, joka on osoitettu yleiskaavassa **rautatieliikenteen alueena (LR)**. LR- alueen pinta-ala on 11,1 ha.

Kaava-alueen halki kulkee itä-länsisuuntainen seututie 638 (Kuukanpääntie) Tikkakoskelle. Lisäksi välittömästi kaava-alueen itäpuolella kulkee seututie 637 (Jyväskylältä Laukaaseen). Vihtavuori-Horonpohjan alueella kulkeva Ruutitehtaan tie toimii alueen pohjoisosan pääliikenneväylänä. Seututie 638 (Kuukanpääntie), Ruutitehtaan tie sekä alueen sisäiset kokoojaluokan tiet on kuvattu yleiskaavassa viivamerkinnoin, jolloin kuvataan ainoastaan tieluokka eikä määrätä tiealueiden laajuutta. Yleiskaavan sisäiset kokoojatiemerkinnot ovat ohjeellisia eikä yleispiirteisellä yleiskaavalla ohjata sitovasti alueen tulevia liikennejärjestelyjä.

11.9 Yhdyskuntateknisen huollon alueet

Suunnittelualueella sijaitsee kaksi Laukaan kunnan omistamaa vedenottamo. Nämä vedenottamot on merkitty kaavaan **yhdyskuntateknisen huollon alueina (ET)**. Sikosuon vedenottamo sijaitsee kaavan luoteisosassa kahden eri aluevarauksen alueella. Leppäveden (Aholan) vedenottamon alue on mahdollista suunnitella tarkemmin asemakaavalla, sillä vedenottamo sijaitsee Multajoen notkossa välittömästi asemakaavoitettavien alueiden vieressä.

11.10 Virkistysalueet ja –yhteydet sekä suojaviheralueet

Kaava-alueen maankäyttö on suunniteltu siten, että jokamiehenoikeuteen perustuva virkistyskäyttö mm. riittävien yhtenäisten metsätalousalueiden avulla toteutuu. Lisäksi huomioidaan riittävien yleiseen käyttöön tarkoitettujen virkistysalueiden ja –yhteyksien osoittaminen sekä niiden kytkeytyminen oleviin ulkoilu- ja kevyen liikenteen reitteihin sekä virkistysalueisiin.

Mäntymäen pohjoispuoleinen alue on osoitettu yleiskaavassa **lähivirkistysalueena (VL)**. Tämän alueen tarkempi maankäyttö ja aluerajaukset tullaan suunnittelemaan asemakaavalla. Mäntymäen pohjoispuoliseen aluekokonaisuuteen liittyvä seututien 638 viereinen alue on osoitettu suojaviheralueeksi (**EV**). Suojaviheralueen rajausta noudattaa pääpiirteissään ajoneuvoliikenteen melualueen rajausta. VL- alueen pinta-ala on 19,19 ha ja EV- alueen 9,66 ha.

Metsoreitti on merkitty kaavakarttaan ohjeellisella ulkoilureittimerkinällä. Metso-reitti on merkittävä seudullinen ulkoilureitti. Metsoreitti kulkee osin asemakaavoitettavalla M-2 –alueella, osin pohjoisempana maa- ja metsätalousalueilla (M, M-1), sekä maa- ja metsätalousalueella, jossa on ympäristöarvoja (MY). Vihtavuorten tehdasalueen läheisyydessä Metso-reitti kulkee teollisuus- ja varastoalueen (T) reunassa sekä rautatieliikenteen alueella. Metso-reitti muodostaa talvisin valaistun latupohjan osana laajempaa latuverkkoa.

11.11 Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet

Pääosa taajama-alueiden sekä kylämäisen asutuksen ulkopuolista alueista on osoitettu yleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi. Erityisesti yleiskaava-alueen pohjoisosa säilyy nykyisen maankäytön mukaisesti laajasti maa- ja metsätalousvaltaisina alueina. Nämä alueet ovat rakentamattomia ja pääosin maa- ja metsätaloustaloustaloudessa. Näillä alueilla on metsien lisäksi myös jonkin verran peltoja.

Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet (M)

M- alueet on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen.

M- alueiden metsänkäsittelyä ohjaa metsälaki (1093/1996) ja sen talousmetsiä koskevat säännökset.

MRL 43.2 §:n perusteella määrätään, että alueella saa rakentaa vain maa- ja metsätaloutta palvelevia rakennuksia ja rakennelmia. Alueen muu rakennusoikeus on tilakohtaisesti siirretty rakentamisen sallivalle AT ja/tai M-1 alueelle.

M- alueiden pinta-ala on yhteensä 193,30 ha.

Maa- ja metsätalousvaltainen alue (M-1)

M-1- alue on pääasiassa tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen sekä haja-asutusluoteiseen rakentamiseen.

M-1- alueen metsänkäsittelyä ohjaa metsälaki (1093/1996) ja sen talousmetsiä koskevat säännökset.

Yleiskaavalla määrätään, että M-1- alueelle sijoittuva rakennuspaikka tulee vesihuollon vahvistetulla toiminta-alueella liittämään keskitettyyn vesi- ja viemäriverkkoon, jossa rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 2000 m². Muutoin rakennuspaikan pinta-alan tulee olla 5000 m². Rakennukset voivat olla enintään kaksitasuntoisia.

M-1- alueen mahdollinen asuinrakennusoikeus on osoitettu tilakohtaisesti, vuoden 2017 kiinteistörajajien mukaisesti, kaavaselostuksen liitteessä 1.

Yleiskaavalla osoitetulla M-1- alueella on kolmen asuinrakennuspaikan rakennusoikeus. M-1- alueen rakennuspaikkoja ei ole esitetty kaavakartalla. Mitoituksen mukaisen rakennuspaikan muodostaminen edellyttää suunnittelutarveratkaisua.

M-1- alueen pinta-ala on 18,57 ha.

Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet (M-2)

M-2- alueet on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueet on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen.

Yleiskaavalla osoitetut M-2- alueet liittyvät laajempiin asemakaavoitettaviksi tarkoitettuihin aluekokonaisuuksiin. M-2 -alueista toinen sijoittuu Multamäen itäpuolelle työpaikka-alueen ja pientalovaltaisen asuinalueen väliin, toinen turkistarhan lähiympäristöön. Multamäen itäpuolen M-2-alueella kulkee maakuntaura, Metso-reitti.

M-2- alueiden pinta-ala on yhteensä 19,14 ha.

Maisemallisesti arvokkaat peltoalueet (MA)

MA- alueet on tarkoitettu pääasiassa maatalouden harjoittamiseen. Alueilla sallitaan maatalouteen liittyvä rakentaminen. Alueet tulisi mahdollisuuksien mukaan säilyttää keskeisiltä osin avoimena ja viljelykäytössä.

MRL 43.2 §:n perusteella määrätään, että alueella saa rakentaa vain maa- ja metsätaloutta palvelevia rakennuksia ja rakennelmia. Alueen muu rakennusoikeus on tilakohtaisesti siirretty rakentamisen sallivalle AT ja/tai M-1 alueelle.

Alueen paikallisesti arvokkaat peltoalueet on osoitettu yleiskaavassa keskeisiltä osin maisemallisesti arvokkaiksi peltoalueiksi (MA). MA- alueita ovat Horonpohjan pellot sekä Kuukkalan peltoaukea.

MA- alueiden pinta-ala on yhteensä 66,00 ha.

Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla on erityisiä luontoarvoja (MY)

MY- alueet on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen, missä on kuitenkin erityisesti huomioitava alueella olevat ympäristöarvot.

MY- alueilla sijaitsee mahdollisia metsälain ja/tai vesilain ja/tai luonnonsuojelulain mukaisia suojeltavia luontotyyppejä.

MY- alueiden metsänkäsittelyä ohjaa metsälaki (1093/1996) ja sen talousmetsiä koskevat säännökset.

MRL 43.2 §:n perusteella määrätään, että alueella saa rakentaa vain maa- ja metsätaloutta palvelevia rakennuksia ja rakennelmia. Alueen muu rakennusoikeus on tilakohtaisesti siirretty rakentamisen sallivalle AT ja/tai M-1 alueelle.

MY-alueina on osoitettu Multajoen alue sekä Sikomäen pohjoispuolella sijaitseva Leppäahon lehto- ja lähteikköalue. Nämä alueet ovat laaja-alaisia luonnonympäristön kohteita, joiden alueella esiintyy useita erityyppisiä luonnonarvoja, mm. vesilain mukaisia lähteitä, noroja ja puroja sekä ja metsälain mukaisia luontotyyppejä, kuten lehtoja. Leppäahon MY- alueella on myös yksi liito-oravan esiintymisalue. Luonnontilaiset lähteet, lähteiköt ja norot ovat vesilain mukaan suojeltuja pienveisiä. Metsälaki suojelee metsälain 10§ mukaiset lehtoalueet. Kumpikin alue on luontoselvitysten mukaan luokiteltu ympäristöltään arvokkaaksi alueeksi.

Luonnonsuojelualue (SL-1)

SL-1- merkinnällä on osoitettu METSO- ohjelman mukainen Puronotkon luonnonsuojelualue.

SL-1- alueella tulee noudattaa luonnonsuojelualan perustamispäätöksessä annettuja rauhoitusmääräyksiä.

Puronotkon luonnonsuojelualue sijaitsee yleiskaava-alueen länsireunassa Multajoen varressa. Alueella sijaitsee liito-oravan reviiri. Tällä SL-1 –alueella on myös todettu olevan erityisesti suojeltavan lajin, harsosammalen esiintymä.

Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla on erityisiä luontoarvoja (MY)

MY- alueina on osoitettu Multajoen alue sekä Sikomäen pohjoispuolella sijaitseva Leppäahon lehto- ja lähteikköalue. Nämä alueet ovat laaja-alaisia luonnonympäristön kohteita, joiden alueella esiintyy useita erityyppisiä luonnonarvoja.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet (luo-1, luo-2)

luo-1- viivamerkinnällä on osoitettu EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) eliölajin (liito-orava) esiintymisalueet. luo-1 alueilla mahdollisesti sijaitsevat lajin lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat luonnonsuojelulain (49§) nojalla suojeltuja.

Yleiskaavalla määrätään, että luo-1- alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa, metsänhoidossa ja muussa maankäytössä on otettava huomioon liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen ja niitä suojaavan puuston sekä liito-oravan liikkumisen kannalta riittävän puuston säilyminen.

luo-1- alueina on osoitettu Leppäahon liito-oravametsä, Lähteelän liito-oravametsä, Mäntymäen liito-oravametsä ja Korpelan liito-oravametsä.

Paikallisesti arvokkaiden luontotyyppien alueet on rajattu yleiskaavassa luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeinä alueina (**luo-2**). Paikallisesti arvokkaisiin kohteisiin kuuluvat Vihtavuoren lehtoalue sekä pienialaisena vesilakikohteena Mäkelän lähde. luo-2 –merkinnällä on osoitettu myös potentiaaliset liito-oravan elinympäristöt (Koivuniemen ja Piilolan liito-oravametsä), joilla on aikaisempina vuosina havaittu liito-orava, mutta alueilla ei kuitenkin luontokohteiden tarkistuksen perusteella havaittu liito-oravaa vuonna 2016. Edellä eritettyjen kohteiden lisäksi kaavassa on osoitettu luo-2 –merkinnällä Kuukanpääntien suokosteikko (Vuosisuo).

Yleiskaavamääräyksessä todetaan, että luo-2- alueilla sijaitsee mahdollisia metsälain ja/tai vesilain mukaisia suojeltavia luontotyyppisiä. Yleiskaavalla määrätään, että luo-2- alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa, metsänhoidossa ja muussa maankäytössä on otettava huomioon alueella olevat ympäristöarvot.

Pohjavesialueet (pv-1)

Suunnittelualueen länsiosassa sijaitsevat Lintumäen ja Vihtavuoren vedenhankintaa varten tärkeät I-luokan pohjavesialueet. Nämä alueet on merkitty yleiskaavaan yhtenäisellä (pv-1) –viivamerkinnällä; tärkeä pohjavesialue (luokka 1).

Pohjavesialueilla on kiinnitettävä huomiota pohjaveden suojeluun. Pohjavesialueilla tapahtuva toiminta ei saa aiheuttaa ympäristönsuojelulain 7 §:n ja 8 §:n mukaisia maaperän eikä pohjaveden pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja.

11.13 Rakennetun ympäristön erityispiirteet

Kaava-alueen etelä- ja keskiosasta on valmistunut Anu Taskisen FM (Partanen & Lamusuo Partnership) laatima Leppäveden kyläalueiden kulttuuriympäristökartoitus vuonna 2011. Inventoinnissa esitetyt kohteet on merkitty kaavakartalle merkinnällä sr; suojeltava rakennus / kohde. Kohteen tunnuksessa oleva numero viittaa inventoinnissa käytettyihin numeroihin. Merkinnällä on osoitettu maakunnallisesti ja paikallisesti kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet. Kohteessa suoritettavat korjaus- ja muutostyöt sekä muu täydennysrakentaminen tulee tehdä siten, että kohteen kulttuurihistorialliset arvot säilyvät.

Kulttuuriympäristökartoituksen inventointiperusteena on käytetty: R rakennushistoriallinen, M maisemallinen merkittävyys. Kohteen perässä S= Arvokohde, säilyttäminen erityisen tärkeää. Suositellaan suojelumerkintää kaavoituksessa. Kohteen perässä /s= Arvokas pihapiiri tai alue, säilyttäminen tärkeää. Mahdolliset purkamiset tarkasti harkiten, täydennys- ja lisärakentamisen ohjaaminen tärkeää.

Yleiskaavassa on osoitettu seuraavat suojeltavat rakennukset/kohteet:

80 Alatalo M

Alatalon asuinrakennus on vuodelta 1905, remontoitu ja muutettu täysin ennen 1980-lukua. Kuukkalan kylän keskiössä oleva maatilakeskus on yhä asuinkäytössä. Pihapiiri on muuttunut ja erityisen vanhaa ei ole jäljellä.

82 Auvila M (pihapiiri)

1800-luvun alussa halottaessa syntynyt Auvila kuuluu Kuukkasten suvulle. Pellon- ja metsänrajassa sijaitseva pihapiiri on perinteinen maatilarakennusten muodostama ja hoidettu. Pihapiirissä on kolme yksittäis- ja riviaittaa 1800- ja 1900-lukujen taitteesta. Päärakennus on uusi.

83 Eerola M (S, pihapiiri/s)

1910-luvulla rakennettu päärakennus edustaa perinteistä keskisuomalaista matalaa asuinrakentamistyyppiä. Maatila on jäänyt taajamarakentamisen ympäröimäksi. Päärakennusta on remontoitu, mm. ikkunat, vesikatto ja ulkoverhous uusittu. Pihapiirissä on useita eri-ikäisiä talousrakennuksia, yhtenäinen kokonaisuus.

99 Kurkela M, R (S, pihapiiri /s)

Kurkelassa on vanha päärakennus noin vuodelta 1900, navetta 1930-luvulta ja muita talousrakennuksia eri aikakausilta, sekä uusi asuintalo. Perinteikäs tilakeskus on kookkaan pihakuusen suojissa maisemallisesti näkyvällä paikalla ja säilyttänyt parhaiten ennallaan Kuukkalan kylällä.

11.14 Liikenne

11.14.1 Maantieliikenne

Liikenneyhteyksien osalta kaavan yleiskaavan maankäyttöratkaisut tukeutuvat kaavaa varten laadittuun liikenneselvitykseen. Kaava-alueen tieverkon suunnittelussa tavoitteena on ollut, että kokoojateiden molemmin puolin on tietä hyödyntävää maankäyttöä. Horonpohja-Piilopohja-Kuukkalan alueilla on hyödynnetty nykyisiä tiepohjia ja pyritty säilyttämään avoimet viljelyaukeat ja arvokkaat luonnon ympäristöt.

Kaava-alueen liikennejärjestelyt liittyvät kiinteästi jo olemassa olevaan tieverkkoon, seututeihin 637 (Jyväskylätie) ja 638 (Kuukanpääntie) sekä Leppäveden ja Vihtavuoren taajama-alueen tiestöön. Kaava-alueen halki kulkee itä-länsisuuntainen seututie 638 (Kuukanpääntie) Tikkakoskelle. Lisäksi välittömästi kaava-alueen itäpuolella kulkee seututie 637 (Jyväskylätie) Jyväskylästä Laukaaseen. Yleiskaavassa oleva seututie 638 (Kuukanpääntie) sekä muut tiemerkinnot on kuvattu viivamerkinnoin, jolloin kuvataan ainoastaan tieluokka eikä määrätä tiealueiden laajuutta. Seututien 638 alue ja sitä ympäröivät alueet on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi, jolloin myös liikennejärjestelyt täsmentyvät.

Yleiskaavassa on huomioitu liikenneselvityksen mukaisesti alueen sisäistä käyttöä palveleva kokoojaluokan tiestö. Kaava-alueelle on osoitettu uusi ohjeellinen pohjois-eteläsuuntainen kokoojatie, jota kautta pyritään ohjaamaan alueen liikenne joko Vihtavuoren tai Kuukanpääntien alikulun kautta Jyväskylätielle. Tällöin näiden alikulujen välillä olevia liittymiä ja rautatien tasoristeyksiä voidaan mahdollisesti karsia liikenneturvallisuuden edistämiseksi. Osa tästä tieyhteydestä perustuu olemassa olevaan tieverkkoon ja osa uuteen tielinjaukseen liikenneselvityksen mukaisesti. Myös kaava-alueella sijaitsevien olemassa olevien rakennuspaikkojen liikennejärjestelyissä on huomioitu mahdollinen tasoristeyksien poistuminen ja kulku vanhoille rakennuspaikoille on osoitettu ohjeellisesti liikenneselvityksessä esitetyjä tieyhteyksiä pitkin. Koko alueen (mukaan luettuna radan varressa oleva asutus) ajoneuvoliikenne tulisi näin jatkossa ohjautuman kokoojateiden kautta joko seututielle 638 tai Ruutitehtaantielle ja edelleen alikulujen kautta seututielle 637 (Jyväskylätielle). Yleiskaavan kokoojatiemerkinnot ovat kuitenkin ohjeellisia (musta katkoviivamerkintä) eikä yleispiirteisellä yleiskaavalla ohjata sitovasti alueen tulevia liikennejärjestelyjä.

Yleiskaavan alueelle on suunniteltu uutta asuinrakentamista noin 1400 ihmisen tarpeisiin, joten alueen sisäinen liikenne tulee lisääntymään uusien asukkaiden myötä alueella. Suurin osa alueen uusista asukkaista tulee sijoittumaan asemakaavoitettavalle alueelle, ja vain pieni osa uusista asukkaista sijoittuu haja-asutusluonteisille rakentamisalueille (AT, M-1). Uudet pientalovaltaiset asuinalueet tullaan suunnittelemaan tarkemmin asemakaavalla, joten asemakaavoitettavien alueiden osalta maankäyttö tulee tarkentumaan myös tiestön osalta. Tällöin voidaan tarkemmin myös selvittää liikenteellisiä oloja asemakaavoitettavalla alueella.

Yleiskaavalla seututeiden 637 ja 638 risteyksen läheisyyteen osoitetulla kaupallisten palveluiden alueella saattaa olla vaikutusta seututeiden liikennemääriin. Myös uusien teollisuus- ja työpaikka-alueiden (TY-1, TP-1) toteutumisella saattaa olla vaikutusta seututeiden liikennemääriin. Nämä alueet tullaan kuitenkin suunnittelemaan myöhemmin asemakaavalla, jolloin alueiden tarkempi maankäyttö tarkentuu myös liikenteellisten seikkojen osalta.

Seututiellä 638 sekä 637 raskaan liikenteen osuus liikennemäärästä sekä määrästä tulee todennäköisesti kasvamaan kaava-alueelle osoitettujen uusien teollisuus- ja kaupan alueiden myötä. Lisäksi tieyhteys toimii myös yhteytenä Vaajakoskelta valtatielle 4 pohjoiseen. Myös reitin merkitys suurten erikoiskuljetusten reittinä on kasvanut mm. Laukaantien varteen sijoittuvan Innoroad Park-alueen (logistiikkakeskus) myötä. Tien 638 osalta tarkempi suunnittelu toteutuu asemakaavalla, jolloin tarkentuu myös erilaiset liikenteelliset risteys- ja liittymäratkaisut. Liittymäratkaisut asemakaavoituksen osalta perustuvat kuitenkin myös pääosin yleiskaavaa varten tehtyyn liikenneselvitykseen, jossa on määritelty mahdolliset liittymien paikat koojateiltä kohti tietä 638.

Lisääntyvän liikenteen takia myös liikenteen melu tulee mahdollisesti kasvamaan. Seututeiden 637 ja 638 liikenteestä aiheutuva melu ja muiden alueen suurempien liikenneväylien autoliikenne lienevät alueen merkittävimmät ympäristöä häiritsevät tekijät asukkaiden näkökulmasta tarkasteltuna. Tieliikenteen melualueilta ei ole mitoitettu rakennusoikeutta eikä yleiskaavalla ole osoitettu melualueille uusia asuinalueita.

Seututeiden 638 ja 637 sekä junaradan varteen on osoitettu liikennemelualuetta kuvaava viivamerkintä. Tie- ja raideliikenteen meluun nykyverkolla ilman esteitä vuonna 2040 perustuva melualuemerkintä (**me**) on osoitettu meluselvityksen mukaisen päiväohjearvon 55 dB melualueen kohdalle. Yleiskaavalla määrätään, että melualueelle ei saa sijoittaa uusia asuinrakennuspaikkoja. Alueella jo olevien asuinrakennuspaikkojen uudistaminen on sallittua. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon valtioneuvoston antamat melutasoja koskevat ohjearvot.

11.14.2 Raideliikenne

Väyläviraston hallinnoimat alueet rautatien varressa on osoitettu kaavassa **rautatieliikenteen alueena (LR)**. Varsinainen rata-alue ei kuitenkaan sijaitse miltään osin tämä kaavan alueella. Rata-alue kuuluu suurelta osin Leppävesi-Vihtasilta yleiskaavan alueeseen suunnittelualan itäpuolelle. Tämän suunnittelualan läheisyydessä sijaitsevan junaradan raideliikenne on lähinnä teollisuuden kuljetuksia eikä rataa käytetä henkilöliikenteeseen tällä hetkellä.

Seututeiden 638 ja 637 sekä junaradan varteen on osoitettu liikennemelualuetta kuvaava viivamerkintä. Tie- ja raideliikenteen meluun nykyverkolla ilman esteitä vuonna 2040 perustuva melualuemerkintä (**me**) on osoitettu meluselvityksen mukaisen päiväohjearvon 55 dB melualueen kohdalle. Yleiskaavalla määrätään, että melualueelle ei saa sijoittaa uusia asuinrakennuspaikkoja. Alueella jo olevien asuinrakennuspaikkojen uudistaminen on sallittua. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon valtioneuvoston antamat melutasoja koskevat ohjearvot.

Raideliikenteen melualueilta ei ole mitoitettu rakennusoikeutta eikä yleiskaavalla ole osoitettu melualueille uusia asuinalueita.

11.14.3 Joukkoliikenne

Linja-autoliikenne kulkee tällä hetkellä Leppäveden taajaman kautta Jyväskylän tielle ja sieltä Vihtavuoren taajamaan. Yleiskaavan tieverkon valmistuttua ja alueen

rakennuttua joukkoliikenne on mahdollista siirtää kulkemaan Leppävedeltä kokoojatieta pitkin Ruutitehtaantien kautta Vihtavuorelle. Tämä vaihtoehtoinen linja-autoliikenteen reitti palvelee lisääntyvää asukasmäärää mahdollisesti paremmin, kuin ainoastaan Jyväskylätietä pitkin kulkeva reittivaihtoehto. Mahdollisia uusia bussipysäkkejä kaavalla ei ole osoitettu, sillä ne tarkentuvat alueelle mahdollisen asemakaavoittamisen myötä. Liikenneselvitys on osaltaan ottanut kantaa myös kaava-alueen ulkopuolella sijaitsevien bussipysäkkien sijaintiin.

11.14.4 Kävely ja pyöräily

Kaavassa on osoitettu ohjeellinen kevyen liikenteen verkosto perustuen kaavaa varten laadittuun liikenneselvitykseen. Kävely- ja pyöräilyreitit tulevat täsmentymään asemakaavoitettavaksi tarkoitettujen alueiden osalta asemakaavoituksen yhteydessä. Käytännössä kävelyyn ja pyöräilyyn sopivia teitä ovat kaikki kaava-alueella olevat kevyen liikenteen väylät ja tiet. Kaavan liikenneselvityksen mukaisten uusien kevyenliikenteen väylien ja erityisesti seututien 638 kevyen liikenteen eritasoristeusten toteutuminen parantaisi merkittävästi alueen kevyen liikenteen turvallisuutta.

Suunnittelualueella kulkee Metso-reitti, joka on osoitettu kaavassa ohjeellisella ulkoilureittimerkinnällä. Metso-reittiä on mahdollista käyttää kävelyyn silloin, kun reittiä ei käytetä latupohjana.

11.15 Ympäristöä häiritsevät toiminnot

Yleiskaavalla ei ole osoitettu uusia ympäristöä merkittävästi häiritseviä toimintoja. Uudet rakentamisalueet tulevat kuitenkin toteutuessaan aina muuttamaan ympäristöä. Yleiskaavalla on kuitenkin voitu ohjata uusien rakentamisalueiden sijoittamista ja toteuttamista siten, että häiriövaikutus ei kohdistu alueen ympäristön arvokkaimmille osille ja että alueen erityispiirteet tulevat huomioiduksi alueiden toteuttamisessa.

Yleiskaava on laadittu huomioiden alueen ja lähiympäristön nykyiset ympäristöön vaikuttavat ja häiritsevät toiminnot.

11.15.1 Melu ja värinä

Tie- ja raideliikenteen melu on merkittävä alueeseen kohdistuva häiriötekijä ja lisääntyvän liikenteen takia liikenteen melu tulee jatkossa mahdollisesti kasvamaan. Seututeiden 638 ja 637 sekä junaradan varteen on osoitettu liikennemelualuetta kuvaava viivamerkintä. Tie- ja raideliikenteen meluun nykyverkolla ilman esteitä vuonna 2040 perustuva melualuemerkintä (**me**) on osoitettu meluselvityksen mukaisen päiväohjearvon 55 dB melualueen kohdalle.

Seututien 637 ja raideliikenteen melualueilta ei ole mitoitettu rakennusoikeutta eikä yleiskaavalla ole osoitettu melualueille uusia asuinrakennuspaikkoja. Meluhäiriö on huomioitu myös seututien 638 varren asemakaavoitettaviksi tarkoitetuilla alueilla eikä melualueelle ole osoitettu uusia asuinpientaloalueita. Melualue on osoitettu pääosin suojaviheralueeksi. Seututien 638 varren meluasiasa voidaan käsitellä tarvittaessa tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä, jolloin rakentamisen

ohjaus voidaan tehdä tarkemmin perustuen vielä yksityiskohtaisempiin melumittauksiin.

Radan tärinävaikutuksia ei liikenneselvityksen tai meluselvityksen yhteydessä ole tarkemmin selvitetty. Kaikki tärinälle alttiit rakennukset ovat kuitenkin myös melualueella. Rata-alueen meluselvityksen mukaiseen päiväohjearvon 55 dB melualueen rajauksen mukaiselle alueelle ei ole osoitettu uutta rakentamista.

11.15.2 Voimajohtojen ja muuntamoiden alueet

Kaavoitettavalla alueella sijaitsee kaksi suurta voimajohtoa, 400kV ja 110kV voimajohdot. Voimajohdot sekä voimajohtoalueet ja niihin liittyvät reunavyöhykkeet on osoitettu kaavakartalla sähkölinjan merkinnällä. Voimajohtojen rakentamisrajoitusalueelle ei ole osoitettu yleiskaavassa rakentamisalueita.

Yleiskaavan alueelle ulottuva Vihtavuoren sähköaseman suoja-alue on osoitettu viivamerkintä (sv-1). s-1- suoja-alueen raja on piirretty 150 m etäisyydelle sähköaseman aidasta. sv-1- alueella määrätään, että sähköaseman vaarajännite tulee huomioida alueen yksityiskohtaisessa suunnittelussa, rakentamisessa ja muussa maankäytössä.

Yleiskaavalla osoitettu työpaikka-alueen (TP-1) aluevaraus ulottuu Vihtavuoren sähköaseman suoja-alueelle. Suoja-alue ja sähköaseman mahdollinen vaarajännite tulee huomioida TP-1- alueen asemakaavoituksessa. Suoja-alueella tai sen välittömään läheisyyteen ei ole osoitettu asuinrakentamisalueita.

11.15.3 Turkistarhan alue

Multaojan notkossa Piilopohjan peltoalueen eteläpuolella sijaitsevan vanhan turkistarhan alue on osoitettu kotieläintalouden alueena (ME-2). Yleiskaavalla määrätään, että alueelle ei saa sijoittaa kotieläintalouden suuryksikköä. Ja että kotieläintuotannosta johtuen alueen ympäristössä voi esiintyä ajoittaista merkittävää hajuhaittaa.

Yleiskaava huomioi turkistalouden elinkeinona ja ohjaa toiminnan jatkoa ympäristölupiin perustuen nykytilanteen mukaisesti siten, että alueelle ei muodostu kotieläintalouden suuryksikköä.

Ympäristöministeriön turkistarhauksen ympäristönsuojeluohjeen (2/2018) ja Laukaan kunnan ympäristövalvonnan lausunnon 4.3.2019 mukaan kyseinen turkistarha on kokoluokaltaan suuri tarha. Lausunnon ja ympäristönsuojeluohjeen mukaan lupaharkinnassa yleisesti käytetään suuren tarhan vähimmäisetäisyytenä asuinrakennusteistön harvaanasutulla alueella 600-700 m ja 1000 m kaavoitetulla alueella ja virkistysalueen ym. häiriintyvien kohteiden läheisyydessä.

Osayleiskaavan tavoitteiden mukaista osayleiskaavaa ei ole ollut mahdollista laatia siten, että kaikki kaavalla osoitetut uudet asuinrakennuspaikat pystyttäisiin sijoittaa lausunnossa ja ympäristönsuojeluohjeessa esitettyjen vähimmäisetäisyyksien päähän turkistarhasta. Osayleiskaavan mitoitusperusteen mukaiset uudet asuinrakennuspaikat on kuitenkin sijoitettu kiinteistö- ja maanomistusolot huomioiden mahdollisimman kauaksi turkistarhasta. Osayleiskaavassa osoitetut uudet AT- alueen asuinrakennuspaikat sijaitsevat lähimmillään n. 350 m etäisyydellä tarhasta ja

n. 700 m etäisyydelle tarhasta on osoitettu 13 uutta asuinrakennuspaikkaa AT- alueelle. Leppäveden taajaman Mäntymäen alueen uuden asuinpientaloalueen (AP-1) aluevaraus sijaitsee lähimmillään n. 500 m etäisyydellä turkistarhasta. Mäntymäen alueen asemakaavoituksen yhteydessä voidaan selvittää mahdollista turkistarhasta aiheutuvaa hajuhaittaa yksityiskohtaisemmin.

Osayleiskaavalla ohjataan turkistahan eteläpuolisen TP-1/K-1- alueen asemakaava-suunnittelua siten, että läheisen turkistarhan alue tulee huomioiduksi yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. TP-1/K-1- alueen kaavamääräyksellä määrätään, että alueen maankäyttö ei saa aiheuttaa turkistarhan oloihin vaikuttavaa ympäristöhäiriötä.

11.15.4 Vihtavuoren ruutitehdas ja Seveso-vyöhyke

Suunnittelualueen pohjois-/länsipuolella sijaitsee Vihtavuoren ruutitehtaan alue. Suunnittelualueella sijaitsee myös Vihtavuoren ruutitehtaan konsultointivyöhyke (sv). Konsultointivyöhykkeen kaavamääräyksen mukaan, sijoitettaessa alueelle riskille alttiita toimintoja, on pyydettävä kunnan palo- ja pelastusviranomaisen ja tarvittaessa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) lausunto.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on katsonut yleiskaavasta antamissaan lausunnoissa, että kaavaratkaisussa on huomioitu tehdasalueen onnettomuusriski riittävällä tavalla.

Vihtavuoren tehtaiden kaavaehdotuksesta tekemän muistutuksen, ELY- keskuksen kaavaehdotuksesta antaman lausunnon ja viranomaisneuvottelun 27.3.2018 perusteella Vihtavuoren tehtaat ja Tukes ovat laatineet yksityiskohtaisen selvityksen koskien Vihtavuoren tehtaiden toiminnasta aiheutuvia suoja-alueita. Selvityksessä on määritetty varoetäisyydet eri suojattaviin kohteisiin huomioiden mm. alueella varastoitavat räjähteet sekä alueella valmistettavat, käytettävät ja varastoitavat kemikaalit (kemikaalipäästövaara). Suojattavat kohteet on jaettu selvityksessä luokkiin A, B, C, D, E).

Selvityksen varoetäisyydet on huomioitu yleiskaavan mitoituksessa, uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa sekä kaavamääräyksissä seuraavasti:

- Uuden selvityksen mukaiselle suojavyöhykkeelle C jääviä kaava-alueen osia on käsitelty mitoituksellisesti 0- mitoituksen alueina, koska suojavyöhykkeen (C) alueelle ei ole selvityksen mukaan mahdollista sijoittaa yksittäisiä asuttuja rakennuksia. Yleiskaavalla ei ole myöskään osoitettu suojavyöhykkeelle (C) asuinrakennuspaikkoja.
- Vihtavuoren tehtaiden omistamien kiinteistöjen alueita on käsitelty 0- mitoituksen alueina
- Kaava-alue on rajattu Horonpohjan alueella siten, että yksityisten omistamille kiinteistöille tulee osoitettavaksi kaavassa ainoastaan yleiskaavan kohtuullisuuden ja maanomistajien tasapuolisen kohtelun mukainen vähimmäismäärä uusia asuinrakennuspaikkoja
- Vihtavuoren tehtaiden itäpuoliselle alueelle ei ole osoitettu uusia teollisuusalueita
- Vihtavuoren tehtaiden ympäristön kiinteistöjen asuinrakennusoikeus on ohjattu mahdollisimman kauaksi tehdasalueista ja osoitettu näkyviin kaavan AT- alueille
- Horonpohjan alueen AT-alueille on osoitettu kaavamerkintä (rasteri), joka tuo esille ne Horonpohjan kyläalueet (AT), joilla Vihtavuoren tehdasalueen toiminnasta saattaa aiheutua häiriötä. Osayleiskaavalla määrätään, että näiden AT-

alueiden rakennuspaikoilla tulee huomioida, että läheisen Vihtavuoren tehdasalueen toiminnasta saattaa aiheutua häiriötä. Ja, että asuinrakennusta koskevasta suunnittelutarveratkaisuhakemuksesta tulee pyytää Vihtavuoren tehdasalueen toimijoiden lausunto.

- Vihtavuoren tehtaiden eteläpuoliselle kaava-alueelle jäävät M-1- alueet on rajattu mahdollisimman kauaksi Vihtavuoren tehdasalueista

- Kaavakartalla on osoitettu Vihtavuoren tehtaiden ja Tukesin laatimassa selvityksessä esitettyjen suoja-alueiden A ja B rajaukset sv/A- ja sv/B- viivamerkinnoin. Ja kaavalla määrätään, että kullekin vyöhykkeelle ei saa sijoittaa selvityksen mukaisia suojattavia kohteita/toimintoja.

Yleiskaavalla määrätään, että sv/A- alueelle ei tule sijoittaa sairaalaa, vankeinhoitolaitosta, hoitokotia, vanhainkotia, lastentarhaa tai muuta vastaavaa laitosta, jossa olevat ihmiset tarvitsevat ulkopuolista apua evakuointitilanteessa.

Yleiskaavalla määrätään, että sv/B- alueelle ei tule sijoittaa koulua, liikuntapaikkaa, kokoontumispaikkaa tai muuta huoneistoa, jossa ihmisiä tavallisesti oleskelee eikä julkista rakennusta tai ulkopuolisen toimijan vaarallisten kemikaalien laajamittaista tuotantolaitosta.

Vihtavuoren tehdasalueiden etäpuolella yleiskaavan asuinrakennusoikeus on sijoitettu siten, että alle 700 m etäisyydelle tehdasalueista sijoittuu ainoastaan yhden kiinteistön yhden asuinrakennuspaikan rakennusoikeus M-1- alueelle. Tämäkin M-1- alue on rajattu vähintään 500 m etäisyydelle tehdasalueista. Horonpohjan alueella kaavan mitoitusperusteen mukaista yksityisten omistamien kiinteistöjen asuinrakennusoikeutta ei ole mahdollista sijoittaa yhtä kauaksi tehdasalueista. Kolme uutta asuinrakennuspaikkaa sijoittuu kiinteistö- ja maanomistusoloista johtuen Horonpohjan alueella n. 350-450 m päähän tehdasalueesta ja yksi uusi asuinrakennuspaikka n. 650 m päähän tehdasalueesta. Mitat ovat matkoja tehdasalueen aidasta AT- alueiden lähimpään reunaan. Käytännössä uudet asuinrakennukset voidaan ohjata sijoittumaan suunnittelutarvelupaharkinnassa hieman kauemmaksi tehdasalueesta.

11.15.5 Tikkakosken varalaskupaikan suojavyöhyke

Suunnittelualue kuuluu kokonaisuudessaan Tikkakosken varalaskupaikan suojavyöhykkeen alueeseen. Alue perustuu Tikkakosken lentokentän ja sen varalaskupaikat keskipisteestä piirretyn 12 km säteisen ympyrän alueeseen. Suojavyöhykkeen yleiskaavamääräyksen mukaan alueelle sijoittuvista rakennushankkeista, joissa rakennuksen tai rakennelman korkeus on suurempi kuin 30 metriä pitää hankkeesta pyytää puolustusvoimien lausunto. Lentoesteen muodostavista mastoista ja rakenteista on pyydettävä ilmailulain 864/2014 158 § mukainen lausunto Liikenne- ja viestintävirastolta.

Tikkakosken varalaskupaikan suojavyöhykkeen alueella rakennus- ym. töitä tehdessä tulee huomioida alueella ja läheisyydessä mahdollisesti kulkevat puolustusvoimien kaapelilinjat. Mahdollisten kaapelilinjojen sijainti tulee selvittää hyvissä ajoin, vähintään kymmenen (10) työpäivää ennen aiottua rakentamista. Puolustusvoimien kaapelinäytöt tilataan Puolustusvoimien palvelukeskuksesta puhelinnumerosta 0299 818 080. Lisäksi myös Suomen Turvallisuusverkko Oy:stä on syytä pyytää kaapelinäyttö osoitteesta: asiakaspalvelu@erillisverkot.fi. Erillisverkkokonsernin vaihe on 029 444 0500. Kaavoituksesta mahdollisesti aiheutuvien olemassa olevien kaapelireittien siirtojen, kaapeleiden rakentamisen aikaisten

suojaamisen tai muiden muutosten osalta kustannukset on kohdennettava muutoksen aiheuttajalle.

Yli 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeista tuulivoimaloista tulee aina pyytää erillinen lausunto pääesikunnalta koko kunnan alueella. Myös alle 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeista pientuulivoimaloista tulee pyytää pääesikunnan lausunto, mikäli kiinteistö mille voimala rakennetaan, rajoittuu puolustusvoimien käytössä olevaan alueeseen.

12. YLEISKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaisesti kaavan tulee perustua riittäviin selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset vaikutukset sekä kaavan vaikutukset luonnonympäristöön, sekä lisäksi muut mahdolliset vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. Kaavan vaikutusten arvioinnilla arvioidaan kaavan toteuttamisesta aiheutuvia vaikutuksia. Kaavoitustyön yhteydessä tarkastellaan erityisesti kaavan vaikutuksia luonnonympäristöön, kulttuuriperintöön ja maisemaan sekä rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen. Lisäksi tarkastellaan kaavan liikenteellisiä, yhdyskuntataloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia.

12.1 Luonnonympäristö

METSO- ohjelman mukainen Purontkon luonnonsuojelualue, liito-oravan elinympäristöt sekä muut alueelta inventoidut arvokkaat luontokohteet on huomioitu kaavaratkaisussa. Suunnittelualueella tai sen välittömässä lähiympäristössä ei sijaitse Natura 2000- verkoston kohteita.

Piilopohja-Kuukkalan kaava-alueen suunnittelu on perustunut kaavoituksen eri vaiheissa laadittuihin luonto- ja maisemaselvityksiin, joissa on kattavasti huomioitu luonnonympäristön ja maiseman erityispiirteet. Arvokkaat luontokohteet, kuten liito-oravaesiintymät, vesilain ja metsälain mukaiset kohteet sekä maisemalliset alueet on huomioitu kaavassa ja osoitettu asianmukaisin kaavamerkinnoin ja tarvittaessa suojelumääräyksin. Yleiskaavan maankäyttöratkaisulla edistetään siten luonnonympäristön kannalta arvokkaimpien ja herkkien alueiden monimuotoisuuden säilymistä.

Kaavan mukaiset uudet rakentamisalueet tulevat toteutuessaan aina muuttamaan myös luonnonympäristöä. Yleiskaavalla on kuitenkin voitu ohjata uusien tiiviimpien rakentamisalueiden sijoittumista ja toteuttamista siten, että häiriövaikutus ei kohdistu alueen ympäristön arvokkaimmille osille ja että erityispiirteet tulevat huomioituksi alueiden toteuttamisen yhteydessä. Lisäksi haja-asutusluontoinen rakentaminen sekä kaavan AT- että M-1-alueilla vaatii toteutuakseen suunnittelutarveratkaisun. Suunnittelutarveluvan myöntämisen yhteydessä voidaan lisäksi myös rakentamisen sijoittumista ohjata esimerkiksi luonnonympäristö huomioon ottaen. Asemakaavoitettavien alueiden osalta selvitykset tulevat tarkentumaan asemakaavoituksen yhteydessä.

Suunnittelualueelle on jätetty ekologisia käytäviä, joiden alueelle rakentamista ei ole ohjattu. Näin alueella säilyy kokonaisuutena kattava maa- ja

metsätalousalueista ja Puronotkon suojelualueesta muodostuva viheryhteysverkosto, jonka tärkeimpiä osia ovat kaavassa osoitetut arvokkaat luontokohteet.

Pohjavesialueet

Pohjavesialueet on huomioitu yleiskaavassa eikä niiden alueille ole osoitettu uusia merkittäviä pohjavesien pilaantumis- ja muuttamisriskejä aiheuttavia toimintoja. Pohjavesialueille on osoitettu rakentamisen osalta uusia pientalovaltaisia asuinalueita (AP-1), työpaikka-alue (TP-1) sekä teollisuusalue, jolle ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY-1). Näiden alueiden tarkempi maankäyttö tullaan suunnittelemaan asemakaavalla. Muu osa pohjavesialueista on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M-2), jonka tarkempi maankäyttö tullaan suunnittelemaan asemakaavalla. Lisäksi pohjavesialueella on maa- ja metsätalousalueita, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY), maisemallisesti arvokkaita peltoalueita (MA) sekä maa- ja metsätalousvaltaisia alueita (M, M-1). M-1 alueella on sallittu suunnittelutarveratkaisuun perustuva haja-asutusluontoinen rakentaminen mitoitustaulukoihin perustuen, M-alueella sallitaan vain maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen.

Suunnittelualueen pohjavesialueella sijaitsee kaksi pohjavedenottamo, joiden toiminta turvataan kaavamerkinnoin ja määräyksin.

Pohjavesialueelle sijoittuvan TY-1 -merkinnän ja määräyksen lähtökohtana on, että mahdollinen alueen teollisuustoiminta ei saa aiheuttaa ympäristöhäiriöitä eikä pohjavesialueelle sijoittuvasta toiminnasta saa aiheutua ympäristönsuojelulain 7 §:n ja 8 §:n mukaista maaperän eikä pohjaveden pilaantumista. TY-1- aluevarausmerkinnän on katsottu sopivan maankäytöllisesti entiselle sorakuoppa-alueelle, jossa maainesten ottotoiminta on loppunut. Osa TY-1 -alueesta on jo suunniteltu tarkemmin Sorajyvän asemakaavalla, joka sai lainvoiman 11.9.2017. Kun huomioidaan, että muun TY-1 -alueen tuleva maankäyttö tullaan suunnitellaan tarkemmin vielä asemakaavalla, ja että alueelle sijoittuvalta toiminnalta voidaan tarvittaessa edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaharkintaa, jolla ratkaistaan suunnitellun toiminnan toiminnalliset edellytykset myös pohjavesialuekysymyksen osalta, niin yleiskaavan TY-1- aluevarausmerkinnän ei voida katsoa aiheuttavan merkittävää uhkaa pohjavesialueelle. Yleiskaavamerkintä osaltaan myös ohjaa alueelle sellaisia toimintoja, jotka eivät aiheuta pohjaveden pilaantumisvaaraa.

12.2 Rakennettu ympäristö ja kiinteät muinaisjäännökset

12.2.1 Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaisjäännökset

Yleiskaavan alueella ei sijaitse maakunnallisia eikä valtakunnallisia kulttuuriympäristöjä eikä rakennussuojelukohteita. Alueen paikallinen rakennusinventointi on otettu huomioon yhtenä suunnittelun lähtökohdista, se otetaan huomioon kaavaratkaisussa, täten yleiskaavan maankäyttöratkaisulla edistetään alueen paikallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön säilymistä. Inventoinnissa osoitetut maisemallisesti ja rakennushistoriallisesti arvokkaat kohteet on merkitty merkinnällä sr. Näiden kohteiden läheisyyteen ei ole osoitettu merkittävää uutta rakentamista. Mahdollinen uusi rakentaminen perustuu suunnittelutarveratkaisuihin mitoitustaulukoihin perustuen.

Suunnittelualueella ei sijaitse kiinteitä muinaisjäännöksiä.

12.2.2 Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne

Alue on haja-asutusalueita, jonne on paikoin muodostunut tiivistäkin omakotiasutusta etenkin Leppäveden taajaman pohjoispuolelle. Selkeitä asutuskeskittymiä ovat lisäksi Piilopohja-Kuukalan ja Horonpohjan kyläalueet. Alueen asutukselle tyypillisiä piirteitä ovat alueen maaseutumainen elinympäristö kaupungin läheisyydessä sekä suhteellisen hyvät liikenne- ja joukkoliikenneyhteydet. Suunnittelun tavoitteena on säilyttää alueen maaseutumainen luonne, mutta samalla hallitusti osoittaa lisärakentamista kylämaisille alueille alueen kylämaiset ominaispiirteet säilyttämällä sekä maanomistajia tasapuolisesti kohtelevalla tavalla. Asemakaavoitettaville Leppäveden taajaman laajenemisalueille on tarkoitus laatia asemakaava, joka mahdollistaa tiiviimmän, taajamamaisemman rakentamisen, mutta silti väljät tonttikoot säilyttäen. Myös teollisuus- työpaikka- ja kaupan alueet on tarkoitus suunnitella asemakaavalla myöhemmin.

Yhdyskuntarakenteeseen säilyttämistä sekä samalla kehittämistä on ensisijaisesti ohjattu asemakaavoitettavan alueen määrittämisellä, mitoitusvyöhykkeillä ja rakennuspaikkojen sijoittelulla. Suunnittelutarveratkaisuihin perustuvan rakentamisen ohjaaminen ei-asekaavoitettavalla alueella perustuu ensisijaisesti jo olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen. Siihen kuinka paljon ja minne rakentamista voidaan osoittaa, vaikuttaa voimakkaasti alueen infrastruktuuri, vesihuoltoverkostoon liittymisen mahdollisuus, jo muodostunut kylärakenne ja kulkuyhteydet.

Rakennuspaikkoja on suunniteltu sijoitettavan suunnittelutarveratkaisuin ensisijaisesti jo olemassa olevan asutuksen yhteyteen täydentämällä olemassa olevaa kylärakennetta (AT). Suunnittelutarveratkaisuihin perustuvaa rakentamista voidaan sijoittaa myös kaavan M-1-alueelle (mitoitusalueen 2 rakennusoikeus). Rakennuspaikkojen sijoitteluun vaikuttaa tällöin myös olemassa oleva tiestö, jolloin rakennuspaikkojen toivotaan sijoittuvan jo olemassa olevien kulkuyhteyksien varsille. Koska haja-asutusluontoinen rakentaminen sekä kaavan AT- että M-1-alueilla vaatii toteutuakseen suunnittelutarveratkaisun, voidaan suunnittelutarveluvan myöntämisen yhteydessä lisäksi myös tarkastella rakentamisen sijoittumista ja ohjata rakentamista esimerkiksi luonnonympäristö huomioon ottaen.

Yleiskaavalla on osoitettu 64 vanhaa asuinrakennuspaikkaa, joihin kuuluvat sekä erillispientalot että maatilan talouskeskukset. Vanhoista asuinrakennuspaikoista 44 sijaitsee AT- alueilla ja 20 asemakaavoitettavilla pientalovaltaisilla asuntoalueilla (AP-1). Yleiskaavalla on osoitettu 51 uutta asuinrakennuspaikkaa yleiskaavan kyläalueille (AT). Myös haja-asutusluonteiseen rakentamiseen tarkoitettulla M-1-alueella on lisäksi kolmen asuinrakennuspaikan rakennusoikeus. Mitoitusalueelta 2 muodostuvaa, mitoitustaulukon mukaista rakennusoikeutta ei ole osoitettu M-1-alueella.

Piilopohja-Kuukalan kaava-alue sijoittuu Jyväskylän Seudun Rakennemallin 20x0 mukaiselle Flow –vyöhykelle, joka rakennemallin määrittelyn mukaan muodostuu kaupunkikeskustan lähellä olevasta alueesta, jonne on hyvät joukkoliikenneyhteydet. Laukaan suunnassa vyöhyke ulottuu Jyväskylätien vartta pitkin aina Laukaan keskustaankin saakka. Myös Laukaan kunnan maankäytön rakennemalli ”Viuhka” tukee osaltaan kaavaratkaisua. Kunnan tavoitteena onkin asutuksen keskittäminen tulevaisuudessa ensisijaisesti Jyväskylätien länsipuolelle juuri kaavan suunnittelualueelle. Leppäveden taajaman luontainen kasvusuunta pohjoiseen (kaava-alueen eteläosa) on osoitettu asemakaavoitettavaksi lähivuosina. Juuri taajaman laajenemista ajatellen alueen suunnittelu tarkemmin asemakaavan avulla on

perusteltua, vaikkei alueella vielä olekaan juuri taajamamaista asutusta. Asemakaava mahdollistaa tiiviimmän asutuksen muodostamisen ja Leppäveden taajaman kasvun. Asemakaavan avulla myös alueen kehittymistä voidaan myös ohjata ennakolta eikä alueen rakentuminen ole hallitsematonta.

Suunnittelutarveratkaisuihin perustuva rakentaminen on perusteltua suunnittelualueen pohjois- ja keskiosassa, jossa rakentamispainetta ei juuri ole. Suhteutettuna alueen nykyiseen rakentamiseen (2suunnittelutarveratkaisua/13vuotta) kaavassa osoitettujen rakennuspaikkojen toteutuminen tapahtunee todennäköisesti pitkällä aikavälillä. Koko suunnittelualueelle asetetut asukastavoitteet sekä toisaalta tavoite säilyttää alue nykyisten ominaispiirteidensä mukaisesti maaseutumaisena on haaste alueen suunnittelulle.

Alueen palvelut tukeutuvat kuten tähänkin saakka pääasiassa kaava-alueen ulkopuolella oleviin palveluihin. Alueelta on hyvät yhteydet sekä Laukaan kirkonkylään että Jyväskylään, joissa on tarjolla lähes kaikki mahdolliset palvelut. Asukasmäärän ja sitä kautta lapsien lukumäärän lisääntyminen kasvattaa lähialueelle sijoittuvien koulujen (Vihtavuori, Leppävesi, Tiituspohja) oppilasmääriä, jolloin kunnan tulee varautua koulujen laajentumistarpeisiin. Asukasmäärän kasvu edistää palveluiden säilymistä sekä parantaa niiden kannattavuutta sekä saattaa muodostaa uusia palveluita alueelle.

12.3 Sosiaaliset vaikutukset

Kaavoituksen sosiaaliset vaikutukset ovat niitä mahdollisia vaikutuksia, joita kaavan mahdollistamat toiminnot aiheuttavat ihmisten arkipäiväisessä elämässä. Vaikutukset voivat kohdistua palvelujen saatavuuteen, viihtyvyyteen, turvallisuuteen, terveyteen, toimintamahdollisuuksiin ja sosiaalisiin oloihin.

Sosiaalisiin oloihin vaikuttaa olennaisesti mm. ympäristön laatu ja viihtyisyys, yhdyskuntarakenteen tiiveys, palvelujen saatavuus, kevyenliikenteen ja julkisen liikenteen järjestelyt, turvallisuus ja muut ihmisten elinympäristöön vaikuttavat tekijät. Tiivistyvä asuminen luonnollisesti muuttaa jonkin verran alueen luonnetta, asemakaavoitettavalla alueella jopa merkittävästi. Kaavassa osoitettujen suunnittelutarveratkaisuihin perustuvien rakennuspaikkojen toteutuminen tapahtunee todennäköisesti pitkällä aikavälillä, jolloin alueella vallitseva maaseutumaisuus kuitenkin säilyy, tai korkeintaan muuttuu asteittain. Uusi asuminen tulee sijoittumaan pääasiassa olemassa olevan asutuksen yhteyteen ja keskittyä ensisijaisesti jo tiiviimmin asutuille kyläalueille. Koko suunnittelualueelle on ajateltu tulevan koti noin 1400 uudelle asukkaalle, joka tarkoittaa noin 350 - 550 uutta kotitaloutta alueelle. Tästä väkimäärästä suurin osa tulee sijoittumaan pientalovaltaiselle asuinalueelle (AP-1). AP-1 –alueen rakentaminen tulee todennäköisesti olemaankin taajamamaisempaa, sillä alue sijaitsee Leppäveden taajaman laajenemisalueella. Tämä alue rakentuu kuitenkin aikanaan asemakaavoituksen pohjalta.

Kaavan mukaisen asuinrakentamisen toteutuminen tukee koulujen toimintaedellytyksiä ja asettaa sille myös haasteita tilatarpeen suhteen sekä yleisesti myös muiden alueen palvelujen suhteen. Suunnittelualueen kannalta sosiaalisiin oloihin vaikuttaa myös Laukaan keskustan läheisyys. Havaittavissa oleva muutos suunnittelualueen nykyiseen sosiaaliseen ympäristöön edellyttäneee varsin voimakasta lisäystä alueen asukasmäärään.

12.4 Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Taloudelliset vaikutukset voidaan jakaa toisaalta yksityisen maanomistajan kokemiin ja toisaalta yhteisöä koskeviin talousvaikutuksiin. Maanomistajien kannalta katsoen merkittävin seikka on ei-asemakaavoitettaville alueille varmistuva kohtuullinen rakennusoikeuden määrä. Tiloittain laskettua rakennusoikeutta on mahdollista käyttää joko toteuttamalla itse tai myymällä tai vuokraamalla rakennuspaikkoja. Rakennusoikeudella on myös merkitystä tilan arvoa määritettäessä. Myös olemassa olevien maatilojen ja muiden yritystoimintaa harjoittavien tahojen toiminnan turvaaminen kaava-alueella voidaan katsoa merkittäväksi seikaksi.

Osalle suunnittelualan tiloista on suunniteltu uusia asuinalueita, teollisuusalueita ja kaupan alueita. Näiden alueiden tarkempi suunnittelu toteutetaan asemakaavalla. Alueet on kuitenkin suunniteltu sijainniltaan siten, että ne sijoittuvat jo rakennetun infrastruktuurin läheisyyteen ja alueet ovat liitettävissä olemassa oleviin verkostoihin. Maanomistajille näiden myöhemmin asemakaavoitettavien alueiden liittyminen osaksi taajamarakennetta tarkoittaa pääsääntöisesti alueiden myymistä kunnalle, jolloin maanomistajat saavat omistamistaan maistaan myyntituloja.

Laukaan kunnan kannalta yleiskaavan taloudelliset vaikutukset eivät ole yhtä helposti arvioitavissa. Yleiskaavan toteutuessa kunta saa mahdollisesti lisää mm. verotuloja, uudet asukkaat lisäävät Leppävedellä ja Vihtavuoressa olevien palveluiden kannattavuutta sekä mahdollisesti luovat uusia palveluita alueelle. Kunnan talouden kannalta yksi merkittävimmistä seikoista on uusien teollisuusalueiden toteutumisen myötä kasvavat verotulot. Tämä vaatii kuitenkin toteutuakseen vielä tarkempaa suunnittelua asemakaavoituksen avulla.

Yleiskaavalla on pyritty edistämään elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä osoittamalla elinkeinoelämälle sijoittumismahdollisuuksia hyvien kulkuyhteyksien varrelta, jolloin uudet kaupallisten palvelujen alueet ja teollisuus- sekä työpaikka-alueet on sijoitettu seututien 638 välittömään läheisyyteen. Kaavassa on huomioitu ja pyritty edistämään myös kunnan tarvetta saada uusia pysyviä asukkaita alueelle, osoittamalla mm. monipuolisesti ja riittävän paljon uusia asuinrakentamisen mahdollisuuksia. Yleiskaavalla osoitettujen asuinalueiden, kaupan- ja teollisen toiminnan alueiden toteutumisella voidaan arvioida olevan positiivisia vaikutuksia kuntatalouteen.

Kaavan aiheuttamat kustannukset muodostuvat mahdollisesta vesi- ja viemäriverkoston rakentamis- ja laajentamistarpeesta sekä alueen muun infran rakentamisesta. Alueen rakentaminen muuten kuin suunnittelutarveratkaisuin vaatii kuitenkin toteutuakseen vielä asemakaavoituksen.

12.5 Vaikutuksen liikenteeseen

Kaavaa varten on laadittu liikenneselvitys, johon kaavan liikennejärjestelyt perustuvat. Yleiskaavassa on kiinnitetty huomioita jo olemassa olevien rakenteiden hyödyntämiseen mm. tukeutumalla olemassa oleviin liikenneyhteyksiin, kunnallistekniikkaan ja yhdyskuntarakenteeseen. Piilopohja-Kuukkalan alue kuuluu Jyväskylän seudun FLOW –vyöhykkeeseen, joka on Jyväskylän seudun tulevan kasvun kannalta keskeisin vyöhyke. Alueella on tavoitteena yhdistää korkealuokkainen asuminen ja kattavat, bussiliikenteeseen perustuvat joukkoliikennepalvelut. Aluetta onkin pyritty kehittämään yleiskaavan keinoin hyviin liikenneyhteyksiin ja muihin alueen vahvuuksiin perustuen siten, että alueen väkimäärä voi kasvaa hallitusti.

Myös Laukaan kunnan oma maankäytön rakennemalli Viuhka tukee osaltaan kaavaratkaisua. Suunnittelualueen sijainti Leppäveden ja Vihtavuoren taajaman välissä, vain muutaman kilometrin päässä Jyväskylän rajasta, tarjoaa asutuksen kasvulle hyvät edellytykset. Hyvät liikenneyhteydet alueelle parantavat osaltaan alueen vetovoimaisuutta. Seututeiden 637 ja 638 läheisyys mahdollistaa myös mm. kaupallisten palvelujen ja teollisuuden kehittämisen alueella.

Yleiskaavassa on hyödynnetty olemassa olevia yhdyskuntarakenteita ohjaamalla asutusta jo rakentuneiden alueiden läheisyyteen. Asemakaavoitettava asuinalue sijoittuu välittömästi Leppäveden taajaman pohjoispuolelle. Myös suunnittelutarveratkaisuilla toteutettava maaseutumainen rakentaminen pyritään ohjaamaan jo rakentuneiden kyläalueiden läheisyyteen. Tällä tavoin pyritään eheyttämään Jyväskylästä Laukaaseen ulottuvaa nauhamaista taajama- ja kylärakennetta Laukaan kunnan Viuhka-rakennemallin mukaisesti. Yleiskaavan uudet teollisuusalueet, työpaikka-alueet sekä kaupan alue on osoitettu tukeutuen yhtenäisesti seututien 638 välittömään läheisyyteen. Tämä alue tullaan suunnittelemaan asemakaavalla tarkemmin

Liikenneyhteyksien osalta kaavan maankäyttöratkaisut tukeutuvat monin paikoin jo olemassa oleviin liikennejärjestelyihin, seututeihin 637 (Jyväskyläntie) ja 638 (Kuukanpääntie) sekä Leppäveden ja Vihtavuoren taajama-alueen tiestöön. Alueen suunnittelussa on varauduttu alueen sisäistä käyttöä palvelevien kulkuyhteyksien toimivuuteen osoittamalla alueelle uusi kokoojatie pohjois-eteläsuunnassa. Tällä tieyhteydellä pyritään ohjaamaan alueen liikenne Vihtavuoren sekä Piilopohjan alikulun ja risteysten kautta Jyväskyläntielle. Kokoojatie tukeutuu suurimmaksi osin jo olemassa olevaan tiestöön, jolloin kokonaan uusia tielinjauksia voidaan vähentää. Kokoojatielle on suunniteltu tulevaisuuteen useampia pääsyteitä, jotka johdattavat alueella olevan ja alueelle suunnitellun rakentamisen (mukaan luettuna radan varressa oleva asutus) kokoojateiden kautta joko seututielle 638 tai Ruutitehtaantielle. Tällöin näiden teiden alikulujen välillä olevia liittymiä ja tasoristeyksiä voidaan mahdollisesti karsia liikenneturvallisuuden edistämiseksi.

Yleiskaavalla osoitetuilla teollisuusalueilla sekä työpaikka-alueilla on todennäköisesti vaikutusta seututeiden 637 ja 638 liikennemääriin. Myös 1400 asukkaan tarpeisiin suunnitellut asuinalueet lisäävät liikennemääriä. Asukkaista suurin osa sijoittuu asemakaavoitettavalle AP-1 -alueelle, joten siltä osin, kuten myös teollisuus sekä työpaikka-alueiden osalta liikenteelliset ratkaisut täsmentyvät asemakaavavaiheessa.

Asukasmäärän lisääntyminen vahvistaa alueelle nykyisin kulkevan joukkoliikenteen kannattavuutta. Joukkoliikenteen käytön mahdollinen kasvaminen kulkumuotona saattaa tulevaisuudessa edellyttää vuorotarjonnan lisäämistä. Julkisella liikenteellä voi olla mahdollisuuksia siirtää reittilinjat ainakin osaksi kulkemaan vaihtoehtoista reittiä kaava-alueella olevien asuntoalueiden läpi, jolloin useammat ihmiset voivat käyttää joukkoliikenteen palveluita. Myös uudet kevyen liikenteen väylät tukevat osaltaan kaavaratkaisua. Toimiva, kaava-alueen halki pohjois-eteläsuunnassa osoitettu rinnakkaistie auttaa osaltaan myös seututien 637 (Jyväskyläntie) ruuhkaisuuteen, jolloin osa liikenteestä ohjautuu myös kokoojatielle.

Seututeiden ruuhkaisuus on yksi suurimmista haasteista, jonka asukasmäärän kasvu alueella ja työmatkaliikenteestä aiheuttaa. Kaavaa varten laadittu liikenneselvitys ulottuu osaltaan myös kaava-aluetta kauemmaksi ja kattaa osin myös seututien 637 alueen. Liittymäjärjestelyihin onkin tulevaisuudessa kehitettävä entistä enemmän huomiota, jotta alueiden sisäinen liikenne saadaan ohjatusti seututeiden

avulla kohti Jyväskylää, Laukaata ja Tikkakoskea. Seututeiden 637 ja 638 risteysalueet eivät kuitenkaan kuulu tämän kaavan suunnittelualueeseen, jolloin risteysalueiden liikennetarkaisuja ei voi ratkaista tällä kaavalla. Risteysalueen liikennejärjestystä on selvitetty kuitenkin kaavan liitteenä olevassa liikenneselvityksessä. Kuukanpäntielle tulevien kokoojatie ja pääsytien uusien risteysalueiden liikennejärjestelyt ratkaistaan myöhemmin asemakaavalla. Kaavassa näille alueille on osoitettu vain ohjeellinen liittymä –merkintä.

Tasoristeysten poistuminen on yksi suurimmista liikenneturvallisuutta edistävästä toimista, joita kaavan maankäyttö mahdollistaa. Vaikka kaava ei toteutuessaan vielä suoranaisesti poista tasoristeysalueita, antaa kaavan maankäyttötarkaisu kuitenkin mahdollisuuden ohjata liikenne hallitusti ohjeellisten uusien pääsytien kautta kokoojatielle ja sieltä kohti Kuukanpäntietä tai Ruutitehtäntietä. Uudet tiejärjestelyt mahdollistavat myös koko suunnittelualueen hallitun rakentamisen, joka osaltaan tukee turvallista liikennenympäristöä. Toteutuessaan Piilopohja-Kukkalan alueen maankäyttötarkaisu toisi alueelle toimivan nauhamaisen maankäyttötarkaisun, jolloin kahden eri taajaman välinen alue voisi kehittyä hallitusti. Uusi kokoojatie parantaisi osaltaan liikenneturvallisuutta alueella, sillä kokoojatien varteen on mahdollista toteuttaa myös kevyenliikenteen väylä. Myös mahdollinen julkisen liikenteen uusi reitti parantaa osaltaan liikenneturvallisuutta vähentämällä yksityisautoliikennettä.

12.6 Muut vaikutukset

12.6.1 Melu ja tärinä

Alueella olemassa olevista häiriötekijöistä sekä auto- että raideliikenteen melu tulee olemaan yksi merkittävimmistä. Lisääntyvän liikenteen takia myös liikenteen melu tulee kasvamaan. Tien 638 (Kuukanpäntie) osalta sen läheisyyteen on kaavassa osoitettu liikennemelualue -viivamerkintä. Vaikka seututie 637 ja junarata-alue eivät sijaitsekaan kaava-alueella, ulottuu niiden yhteinen melualue kuitenkin kaava-alueelle. Liikennemelualue -merkintä on osoitettu meluselvityksen mukaisen tie- ja raideliikenteen melualueen kohdalle ilman melusteitä vuonna 2040, jolloin melutaso ylittää päiväohjearvon 55 dB. Tarkempi meluselvityksiä voidaan tehdä alueelle tarvittaessa myös asemakaavoituksen yhteydessä. Liikennemelualueelle ei ole osoitettu uutta rakentamista. Alueella jo olevien asuinrakennuspaikkojen uudistaminen on kuitenkin sallittua.

Rata-alueeseen liittyvän tärinän osalta kohdekohtaisia tärinäselvityksiä ei ole saatavilla. Kaikki tärinälle alttiit rakennukset ovat kuitenkin myös melualueella, eikä Jyväskylätien ja rata-alueen kaavan mukaiselle liikennemelualueelle ei ole kaavalla osoitettu uusia rakentamisalueita. Mahdollinen suunnittelutarveratkaisuihin perustuva uusi rakentaminen ratkaistaan lupamenettelyn yhteydessä, jolloin voidaan tarvittaessa ottaa kantaa myös mahdollisiin melu- ja tärinähaittoihin. Tällöin tie- ja ratamelua voidaan tarvittaessa ehkäistä rakentamistapaohjein.

12.6.2 Turkistarhan eläimet ja hajuhaitta

Multaosan notkossa Piilopohjan peltoalueen eteläpuolella sijaitsevan vanhan turkistarhan alue on osoitettu kotieläintalouden alueena (ME-2). Yleiskaavalla määrätään, että alueelle ei saa sijoittaa kotieläintalouden suuryksikköä. Ja että

kotieläintuotannosta johtuen alueen ympäristössä voi esiintyä ajoittaista merkittävää hajuhaittaa.

Osayleiskaavan tavoitteiden mukaista osayleiskaavaa ei ole ollut mahdollista laatia siten, että kaikki kaavalla osoitetut uudet asuinrakennuspaikat pystyttäisiin sijoittaa nykyisen ohjeistuksen mukaiselle vähimmäisetäisyydelle turkistarhasta. Turkistarhan toiminnasta saattaa siten aiheutua hajuhaittaa turkistarhan pohjoispuolelle osoitettujen uusien asuinrakennuspaikkojen alueilla. Asemakaavoitettaessa turkistarhan eteläpuolella olevia asuinpientalojen alueita sekä työpaikka- ja kaupan aluetta (TP-1/K-1) voidaan alueelle joutua laatimaan tarkemmat selvitykset hajun leviämisestä.

Osayleiskaavaa laadittaessa on myös huomioitu, että turkistarhan ympäröivien alueiden muuttuva maankäyttö saattaa aiheuttaa häiriötä myös turkistarhan eläimille. Turkistarhan eteläpuolelle osoitetun uuden työpaikka-alueen / kaupallisten palvelujen alueen (TP-1/K-1) toteuttaminen edellyttää yksityiskohtaisempaa asemakaava-suunnittelua. Osayleiskaavalla ohjataan tämän TP-1/K-1- alueen asemakaava-suunnittelua siten, että läheisen turkistarhan alue tulee huomioiduksi yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. TP-1/K-1- alueen kaavamääräyksellä määrätään, että alueen maankäyttö ei saa aiheuttaa turkistarhan oloihin vaikuttavaa ympäristöhäiriötä.

12.6.3 Vihtavuoren tehtaiden toimintaedellytykset

Osayleiskaavoituksessa on huomioitu, että kaava-alueen vieressä toimivat Vihtavuoren tehtaiden yritykset ovat ns. turvallisuusselvityslaitoksia perustuen EU-direktiiviin. Tehdasalueen kemikaalituotanto on suuronnettomuusvaaran aiheuttavaa toimintaa ja tämä toiminta vaikuttaen tehdasalueen läheisyydessä olevien alueiden käyttöön. Vihtavuoren tehtaat ja TUKES ovat tehneet osayleiskaavaprosessin aikana selvityksen (25.9.2018) eri toimintoja koskevista varoetäisyyksistä ja kemikaalien leviämismalleista.

Osayleiskaava on laadittu huomioiden Vihtavuoren tehtaiden ja TUKESIN selvityksen 25.9.2018 varoetäisyydet ja kemikaalien leviämismallit. Osayleiskaavalla on osoitettu ainoastaan selvityksen mukaan sallittua maankäyttöä. Osayleiskaavalla tuodaan myös esille, että Vihtavuoren tehtaiden lupaehtojen mukaista koetoinnasta esim. räjäytyksistä ja koeammunnoista aiheutuu ympäristöön vaikutuksia. Vihtavuoren tehtaiden huomioiminen osayleiskaavaratkaisussa on kuvattu yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen kohdassa 11.15.4.

Osayleiskaavaa varten on laadittu riittävät selvitykset Vihtavuoren tehtaiden toiminnan aiheuttamista vaikutuksista ympäristöön ja selvitykset on myös huomioitu kaavaratkaisussa. Arvioidaan, että osayleiskaavan toteutuminen Vihtavuoren tehtaiden ympäristössä ei merkittävästi vaikuta Vihtavuoren tehtaiden toimintaedellytyksiin.

12.6.4 Vihtavuoren tehtaiden lähiympäristön maanomistajat

Osayleiskaava on jouduttu laatimaan huomioiden kaava-alueen vieressä toimivat Vihtavuoren tehtaiden yritykset, jotka ovat ns. turvallisuusselvityslaitoksia perustuen EU-direktiiviin. Tehdasalueen kemikaalituotanto on suuronnettomuusvaaran aiheuttavaa toimintaa ja tämä toiminta vaikuttaa tehdasalueen läheisyydessä olevien alueiden käyttöön. Yksityiskohtaisten vaikutusten selvittämiseksi Vihtavuoren

tehtaat ja TUKES ovat laatineet kaavoitusta varten selvityksen kemikaalien leviämismalleista ja tehdasalueen varoetäisyyksistä. Lisäksi osayleiskaavaa laadittaessa on tullut esille, että myös Vihtavuoren tehtaiden lupaehtojen mukaisesta koe-toiminnasta esim. räjäytyksistä ja koeammunnoista aiheutuu ympäristöön vaikutuksia, jotka lähialueen asukkaat saattavat kokea häiritsevinä.

Osayleiskaava on laadittu tehdyn selvityksen ja viranomaisohjauksen perusteella siten, että tehdasalueen lähiympäristön yksityisten omistamille kiinteistöille osoitetaan kaavassa ainoastaan yleiskaavan kohtuullisuuden ja maanomistajien tasapuolisen kohtelun mukainen vähimmäismäärä uusia asuinrakennuspaikkoja. Viranomaisohjauksen perusteella uudet rakennuspaikat on lisäksi osoitettu maanomistusolot huomioiden mahdollisimman kauaksi tehdasalueesta. Vihtavuoren tehtaiden huomioiminen osayleiskaavaratkaisussa on kuvattu yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen kohdassa 11.15.4.

Osayleiskaavaratkaisussa ei ole pystytty huomioimaan kaikkia maanomistajien toiveita koskien AT- alueiden uusien rakennuspaikkojen sijoittamista Vihtavuoren tehdasalueen läheisillä Horonpohjan alueilla. Osayleiskaavalla ei ole pystytty sijoittamaan kaikkia AT- alueen uusia rakennuspaikkoja maanomistajien esittämille alueille. Lisäksi Horonpohjan alueen AT- alueiden rakentamisen suunnittelutarvelupaharkintaan on määrätty lausuntopyyntövelvoite Vihtavuoren tehdasalueen toimijoilta, minkä maanomistajat ovat kokeneet mm. laskevan osayleiskaavalla osoitettujen uusien AT- rakennuspaikkojen arvoa.

Osayleiskaavalla on kuitenkin osoitettu Vihtavuoren tehdasalueen läheisille alueille kaavan mitoituspäätöksen mukainen määrä uusia asuinrakennuspaikkoja noudattaen eri maanomistajia yhdenmukaisesti kohtelevia suunnittelu- ja mitoituspäätöksiä sekä kaavoituskäytäntöä. Osayleiskaava on siten laadittu myös tämän alueen osalta maanomistajien tasapuolisen kohtelun tavoitteen mukaisesti. Lausuntopyyntöä suunnittelutarvelupaharkinnassa edellyttävällä kaavamääräyksellä pyritään siihen, että kunnalla on käytettävissä lupaharkinnassa ajankohtainen tieto tehdasalueen toiminnan vaikutuksista ympäristöön. Kaavamääräyksen mukainen Horonpohjan AT- alueita koskeva lausuntopyyntömenettely on perusteltu mm. Vihtavuoren tehtaiden toiminnan laadusta ja mahdollisesta suuronnettomuusvaarasta johtuen.

Arvioidaan, että vaikka osayleiskaavalla ei ole saavutettu Vihtavuoren tehdasalueiden läheisten yksityisten maanomistajien kannalta heidän tavoitteensa mukaista optimaalista kaavaratkaisua mm. koskien uusien rakennuspaikkojen sijoittelua, niin osayleiskaava ei ole kuitenkaan alueen maanomistajien kannalta kohtuuton.

13. OIKEUSVAIKUTUKSET

Oikeusvaikutteisella yleiskaavalla on mm. seuraavia oikeusvaikutuksia:

1. MRL 43 § 2. mom:n perusteella yleiskaavassa voidaan määrätä, ettei yleiskaava-alueella tai sen osalla saa rakentaa niin, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista (rakentamisrajoitus)
 - Uudisrakentaminen ei saa vaikeuttaa alueen käyttöä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen. M-, MA-, MY-, SL-1 -alueilta on yleiskaavan mukainen rakennusoikeus sijoitettu saman tilan AT- ja M-1-alueille.
2. Yleiskaava on ohjeena laadittaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. (MRL 42 §)

3. Rakennusjärjestyksen määräykset ovat oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella toissijaisia eli kaava määräyksineen syrjäyttää sen kanssa ristiriidassa olevat rakennusjärjestyksen määräykset.

4. Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista. (MRL 42 §)

Yleiskaava sitoo sekä valtion että Laukaan kunnan eri viranomaisten maankäyttöön kohdistuvia toimenpiteitä.

14. TOTEUTTAMINEN

Yleiskaavan mukainen maankäyttö voidaan toteuttaa kaavan saatua lainvoiman. Kaavan rakentamisalueet toteutuvat maanomistajien hyödyntäessä kaavan mukaista rakennusoikeuttaan suunnittelutarveratkaisujen kautta (AT, M-1 –alueet).

Asemakaavoitettaviksi tarkoitetuilla alueilla kaavan toteutuminen vaatii kunnan laatiman asemakaavan toteutumisen.

Hämeenlinnassa 22.2.2021

Ympäristösuunnittelu Oy Pirkanmaa

Arto Remes
maanmittausinsinööri (AMK) (YKS-617)